

sezona 2020/2021

Barbara Zemljič,
Tjaša Mislej,
Iza Strehar

tišina. med nami

Vsebina

- 7 Simona Hamer Dialog med nami
- 13 Matej Bogataj Druženja v parku pod milim nebom
- 21 Anja Krušnik Cirnski Silence, I Love You
- 26 Nagrada
- 28 Ob stoletnici rojstva Dušan Moravec

Barbara Zemljič, Tjaša Mislej, Iza Strehar

Tišina med nami

Dramski omnibus

Krstna izvedba

Interna premiera 13. novembra 2020

Premiera 20. februarja 2021

Režiserka **Nina Šorak**
 Dramaturginji **Ira Ratej** in **Simona Hamer**
 Scenograf **Branko Hojnik**
 Kostumografka **Tina Pavlovič**
 Avtor glasbe **Mitja Vrhovnik Smrekar**
 Lektorica **Barbara Rogelj**
 Oblikovalec svetlobe **Andrej Koležnik**
 Oblikovalec zvoka **Sašo Dragaš**
 Avtor fotografije plakata **Peter Giodani**
 Oblikovalec plakata **Nejc Prah**

Vodja predstave **Borut Jenko**
 Šepetalka **Neva Mauser Lenarčič**
 Tehnični vodja **Janez Koleša**
 Vodja scenske izvedbe **Matej Sinjur**
 Vodja tehnične ekipe **Branko Tica**
 Tonska tehnika **Sašo Dragaš** in **Matija Zajc**
 Osvetljevalca **Boštjan Kos** in **Bogdan Pirjevec**
 Frizerki **Jelka Leben** in **Anja Blagonja**
 Garderoberki **Angelina Karimović** in **Urška Picelj**
 Rekviziter **Erika Ivanušič**

Sceno so izdelali pod vodstvom mojstra **Vlada Janca** in kostume pod vodstvom mojstric **Irene Tomažin** in **Branke Spruk** v delavnicah MGL.

Igrajo

Barbara Zemljič **MRAK**

Jure Primož Pirnat

Miran Gaber K. Trseglav

Fant Lovro Zafred k. g.

Manca Karin Komljanec

Petra Bernarda Oman

Tjaša Mislej **LUNIN PLES**

Gospa Koren Judita Zidar

Gospod Koren Lotos V. Šparovec

Nataša Ajda Smrekar

Fant Lovro Zafred k. g.

Iza Strehar **ZORA**

Manca Karin Komljanec

Petra Bernarda Oman

Lana Mojca Funkl

Brina Tanja Dimitrievska

Liza Mia Skrbina k. g.

Fant Lovro Zafred k. g.

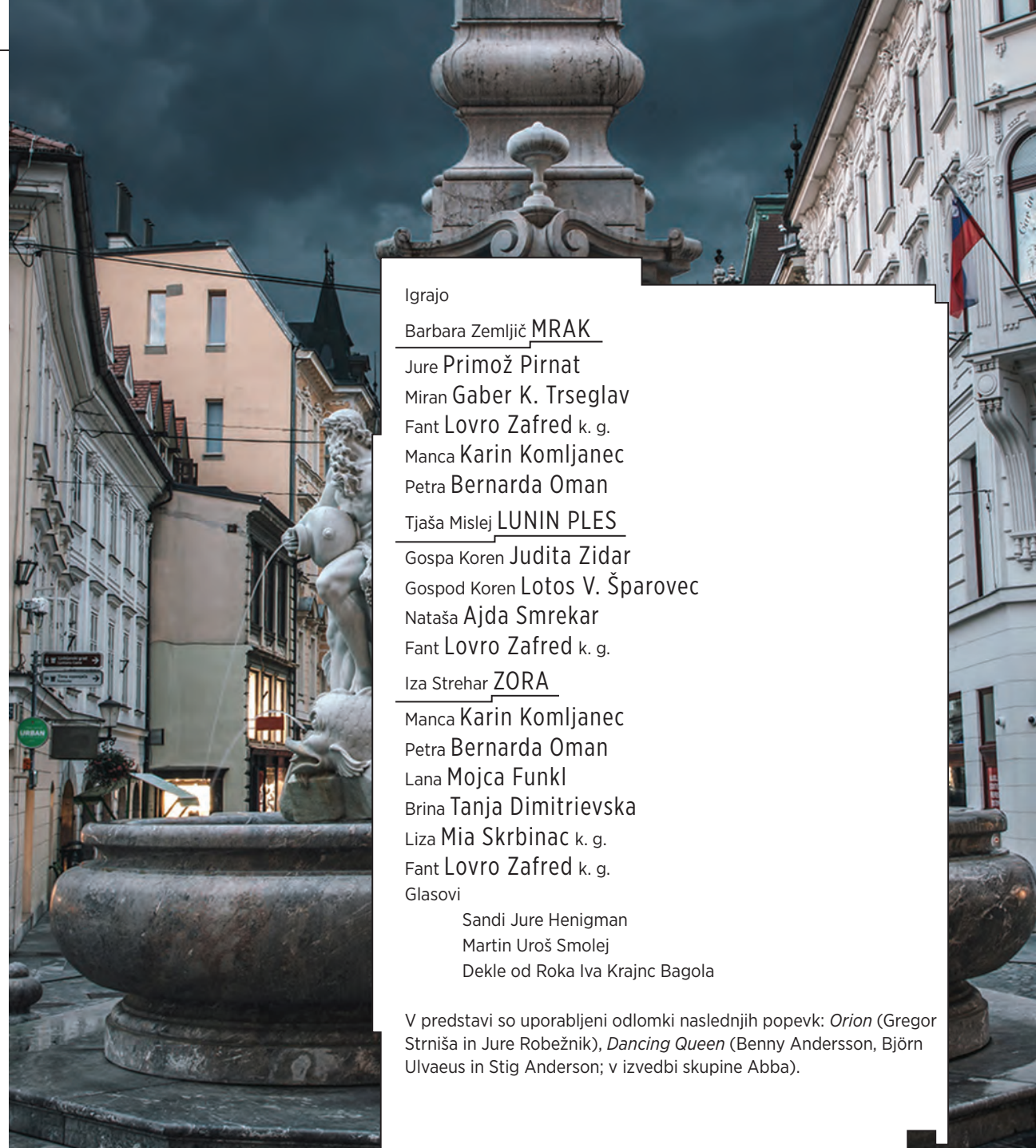
Glasovi

Sandi Jure Henigman

Martin Uroš Smolej

Dekle od Roka Iva Krajnc Bagola

V predstavi so uporabljeni odlomki naslednjih popevk: *Orion* (Gregor Strniša in Jure Robežnik), *Dancing Queen* (Benny Andersson, Björn Ulvaeus in Stig Anderson; v izvedbi skupine Abba).

Gaber K. Trseglav, Primož Pirnat

Lotos Vincens Šparovec, Judita Zidar

Simona Hamer Dialog med nami

V času, ko je pandemija covida-19 (prvič) zaustavila svet in za dobra dva meseca zagrnila zavese gledaliških odrov, je Barbara Hieng Samobor k pisanju kratkih dram povabila tri izjemne ustvarjalke: scenaristko in režiserko Barbaro Zemljič, dramatičarko Tjašo Mislej in scenaristko in dramatičarko Izo Strehar. Nastal je intriganten dramski omnibus, ki s tremi avtonomnimi besedili polnokrvno zrcali zdajšnjost in v uprizarjanje ponuja vznemirljiv, redko viden gledališki format. Raznolikost dramskih pisav, spojenih v enotnem dogajalnem prostoru ljubljanskega Mestnega trga, zrcali tudi interpretacija naslova. Tako tišina (ali njeno umanjkanje) nastopa v različnih funkcijah; od bolečine polnih premolkov pri žalujočih bratih do zastankov v pogovoru dolgoletnih zakoncev in poplavi besed na dekliščini. Barbara, Tjaša in Iza, kako ste začele snovati tekste in kako ste v njih vpele *tišino*?

Barbara:

Omnibus je nastajal v karantenskem času, vedele smo, da naj bi bila premiera novembra, nihče pa ni vedel, kako dolgo bo vse skupaj trajalo, zato nisem mogla mimo razmišljanja o covidu-19 ter tega, v kolikšni meri ga sploh vplesti v samo zgodbo. Najhuje od vsega, kar se je zgodilo, poleg mask v vrtcih, ki so se ponekod pojavljale, me zadeva to, da so ljudje umirali sami. To je stvar, ki se je ne da popraviti za nazaj, in menim, da bo pustila brazgotine na naslednjih generacijah. Ukvarjala sem se s tem, da je smrt prav tako priložnost za transformacijo kot rojstvo, in umanjkanje soočanja s smrtjo mi daje občutek, kot da bi se iz strahu pred smrtjo radi dezinficirali pred njo. Omnibus je vsak del časovno omejil na pol ure, zato sem poskušala to težko, skoraj tabu tematiko bližine smrti in žalovanja, neizrečenih bolečin, zamer in strahov speljati skozi intimno dramo dveh žalujočih bratov po pogrebu. Juretovo besedno diarejo tudi doživljam kot tišino, in sicer neizrečenih občutij in besed, saj se vprašam, kaj bi se

zgodilo, če bi nehal govoriti. Tišina je kdaj lahko lepa, mirna, nezahtevajoča, včasih pa v sebi nosi zlome, strahove, zamere ... Kaj bi se zgodilo, če bi utihnili? Kaj bi privrelo na dan? Kaj povemo, kdaj povemo, česa ne izgovorimo? Ljudje bi se veliko bolj videli, pa tudi razumeli, če bi znali prepoznavati nianse tišin, ki se dnevno pojavljajo v odnosih, velikokrat je tisto, česar ne povemo, pomembnejše od tistega, kar pride iz naših ust.

Tjaša:

Jaz sem si predstavljala tisto neprijetno, negativno tišino med dvema, ki bi si sicer morala biti blizu, ki bi se morala znati pogovoriti. A v dolgoletnih medosebnih odnosih slej ko prej pride do nesporazuma, nezmožnosti odkrite komunikacije. Tišina je lahko skrivanje, je lahko beg pred občutki, beg pred pogovorom, beg pred razočaranjem nad drugim ali nad sabo. Lahko je pa tudi način pogovora, ko partnerja govorita en mimo drugega. Ko veliko govorita, a en drugega sploh ne slišita in se ne trudita razumeti, govorita mimo sočloveka, mimo sogovornika. Tako je tišina lahko tudi nerazumevanje in distanca, ki nastane med dvema. V primeru moje kratke drame gre enkrat za distanco med možem in ženo, drugič pa za distanco in nerazumevanje med bivšim delodajalcem in zaposleno. Tu gre za distanco med načinom življenja ter mišljenja pripadnika višjega ekonomskega razreda in navadno delavko brez moči, vpliva in finančnih sredstev.

Iza:

Moja začetna inspiracija je bila napisati tekst za izključno ženske like. Dekliščina (oziroma glede na zrelost naše neveste bolj ženščina) seveda sama po sebi zelo naravno to ponuja. Bolj kot tišina pa me je zanimalo to umanjkanje tišine. Trenutki tišine, ki bi dopuščali, da sploh dojamemo, kaj nam nekdo drug pove direktno ali indirektno. Velikokrat se zgodi, da se v družbi ljudje ne pogovarjamo zares, ampak samo čakamo na trenutek, ko bo beseda spet naša. Torej od pogovora opravimo zgolj govorjenje, poslušanja pa ne zares.

Barbara, v tvojem tekstu *Mrak* spoznamo brata, ki po mamini pogrebščini tipaje iščeta pot skozi žalovanje in soočanje z izgubo ter (ponovno) drug do drugega. Kot glavna tema se izriše vprašanje starosti, skrbstvenih odnosov (z vsemi psiho-fizičnimi obremenitvami, ki jih nega bolnih zahteva), umiranja in – smrti. Ta je skozi Miranove oči prikazana kot »milina«. Omenjene teme so – ne glede na to, da nas vse neobhodno čakajo – eden večjih tabujev moderne družbe; o njih se težko govori tako v javnosti kot v intimnejših odnosih.

Barbara: Ja, res je, smrt je v našem prostoru še vedno tabu tema, reakcije ob vprašanju, ali se bojiš smrti, so lahko zelo burne in polne obtožb in projekcij v smislu, ali si želiš moje smrti, kar me vedno znova navdaja z razmislekom. Pred leti sem poskusila meditacijo, kjer si predstavljaš, kako umreš in kako se mišice razkrajajo, kosti drobijo in tvoje telo počasi razpade v prah. Prah smo in v prah se povrnemo, pravijo. To je krog življenja.

Kakorkoli brutalno ali bizarno ta meditacija komu zveni, čutim, da v sebi nosi ponižnost do sveta, do tega, da je vsak od nas samo košček veliko večjega mozaika ter da je smrt del kroga življenja, je gotova, transformativna in nanjo zagotovo lahko računamo.

Verjamem, da si s trdom, ki se ga vlaga v to, da se brišejo meje starosti z vsemi mogočimi lepotnimi in zdravstvenimi posegi, kupujemo čas, da bi se čim kasneje, ali če bi bilo mogoče pač nikoli, soočili z lastno minljivostjo. Ljudje različno reagiramo na razpadanje telesa, fizična pa tudi psihična ranljivost še vedno veljata za šibkost, ki jo je potrebno potlačiti in skriti, a to nam preprečuje resnični stik.

Tovrstna tematika lahko hitro zapade v polje mističnega v slabšalnem smislu besede, a vendar se mi zdi njen premislek nujen za duhovno rast. Lik Mirana sem zato postavila v situacijo, da je bil z lastno mamo, ko je umrla. Ne glede na njegovo skrivanje čustev, trdost in konkretnost v vsakdanjem življenju se ga ta izkušnja globoko in neizbrisno dotakne, zato verjamem, da ga bo zaznamovalo v globljem smislu življenja tudi, ko se tekst konča.

Beseda milina se nanaša samo na del prehajanja oziroma na dejstvo, da je Miran ob tem, ko je prisostvoval izkušnji smrti svoje mame, na drugi strani smrti zaznal milino. Sami skrbstveni odnosi seveda niso nič milega, prej delujejo kot težko, morda kdaj nepotrebno trpljenje, a ljudje smo zanimive živali, učimo se zgolj skozi bolečino, ki je del življenja in s tem naše minljivosti.

Hrčkanje nasproti minimalizmu je bojno polje življenjskih principov, ki ju zastopata Jure in Miran. Medtem ko eden presoja vrednost predmetov skozi emocionalno-estetsko prizmo, je drugi naravnan zgolj praktično – tudi zato vprašanje dediščine preraste okvir ekonomije (in s tem tradicionalne slovenske zapuščinske folklore) in ostro zaseka v polje identitete.

Barbara: Velikokrat se zgodi, da otroci do staršev zavzamejo identično ali pa diametralno nasproten položaj, kar je pravzaprav druga plat istega kovanca. Na takšen način sem poskušala prikazati brata, upam, da skozi prizmo ljubezni, razumevanja in sočutja. Ključno se mi zdi, da ob določenem, še tako nerazumnem obnašanju poskušamo videti, zakaj je takšno, kakšna je logika tega obnašanja, katere vrednote ali pa poškodbe se skrivajo zadaj.

Ob smrti staršev nas počakajo tudi stvari, predmeti, ki nosijo zgodovino več generacij, ter naš odnos do njih. Brata drug drugemu pravzaprav predstavljata priložnost za rast, ki se vsakemu od nas zgodi šele, ko izstopimo iz svoje cone udobja in prepričan ter poskušamo razumeti drugega v njegovi drugačnosti in skozi empatijo iščemo konstruktivne načine širjenja predvsem lastnih obzorij. Resnično zrastemo tam, kjer nam ne gre, ne pa tam, kjer smo dobri. Iskati moramo tam, kjer so naše bolečine, kjer se moramo zelo potruditi, da razumemo drugačna stališča in vrednote. Za to so potrebni ljubezen, spoštovanje in odločitev, da pogledamo lastno senco. Verjamem, da če se potrudimo preseči sebe znotraj lastnih omejitev, lahko gradimo mostove in vzpostavljamo bližino, ne pa

da ostajamo v lastnih balončkih in se hranimo s tem, da preprečujemo že prepričane, drugi pa da naj bi bili proti nam. Preveč razkolov je trenutno, na vseh področjih življenja. Seveda vsega tega nisem uspela v polni meri pokazati v pol ure, a upam, da sem nakazala vsaj upanje za spremembo, ki je seveda odvisna od vsakega posameznika. Upam, da mi je skozi tekst uspelo bolje odgovarjati na ta vprašanja, ker mi moji odgovori, ki jih poskušam podati tukaj, zvenijo patetično in mestoma naivno. Tematika rasti, življenja in smrti je nekaj, kar sega v polje neizrekljivega, a jo je treba nagovarjati, hitro pa lahko izpade težno ali banalno.

Tjaša, v *Luninem plesu* gledamo novodobnega Kantorja (ti so se z leti, ki so pretekla od izvirnega Cankarjevega lika zgolj pomnožili in izmojstrili), ki mu tron najprej zamaje žena z obelodanjenjem svojega ljubimkanja – in to na 25. obletnico poroke! – nato pa še Nataša, ki je zaradi izgube službe v propadlem Korenovem podjetju pahnjena na eksistenčni rob. V tekst je vpisana izrazita socialna nota in omogoča, da v diptihu vidimo obe plati kovanca: tiste pri vrhu in tiste na dnu.

Tjaša: Ja, ravno to je bil moj namen. Da bi z osebnimi zgodbami ljudi, ki lahko delujejo kot predstavniki družbe, opozorila na socialne razlike. Kljub vedno večji ozaveščenosti in napredku tehnologije neenakost med ljudmi po vsem svetu narašča. Marsikje se povečujeta revščina in celo lakota, kar si včasih težko zares predstavljamo, sploh če imamo sami srečo in smo se znašli med tistimi bolj privilegiranimi. V tem delu mi je bilo zanimivo raziskovati osebna življenja, intimne odnose med ljudmi in hkrati njihovo širšo vlogo oziroma položaj v družbi.

Ema Koren in Nataša Lah sta si diametralno nasprotni glede na status, generacijo in poskus upora Korenovemu pragmatizmu, pa vendar se zdi, da jima je skupna prav eksploatacija po spolu – medtem ko je Emi dovoljen zgolj položaj gospodinje in (prevarane) žene, ki ne sme preveč spraševati, Natašo srečamo v trenutku, ko bo svoj spol unovčila s prostitucijo, hkrati pa izvemo, da jo je psihofizično zlorabljal bivši partner. Kakšen je tvoj pogled na ženske like in razmerje moči v tekstu?

Tjaša: Razmerja moči so v drami na strani moškega spola. Morda bi lahko kdo označil lika avtoritarnega premožnega direktorja in žene, ki je finančno odvisna od moža, kot klišejska. Enako pri Nataši, ki se je v preteklosti zapletla z nasilnim partnerjem in je kot mlada mati samohranilka brez podpore družine potisnjena na rob preživetja. To so znane situacije, a izhajajo iz resničnega življenja. Stereotipi nastanejo tako, da se določeni vzorci ponavljajo. In če samo pogledamo, koliko žensk je vsako leto žrtev svojih partnerjev! Koliko jih umre pod njihovo roko! Nasprotnih primerov pa je zelo zelo malo. Prav tako je še vedno med vodilnimi direktorji, člani uprav, politiki, župani itd. več moških. Hkrati pa se oba ženska lika v drami borita zase. Hočeta biti samostojni. Pri tem seveda naletita na odpor in težave, a konec moje drame prinaša neko malo zmago oz. zadoščenje ravno ženskemu liku upornice.

Iza, v *Zori* žuramo na deklščini, kjer alkohol in pozna ura počasi razjedata maske dolgoletnih prijateljc. Izpraznjenost odnosov kot simptom kapitalistične družbe je pogosto prisotna tema v tvojem pisanju, vendar je navadno vezana na generacijo milenijcev in ne na dobro situirane ženske v zrelih letih. Kaj te je vznemirjalo pri tej starostni skupni in kako na skupinsko dinamiko vpliva prihod petindvajsetletne Lize?

Iza: Zdi se mi, da so vzorci odnosov, razmišljanja, obnašanja in čustvovanja stvar, ki se ponavlja oziroma prenaša iz generacije na generacijo, v posamezni generaciji se mogoče samo drugače predstavlja navzven kot pri prejšnji ali prihodnji. Sami temelji pa so bolj kot ne enaki in zato imajo v resnici tudi vse generacije zelo podobne težave. Česar si nočemo priznati, saj pogosto gledamo na mlajšo generacijo, kot da dela stvari bolj narobe, kot jih delamo mi, starejša pa tako misli o nas. Mogoče ima naša generacija zaradi socialnih omrežij res večje umanjkanje intimne in fizičnega stika kot pretekle generacije. Po drugi strani pa se zna naša generacija za razliko od starejše bolje pogovarjati o čustvih in jim dajati vrednost, tako ženske kot tudi moški. Vsaka generacija ima pluse in minuse.

Pri starostni skupini v mojem tekstu me je zanimalo predvsem, kako v resnici ni tako velike razlike v obnašanju, ritualih in odnosih med njimi in milenijko Lizo. Seveda je način nekoliko drugačen, kot bi bil, če bi bile ženske v dvajsetih. Dinamika med njimi se v resnici s prihodom Lize ne spremeni pretirano. Kar pa po mojem mnenju prestraši Lizo, je, da vidi, kako imajo dvajset, trideset let starejše ženske podobne težave kot ona in njene vrstnice in da se tudi one še ne znajo popolnoma spopadati z njimi.

Manipulacija – sicer imanentna gledališkemu mediju in umetnosti nasploh – pri tebi ne ostane zgolj pripovedno orodje, ampak se pojavlja kot tema v Laninih teorijah zarote, v Lizinih drobnih lažeh, v prikrivanjih in prirejanjih resnic. Prav časi negotovosti so idealni za vznik različnih teorij zarot, pa tudi psihičnih stisk in bolezni.

Iza: Osebnost me politične, socialne in ekonomske teme zelo zanimajo, v svojih delih pa nerada pišem o njih direktno. Sploh če se nanaša na aktualne zadeve. Sama to raje prepuščam novinarjem in kolumnistom. Te teme raje zaobjemam sublimno v drugem ali tretjem planu, v primeru *Zore* so prišle zraven preko psihične bolezni akutne psihoze, ki je podobna shizofreniji. Kar me fascinira pri shizofreniji, so vsi vzorci, ki jih bolnik najde in vidi. In vseh teh vzorcev ne moremo označiti za napačne in nerealne. Velik delež tega je lahko zelo realen. Ampak meja med realnimi in nerealnimi videvanji in razmišljanji pri shizofreniku je zelo izmuzljiva. In meja med tesnobo zaradi verjetja v teorije zarote in mentalnimi boleznimi prav tako. Kje je meja med tem, da neprestano izklapljaš svojo lokacijo na telefonu, ker se ta podatek beleži in je to nekomu lahko na voljo za zlorabo, in tem, da te je potrebno hospitalizirati, ker imaš preganjavico, da ti nekdo sledi? Kje je meja med preventivnostjo in paranojo? V resnici je lahko vsakemu od nas zdrs v psihično bolezen veliko bližje, kot se želimo zavedati.

Matej Bogataj Druženja v parku pod milim nebom

»Hecno, kako imajo stvari zgodovino, ni res?«

Jure, *Mrak*

Omnibus, izvorno kočija, v kateri se lahko pelje več ljudi in je pogosto v nadstropje, kot angleški mestni avtobusi, je umetniška forma, ki poveže in so-postavi različne avtorske glasove, ravno ta poli-perspektivnost, obravnava z več zornih kotov, pa povečuje univerzalnost samega dela, saj je to s pomnoženim avtorstvom polifono in razširjeno, dalo naj bi bolj natančen pregled ali razrez družbe. Bolj kot v slovenski dramatiki je omnibus pogost v sosednjih umetnostnih panogah, recimo prozni oziroma romaneskni triptihi Saše Vuge ali filmski omnibusi – sem samo strasten gledalec slovenskega filma –, kot na primer *Trije prispevki k slovenski blaznosti* ali Šterkova *Ljubljana*. Od svetovnih sem si najbolj zapomnil *Noč na zemlji*, epizode taksistov po svetu, recimo njujorškega, ki je prišel iz Vzhodne Evrope sanjat ameriški sen in mesta ne pozna, finskih veseljakov, ki mehko padajo opiti po snegu, ali taksista, ki gnjavi rimskega cerkvenega dostojanstvenika s provizorično spovedjo o ovci in svakinjinih spodnjicah.

Omnibus *Tišina med nami* je delo treh mladih izstopajočih in uveljavljenih dramskih avtoric: Zemljič je poznana filmska režiserka in scenaristka, Mislej je prejemnica letošnje Grumove nagrade za angažirano igro o delavkah, ki v skoraj taboriščnih pogojih, z vsemi grožnjami in obljubami, ki grejo zraven, polnijo police in sanjajo o odhodu domov, vsaj v nedeljo, Strehar občasno zasledimo kot avtorico objavljenih in tudi že uprizorjenih besedil. Predvsem je *Tišina med nami* delo, ki se poudarjeno ukvarja s tistim, kar poimenujejo »nova normalnost«, čeprav bi se nam še pred dobrega pol leta zdelo vse to nenormalno: prihod »smrtonosnega« virusa, imenovanega tudi »kitajski«, kadar komu to paše, nadaljevalca in zaostrovalca sarsa, ki je dobil ime po akutnem respiratornem sindromu, je dodobra načel družbene odnose. Postavil pod vprašaj vse dosedanje dogovore in šokiral, prav doktrinarno. Pravzaprav sploh vsakršne odnose. Medtem ko nas obveščajo o razvoju pandemije, o žrtvah in zmagah, predvsem

seveda o žrtvah in ukrepih, so bolj tihi tisti glasovi, ki opozarjajo na nevzdržnost na sosednjih poljih in frontah; na grobe posege v kulturo, spremljane s škvadrstičnimi spletnimi žaljivkami in diskvalifikacijami barabincev, ki so samo okrepljen in manj artikuliran, zato še bolj odločen glas tistih, ki govorijo z oblastnih pozicij in pogosto v jeziku števil, torej z jezikom redukcij in krčenja. Ali glas tistih, ki se ukvarjajo s starostniki in opozarjajo, da so ti (vsaj tisti v domovih za starostnike) zdaj izolirani ali še slabše, izročeni na milost in nemilost teorijam zarot in nespretni pri prepoznavanju resnice o svetu – in pandemiji. Obkroženi so z ljudmi v maskah, prestrašeni in vse bolj nemočni, sami, brez toplote in bližine. Ali glas tistih, ki opozarjajo na naraščajočo socialno stisko mladih, ki so imeli delo, ne pa služb, in nekatera delovna mesta, tista v gostinstvu ali na področjih, kjer je potreben stik z ljudmi, recimo kozmetičarke ali frizerke (velja za oba spola), je koronakriza zradirala in ljudi postavila na cesto. V še bolj nezavidljiv položaj, če so delali na črno, saj so tako ostali brez nadomestil, brez prihodkov, zaprti v občinske meje – da ne morejo niti na obiranje jabolk k morebitnim premožnim sorodnikom na podeželje. Cankarjev Jerman bi rekel, da so pravi vnuki svojih dedov, oboji nemočni, obsojeni na buljenje v teve, ta kamin ubogih na duhu, ali na kakšen analogen, torej soroden zaslon, na tamkajšnje figure, za razumevanje katerih, tudi zaradi nejasnih in navzkrižnih podatkov in njihove interpretacije, ne pomaga dosti niti študij katere od tistih humanističnih ved, ki vključujejo interpretacijske, hermenevtične metode. Razen morda teologije.

Jasno, da so avtorice na to »novo normalnost« v svojih treh prispevkih reagirale, enkrat bolj naravnost, drugič bolj posredno in v širšem kontekstu, ki ga je sprememba samo še zaostila. Najprej vidimo, da je dogajanje postavljeno v javen prostor, to je park in zraven je spomenik, po opisu sodeč verjetno kar Robbov vodnjak, saj ima ta original v muzeju in repliko pred ljubljansko mestno hišo; to je ob Prešernovem spomeniku verjetno tudi simbolni center, popek sveta, omphalos, središče, iz katerega se vse širi navzven, če ni medtem že vse obrobje. Margina.

Kot je nekako normalno v teh komaj normalnih časih, da se ob umiku z javnih površin, ob izpraznjenju prostorov druženja in zapiranju in omejevanju prostorov javnosti, torej agore, foruma, vsega tistega, iz česar se je porodila ideja o demokraciji, vladanju ljudi za ljudi, na takšnih prostorih rešuje najbolj intimno, družinsko, partnersko, kar je sicer skrito. »Kaj vse se dogaja za temi stenami!« je podzemni in zatajevani vzklík iz Grumove drame *Dogodek v mestu Gogi*, ki je ob *Butalcih* in Cankarjevem opusu, torej ob humoreski in satiri o stanju v narodu, ena bolj pronicljivih študij gleduškega in prikrijavačega, potlačevalnega kolektivnega značaja. O tej patologiji, ki vznikne in dobi polno, seveda nasilno in krvavo sliko v črni kroniki, patologiji osnovne celice družbe, družini, ki jo včasih slišimo skozi tanke stene stanovanjskih blokov, a jo iz ljubega miru in malo strahu vsi tolerirajo, deviacij in nasilja, o katerem se govori pri frizerki, če gre za druge, in pri partnerskem terapevtu, kadar gre za nas, spregovarjajo seveda tudi mlade dramatičarke. Tretji opozarjajo na partnersko nasilje, na dejstvo, da so nekateri ostali doma, delajo od doma, in se več družijo, da ne rečemo, da so bolj izpostavljeni tistim doma. Domačim, pa ne vedno

Lotos Vincenc Šparovec, Ajda Smrekar

Lovro Zafred

tolerantnim in ljubečim; ena prvih družbenih posledic virusa, vsaj prvih nemedicinskih, je bila povečano število ločitev na Kitajskem. Iz vseh teh protislovij, ki so jih prinesli virusna realnost in ukrepi, je skoraj nemogoče izstopiti, zaključki dramskih tretjin oziroma okruškov ne ponujajo kakšnega uspešnega in pozitivnega primera; kolikor ni v takšnih koronačasih že odhod dveh, ki bi lahko bila po letih starš in otrok, že skoraj čudež.

»Jaz se kar nisem mogel pripraviti ... povedati. Mislim, sem govoru, sem rekel ... Pa nisem. Ja, nisem. Sem kar, ja ... khm, šel sem.«

Jure, *Mrak*

Dramske osebe v *Tišini med nami* rešujejo odnose. Ali o njih, o tistih doma, na delovnem mestu, pripovedujejo drugim. Čeprav se včasih zdi, da bi bile – vsaj nekatere – najraje tiho, če bi bila ta tišina znak strinjanja in dokaz bližine s sogovornikom, jih nekaj sili v govorjenje. To so seveda njihove potlačene ali nerazrešene zadeve, brbotanje stvari pod povrhnjico, tista magma odnosov, na katerih vsi plavamo. Odnos med bratoma iz prvega dela, pri čemer je en scagan in preveč navezan na stvari, zato tudi emocionalen in s tem manj prilagojen za svet, v katerem vladajo ljudje brez zadržkov, in drugi, ki pripada ravno tistim, ki vedno zmagujejo in vedno vsilijo drugim svoje rešitve, se zapleta okoli dediščine. Ravno kar umrla mati, njegova nemoč, da bi ji bil po dolgem času, ko je skrbel zanj, blizu tudi ob bolezni in smrtni uri, vse to daje pogovoru dodatno težo, ki jo rahljajo spomini na skupno odraščanje bratov, vendar se kažejo tudi razlike; drugi brat je podjeten, zlahka, brez oklevanja gre naprej in ta naprej zdaj zahteva obnovo zaplesnjene kopalnice, za kar bo treba prodati družinsko hišo. Zlepa ali zgrda, tako rekoč.

V drugem delu se človek z dodano vrednostjo, junak našega časa in slej ko prej tudi kriminalne kronike, strokovnjak za biznis, spopade na dveh frontah: najprej z ženo, ki mu ob petindvajseti obletnici prizna, da se je zaljubila, on pa njene sentimente in zaljubljenost, ki je pravzaprav krik k poslušanju in upoštevanju, enostavno in grobo povozi. Pokaže svojo moč, čeprav je že njegova odsotnost empatije in razumevanja drugega predvsem znak nemoči, enako ozkogledost in kopičenje in servilno mreženje navzgor in poniževanje tistih spodaj, in ženo pošlje za štedilnik in v posteljo, kamor po njegovem tudi sodi. On je tipičen tajkun, kolikor beseda pomeni, da nekdo dela biznis in nečednosti, ki grejo k učinkovitosti zraven, s pomočjo politike, da mu prijateljevanje s politiki omogoča, da je uspešen, hkrati garantirajo, da se mu za nečednosti in kriminal potem nič ne zgodi, ker vse in več prenesejo na pleča tistih, ki so pri takšnih kravjih kupčijah in državnih naročilih oškodovani. Dodobra ogret s šampanjcem – nasploh ga dobro nalivajo v vseh treh delih *Tišine* – kot pravi plenilec preži, kot ves čas, na zunajzakonsko avanturo, in nekdanja zaposlena v njegovem bankrotiranem podjetju – ker dobro zgleda in je obupana in finančno tako na tleh, da bi nudila tudi spolne usluge – je primerna in večna žrtev. Ne neoborožena; najprej z naivnostjo, zaradi katere z njim baranta za morebitno službo v novi firmi, vendar potem ob polni denarnici tudi roparsko razpoložena, in spet vse pade na ženo, ki bo dobila ob vmesni dozi zmerjanja in poniževanja počasi vnuke in se bo pomirila s tem, da se nima z nikomer pogovarjati. Da je obsojena na tišino, ki pa seveda ni tista polna tišina tistih,

ki so si blizu, temveč prisilen molk, v katerega jo silijo tisti, ki je ne pustijo k besedi. Ali ne poslušajo zares, kar je skoraj isto.

Tretji del se dogaja ob deklinščini, punce popevajo, kot gre k veseljačenju zraven, se izpovedujejo in kakšna tudi spogleduje, nažica za džolo, kar še dvigne razpoloženje in prestavlja besede onstran preverljivega, predvsem pa spodbujajo bodočo nevesto, naj kliče svoje bivše in jim pove resnico: da se bo poročila. Nima sreče, čeprav je res sredi noči, ji bivši samo kaj zamrmrajo ali pa očitajo, da je motena in da z njo nočejo imeti nič več. Kot bi bila bližina iz nekdanih odnosov pozabljena in pokopana in z njo vsi spomini. Vendar se lomi tudi na obrobju; nevestine spremljevalke so pester in razgiban nabor različnih značajev, od koket do preganjavičark, in koronačas je za kaj takšnega plodna gruda. Druge nadlegujejo in po telefonu preverjajo moške in reakcija spremljevalk na poseganje in kontrolo je različna. Ene izjave o pretepanju ne jemljejo resno, druge jo posvojijo in želijo ukrepati, in zares ne vemo, kako naj presojamo, ne moremo oceniti, kako resna je zadeva: oboje imajo prav, zraven pa še tiste, ki trdijo, da ne morejo imeti oboje prav. Se le bliža zora in dan je bil dolg in trezne tudi niso in pijača izvablja patos in po mobilcu nadzorovana je izgubila službo, ker se je zapletla z dijakom – kar seveda ne more biti opravičilo za bolešno ljubosumnost, jo pa morda malo lažje razumemo in manj obsojamo, če se bo unesla hkrati z njeno, prešuštničino krivdo.

»Sam veš, kako je bilo med nama, ko si bil tud ti doma. Stalno neko pričkanje. Držal si se zase, če sva bla slučajno v isti sobi, sva se pa skregala.«

Ga. Koren, *Lunin ples*

V *Tišini med nami* so deli povezani, predvsem prvi in zadnji; najprej s pomočjo predmetov, recimo pod klop nalepljenega listka z nalogo, osebe komunicirajo s tistimi, ki ne pripadajo njihovi družbi, s pomočjo tobaka in vžigalnika ali ščepca iz zelene lekarne, vsi nalivajo in tudi orglice, ki jokajo in hropejo v prvem, prej najdene in zdaj podarjene, zaigrajo v tretjem delu. Predmeti, svet stvari, ki ima svojo logiko, zbližuje ljudi in jim omogoča naključna srečanja, ki lahko prerastejo v kaj več, ne njihova želja po bližini. Bližina, celo opazovanje tistih s strani, je včasih komu prav zoprna, bolj udobno je ostati znotraj starega in poznanega, v lastnem mehurčku (beseda, ki jo zdaj omenjajo epidemiologi kot primer dobre prakse, kot vzorno obnašanje: če že s kom, se družite znotraj mehurčka, etc).

Odprt prostor, trg z vodomatom, je postal prizorišče treh družinskih dram, na trgu pride, kot pri terapiji ali analizi, na dan prikrito, zamolčano, potlačeno. Tudi sentimentali in pretiravanja in vse tisto, kar onemogoča besedam, da bi se zlahka in radostno prelivali med sogovorniki. Kar se sicer dogaja med zidovi, se je zdaj, zaradi občestvenih temeljev, kolikor jih je ostalo, preselilo na prosto: sedmina, obletnica poroke in deklinščina so rituali. So način, ki (z)lepi družbo, so ob verskih obredih – in gledališču – tisto, kjer se družba ogleduje in spoznava. Razmišlja o novih načinih funkcioniranja in jih primerja s preteklimi, starimi. Ravno to je v teh časih najbolj ogroženo; rituali,

ki naj nas povežejo. Gledališče ali cerkev je prazen prostor, potencial za obrednost, vendar zdaj scela osiromašen in neučinkovit, če je med publiko preveč škrbina, preveč praznih sedežev. Če je premalo možnosti za druženje po predstavi in izmenjavi mnenj. Atomizacija družbe, ki se je začela s pomnožitvijo resnic, ker da lahko vodijo k Resnici, ki je lahko zlorabljena za avtoritarnost in avtokratskost, je v virusu našla dobrega sodelavca; ali pa so ga, mračnega kamerada avtoritarcev, izkoristili za nadaljnjo atomizacijo družbe.

Če smo na javnem prostoru, kako je torej v *Tišini med nami* z javnostjo? Njen predstavnik je Lovro, fant iz začetka, ki dela plakat. Ki hoče, da bi o tistem, o čemer molčimo, spregovoril in nagovoril še ostale. Ki nudi pomoč in ramo od pijače in nalog in popevanja zmatranim udeleženkam deklinščine, ki nudi ogenj in razdaja podarjene cigarete in zraven še kakšnega navije, ne samo zase, tudi za druge. In odpelje najbolj gajstno od deklet; on je predstavnik javnosti, ki je na javnem prostoru ni več. Oziroma je zastopana ravno z njim, on je njen odposlanec in od njega in uspešnosti njegovega nagovora – s plakatom in majicami in sicer – je morda odvisno, kakšna bo prihodnost vseh v omnibusu udeleženi.

Gaber K. Trseglav, Primož Pirnat

Anja Krušnik Cirnski

Silence, I Love You

Neizrekljivosti tišine

Tišina.

Verjetno najpogosteje zapisana didaskalijska v dramskih besedilih.

Tišina.

Ko sem razmišljala, o čem bom pisala, so mi na misel prišle marsikaterere reference: *Pijani* Ivana Viripajeva, *Sedem dni* Žige Divjaka in Katarine Morano pa *Koščki svetlobe* Simona Longmana ali pa Tarantinov *Šund* in nenazadnje odlična pesem dua Silence ... in mnoge, mnoge druge.

Trenutek tišine.

Potem pa me je prešinilo, da verjetno ne obstaja umetniško delo, ki se ga ne bi dalo povezati s tišino.

Postalo mi je jasno, da so se avtorice lotile težke naloge.

Tišina.

Kaj pravzaprav je tišina? Odsotnost hrupa? Odsotnost zvokov?

Tišina.

Glavo so mi polnile različne fraze in stavki, ki so me asociirali na tišino. Dobra tišina. (Saj veste, večinoma mislimo na tisto, kar izreče Uma Thurman v filmu *Šund*:

»Uncomfortable silences. Why do we feel it's necessary to yak about bullshit in order to be comfortable? That's when you know you've found somebody special. When you can just shut the fuck up for a minute and comfortably enjoy the silence.«)

Tišina.

Dobre tišine, tiste, ki naj bi jih delili le z ljudmi, ki so nam blizu. Ne znamo se več pogovarjati. (Več? Kot da je tišina nekakšen simptom? Kot da s(m)o se včasih znali pogovarjati? Smo se sploh kdaj znali?)

Zatišje pred nevihto. (Zadnji miren trenutek, zadnji trenutek pred katastrofo. Pred nevarnostjo.)

Trenutek tišine. (Za nekoga. Nekomu v čast. Nekomu v spomin. Za obeležje žalosti. Trenutek za žalost in velikokrat tudi za obžalovanje.)

Ne smemo biti tiho. (Odsotnost govora, zanikanje svojega lastnega mnenja, zanikanje mislečega bitja. Tiho pristajanje na kompromise.)

Nerodna tišina. (Ko jaz ne vem, pa tudi ti ne veš, kaj točno je tisto neizrečeno, tisto neizrekljivo, ki visi med nama.)

Bodi tiho. (Represija. Opozorilo na nevarnost.)

Tišina.

In podobno.

Tišina.

Poleg smeha, ki je bistveno manj zapleten za razumevanje, je tišina ena redkih univerzalnosti. Odnosi so se resda skozi zgodovino sociološko in psihološko spreminjali, a tišina je bila vedno zraven. A kako opisati tišino? Tišina – je kaj? Je zvok odsotnosti ali je odsotnost sama? Je odsotnost zvokov in hrupa? Ali je dušecha praznina? Kaj je bistvo tišine?

Tišina.

Dramsko besedilo *Tišina med nami* nikakor ne more biti lahkotno besedilo. Kot že sam naslov napoveduje, govori o odnosnih tišinah, naslov je metafora medsebojno izmenjanih besed, ki jih je preveč, a povedo premalo. Avtorice se didaskalijam s tišinami kar precej pogosto posvečajo.

Tišina.

Manj tišin. Več besed. Vendar dan ne bo nič boljši, kot je bil konec prejšnjega.

Tišina.

Tišina bratov. Tišina dedov. Tišina genov. Tišina dediščine. Brata, ki si hočeta povedati nekaj novega, vendar si ne povesta nič več od trenutnega stanja-sranja. Dediščina je sicer star, boleče aktualen desničarski roman. Zakaj boleče aktualen? Dediščina je očitno pojem, ki je globoko zakoreninjen v slovenstvo. Eden od bratov – ni podoben mami, drugi ji je podoben preveč. Srečanje je boleče in polno tišin. Dedovanje hiše itd. – mar ni to spor, prisoten v vsaki, pristno slovenski družini? Mar ni to zadeva, ki jo hočemo še tako izobraženi intelektualci podati v polje izobrazbe, humanosti in še česa? Pa čeprav nazadnje pripade polju predsodkov in »zdrave pameti«?

Tišina.

Vprašanje, ki ga zastavlja drugi del. Proti čemu se borim? Proti kakšnin ljudem in zakaj? Vljudnim? Mogočnim? Tistim, ki omogočajo represijo?

Tišina.

Tišina.

Naj dramsko situacijo zaplete skorajda očarljiva, luštna, a obenem popolnoma smešna situacija. Dekliščina. Smešna, mogoče v čisto najslabšem pomenu besede, saj izdaja romantično komedijo, a obenem nabolj iskreno, saj si liki povedo, izpovedo in dopovedo (v kolikor je le to mogoče) vse – kar se pač da.

Tišina.

Tišina zanikanje – neizrečenosti so sestavni del tišine. Neizrečenosti ali neizrekljivosti? Kakorkoli. Drugi del, ko pridejo vse skrivnosti na plano, se vsem skrivnostim odpovedo. Lepim in slabim.

Dajo prostor tistemu, s čimer zaradi neznanja in brez orodij nimajo možnosti, da bi karkoli rešile. In mogoče celo ne rešile, temveč zgolj bile. Tišina – pustiti prostor drugemu, da spregovori, ki pa nikoli ne spregovori tega, kar bi radi slišali. Zadnjič sem nekje naletela na vprašanje: Kaj bi si želeli slišati v tem trenutku? Vprašanje me je pustilo brez besed. V tišini? Ne, v moji glavi je bilo tako zabavno kot tragično. V tišini se toliko zgodi. Če izvajamo prostorsko kvaliteto (Robbov vodnjak), temu besedilu le stežka rečemo omnibus. Mogoče pa je omnibus v doživljanju, ki doživi vrhunec v zmedi Ize Strehar, dramatičarke, ki kaos obvlada enako dobro kot očitno nerazčiščene emocije.

Žalibog.

Tišina je ena izmed bolj popularnih didaskalij. Zakaj? Enostavno. Lik ne ve, kaj bi rekel – tišina. Je tiho. Ne odgovori.

Tišine razumemo kot odsotnost zvoka. Odsotnost hrupa.

A tišina ni le odsotnost hrupa.

Je odsotnost besed.

Človek, ki pripada tišini in neizrekljivemu ... Ni okej. Vsaj ne tukaj in ne zdaj.

Zato zdaj izrekam: Vse je okej. Vsemu navkljub in vsemu za. Vse je okej. Rada te imam.

Tišina.

Za konec bi rada z vami delila najlepše odlomke o tišini, ki sem jih kdajkoli prebrala. Nahajajo se v prvih dveh delih trilogije *Kraljemorčeva kronika – Imenu vetra* in *Modrijanovem strahu*.

Spet se je znočilo. Krčmo pri Kažiskali je ovijala tišina, tišina v treh delih. Njen najbolj zaznavni del je bil votel mir. Odmeval je in prihajal iz tistega, kar je manjkalo. Če bi pihal veter, bi ječal med drevesi, (...) Če bi se oglasila glasba ... ampak ne, glasbe seveda ni bilo. Pravzaprav ni bilo ničesar od naštetega, zato je tišina vztrajala. Notri sta se pri vogalu pulta grbila moža. Tiho in odločno sta zavračala pijačo ter se ogibala resnemu pretresanju neugodnih novic. Tako sta veliki prazni tišini dodala manjšo, čezmerno. Nastala je neke vrste zlitina, kontrapunkt. Tretje tišine ni bilo lahko odkriti.

Tišina.

Tišina je zanikanje – nečesa že. Mogoče samega sebe. Neizrekljivosti pripadajo tišinam. Zato zdaj izrekam: Rada te imam in karkoli potrebuješ, karkoli moraš narediti ... no, tukaj sem.

Minuta tišine. 4

Vse to, kar si zanikamo, vse to, čemur se odpovedujemo, zahteva tišino. Takšno ali drugačno. Zato – ne minuto, samo sekundo tišine. Zame, zanj in za kogarkoli.

Matej Puc

Dnevnikova nagrada za izjemno odrsko stvaritev
v sezoni 2019/2020

Komisija družbe medijskih vsebin Dnevnik, ki so jo sestavljale novinarka Dnevnika Maja Šučur (predsednica), prevajalka Tina Mahkota in predstavnica gledalcev Marija Leskovar, se je po pregledu lanske sezone soglasno odločila, da letošnjo Dnevnikovo nagrado za izjemen umetniški dosežek podeli dramskemu igralcu MGL Mateju Pucu, in sicer za vrhunsko igralsko interpretacijo v drami *Sedem dni*.

Obrazložitev

Matej Puc prejme priznanje za vrhunsko igralsko interpretacijo v drami *Sedem dni*, ki je na odru Mestnega gledališča ljubljanskega zaživela v režiji Žige Divjaka in dramaturgiji Katarine Morano, ki sta sicer tudi avtorja besedila. Na uvodni premieri pretekle sezone je Matej Puc pokazal vse dimenzije svojega igralskega mojstrstva, ki se še bolj kot v znanju in odrskih izkušnjah napaja v njegovi neusahljivi želji po igri. Potreboval je zgolj tri prizore, da je gledalcu predal svoje razumevanje branja igralske vloge in tolmačenja vloge gledališča v življenju vsakega od nas, njegova umetniška sinteza pa je v preteklem ustvarjalnem letu – in to ne le na tem odru – ostala nepresežena.

Kot lik Rada je v maskoti gospe kokoši s slamnikom in jajci potrpežljivo lovil ravnotežje med tragiko in komiko, da bi pomagal opozoriti na sistemsko izkoriščanje delavcev v sodobnem kapitalizmu. V vlogi moža in očeta je robato in nežno obenem zdržal pritisk nemoči, ki ga ponujajo najintimnejše ljubezenske in družinske nezgode. Kot Človek, ki se ne sme ustaviti, pa je s silovitim razponom čustev upodobil nevrotičnega mladega kreativca, ki mu teža delovnih in življenjskih pričakovanj preveč pritiska na prsi, da bi še zmozel vdih za spremembo; ob eruptivni interpretaciji Človekovega monologa je vzelo sapo tudi gledalcu, ki se v gledališču tokrat ni znašel, da bi vsaj malo pozabil na breme lastnega vsakdanjika, ampak ga je zaradi igralske bravuroznosti Mateja Puca lahko s kom tudi delil.

Ob stoletnici rojstva Dušan Moravec (1920–2015)

Četrtega oktobra je minilo sto let od rojstva akademika Dušana Moravca, osrednje osebnosti slovenske teatrologije druge polovice 20. stoletja. V Mestnem gledališču ljubljanskem se tega skromnega, a velikega moža in svetovljana spominjamo z izjemnim spoštovanjem in globoko hvaležnostjo. Dramaturg Dušan Moravec je (ob režiserju Jožetu Tiranu) namreč zaslužen, da je Mestno gledališče ljubljansko pred sedemdesetimi leti kljub skorajda nepremostljivim oviram ugledalo luč sveta in se razvilo v eno osrednjih gledališč v slovenskem prostoru.

Dušan Moravec se je nad živim gledališčem in gledališko zgodovino navduševal že od mladih nog. Kot gimnazijec je bil reden gost dijaškega stojišča v ljubljanski Drami in že takrat objavljал članke, v katerih je analiziral Cankarjeva dela in se posvečal sodobnemu gledališču. Po maturi se je vpisal na ljubljansko Filozofsko fakulteto, med vojno pa študij prekinil in se vključil v delovanje Osvobodilne fronte. Del vojne je preživel v italijanskih taboriščih, del pa v NOV kot vojni dopisnik in nazadnje član uredništva Slovenskega poročevalca, kjer je skrbel predvsem za kulturno rubriko. V tem časopisu sta izšli njegovi oceni uprizoritev Molièrovega *Namišljenega bolnika* in Linhartove Županove Micke na osvobojenem ozemlju. Po vojni je študij nadaljeval in leta 1948 diplomiral iz slovenske, južnoslovanske in primerjalne književnosti.

V Mestnem gledališču ljubljanskem je po ustanovitvi leta 1949 prevzel vlogo dramaturga ob direktorju Jožetu Tiranu, po njegovem odhodu pa ob Ferdu Delaku. Do leta 1962 je skrbel za repertoar in v tem času izbral in pripravil za uprizoritev 120 iger, med njimi okrog 75 tujih in 40 domačih. Med slednjimi je bil na prvem mestu Cankar (*Jakob Ruda*, *Lepa Vida*, *Pohujšanje*, *Za narodov blagor*, dramatizirani *Martin Kačur*, poleg tega še *Bela*

krizantema in *Večer Cankarjevih besedil* v izvedbi Jožeta Tirana). Med mlajšimi slovenskimi avtorji je med drugimi izbral Igorja Torkarja, Mateja Bora, Antona Ingoliča, Sašo Miklavca in Mirka Zupančiča. Med tujimi dramatikami so bili pomembnejši Aristofan, Plavt, Ostrovski, Gogolj, Tagore, Giraudoux, Gorki, Čehov, Lorca. Mestno gledališče si je prvo drznilo uprizarjati tudi dela takrat pri nas povsem neznanih, v tujini pa uveljavljenih avtorjev, kot so Brecht, Anouilh, Williams, Fry, Salacrou, Camus, Dürrenmatt, Frisch in Sartre.

Vsako uprizoritev je pospremil z izčrpnim *Gledališkim listom*, ki mu je ob koncu sezone sledil poseben *Pregled sezone*, letni zbornik z natančnim popisom in analizo dogajanja v gledališču. S tem je poskrbel, da je gledališče od prvega dne oblikovalo svoj arhiv, kar je pozneje omogočilo izid jubilejnih zbornikov ob 15-, 35- in 50-letnici MGL. Domislil se je tudi knjižne zbirke, v kateri naj bi poleg dramskih, spominskih in leksikonskih del izhajala visoko strokovna dela s področja gledališča. *Knjižnica MGL* je edinstvena specializirana teatrološka zbirka, ki je začela izhajati znotraj gledališča. Njeni začetki segajo v leto 1958, izhaja pa še danes. Do zdaj jo je urejalo sedem urednikov, ki so poskrbeli za izid 175 naslovov. Dušan Moravec jih je kot njen prvi urednik med letoma 1958 in 1966 (štiri leta tudi še po odhodu iz MGL) uredil kar enaitrideset.

Leta 1962 je Dušan Moravec prevzel vodenje Slovenskega gledališkega muzeja in njegovo delovanje razširil tudi v raziskovanje. Osnovel je temeljno publikacijo s področja slovenske gledališke zgodovine: *Repertoar slovenskih gledališč*, ki vsebuje natančne podatke o vseh premierah na slovenskih odrih. Prav tako pomembna je ustanovitev *Dokumentov Slovenskega gledališkega muzeja*, prve slovenske revije za gledališke raziskave. Obe zbirki, ki pričata o zgodovini slovenskega gledališča, izhajata še danes, samo da se je *Repertoar* leta 1992 preimenoval v *Slovenski gledališki letopis*.

Ob vsem tem neutrudnem delovanju je Dušan Moravec našel čas in moč tudi za pisanje teatroloških razprav in študij. Še s toliko večjo vnetostjo pa se je pisanju posvetil po upokojitvi leta 1975. Dramaturg, teatrolog, literarni in gledališki zgodovinar ter od leta 1976 izredni, od leta 1981 pa redni član razreda za filozofske in literarne vede SAZU se je z raziskovalnim in uredniškim delom ukvarjal do visoke starosti. Izpod njegovega peresa je nastala vrsta monografij o zgodovini slovenskega gledališča (*Slovensko gledališče Cankarjeve dobe*, *Slovensko gledališče od vojne do vojne*, *Temelji slovenske teatrologije*, *Slovensko gledališko petletje: Ljubljana – Maribor – Trst (1945–1950)* idr.) in njenih posameznikov (Tiranu, Delaku, Cankarju, Borštniku, Kraigherju, Nučiču, Verovšku idr.). Skupno je objavil 22 samostojnih knjig. Poleg tega je bil tudi dragocen uredniški sodelavec zbirke *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev*. Zanj je pripravil 24 knjig (o Ivanu Cankarju, Antonu Leskovcu, Lojzu Kraigherju in drugih).

Za svoje delo je prejel več nagrad, med njimi nagrado Prešernovega sklada (1968), Župančičevo nagrado (1975), zlato značko Boršnikovega srečanja (1975), Sterijevo nagrado (1986) in srebrni častni znak svobode RS (1996).

Ko smo konec leta 2001 z izidom obsežne monografije proslavljali 50-letnico Mestnega gledališča ljubljanskega, smo ga povabili medse. Tih in zadržan gospod vendarle ni mogel skriti ponosa ob tem častitljivem jubileju. Iz njegovih hudomušnih oči in nasmeha je bilo razbrati, da se veseli z nami. Prav tako se je rade volje udeležil slavnosti ob 50-letnici knjižne zbirke Knjižnica MGL leta 2008.

Dušan Moravec je umrl 25. februarja 2015, sadovi njegovega dela pa ostajajo. Mestno gledališče ljubljansko bo prihodnje leto praznovalo že 70 let.

Alenka Klabus Vesel

Mia Skrbinac, Bernarda Oman, Karin Komljanec, Mojca Funkl, Tanja Dimitrievska

Barbara Zemljič, Tjaša Mislej, Iza Strehar

Silence among Us

Tišina med nami, 2020

Omnibus

Opening 13th November 2020

World premiere 20th February 2021

Director **Nina Šorak**
 Dramaturgs **Ira Ratej** and **Simona Hamer**
 Set designer **Branko Hojnik**
 Costume designer **Tina Pavlović**
 Composer **Mitja Vrhovnik Smrekar**
 Language consultant **Barbara Rogelj**
 Lighting designer **Andrej Koležnik**
 Sound designer **Sašo Dragaš**
 Poster photographer **Peter Giodani**
 Poster designer **Nejc Prah**

Stage manager **Borut Jenko**
 Prompter **Neva Mauser Lenarčič**
 Technical director **Janez Koleča**
 Stage foreman **Matej Sinjur**
 Head of technical coordinators **Branko Tica**
 Sound and video masters **Sašo Dragaš** and **Matija Zajc**
 Lighting masters **Boštjan Kos** and **Bogdan Pirjevec**
 Hairstylists **Jelka Leben** and **Anja Blagonja**
 Wardrobe mistresses **Angelina Karimović** and **Urška Picelj**
 Property master **Erika Ivanušič**

The set was made under the supervision of master **Vlado Janc** and costumes under the supervision of mistresses **Irena Tomažin** and **Branka Spruk** in the ateliers of Ljubljana City Theatre.

Cast

Barbara Zemljič **TWILIGHT**

Jure Primož Pirnat

Miran Gaber K. Trseglav

Boy Lovro Zafred as guest

Manca Karin Komljanec

Petra Bernarda Oman

Tjaša Mislej **MOON DANCE**

Missis Koren Judita Zidar

Mister Koren Lotos V. Šparovec

Nataša Ajda Smrekar

Boy Lovro Zafred as guest

Iza Strehar **DAWN**

Manca Karin Komljanec

Petra Bernarda Oman

Lana Mojca Funkl

Brina Tanja Dimitrievska

Liza Mia Skrbinac as guest

Boy Lovro Zafred as guest

Voices

Sandi Jure Henigman

Martin Uroš Smolej

Rok's Girlfriend Iva Krajnc Bagola

Music: *Orion* (by Gregor Strniša and Jure Robežnik), *Dancing Queen* (by Benny Andersson, Björn Ulvaeus and Stig Anderson; Abba).

Three stories intertwine during one night in a city when the full moon is low on the horizon and there is still a threat of contamination and disintegration in the air.

These are the stories of people who should be intimately involved and perhaps once were, but are now overwhelmed by resentment, fear and alienation. Family secrets and frustrations also come to the surface. The individuals are entangled in their personal struggles that they cannot seem to find a way out of, they cannot help each other and seek support to no avail, because they are all busy struggling for survival in their own way.

Ljubljana. 2020. It is getting dark and the white full moon is showing its mysterious face. Empty streets are getting alive, people are emerging from their dens, seeking closeness, a human touch. The fear and anxiety about the virus, the forthcoming economic crisis and insecure future makes each of them reveal their darker side ...

The three stories are ominously intertwined by a coincidence in a remote city street, illuminated only by full moon. There appear bodies that at that moment should be somewhere completely different.

We have invited three prominent Slovenian female authors of the younger generation to write together a text: Tjaša Mislej, Barbara Zemljič and Iza Strehar. This is Tjaša Mislej's debut in our theatre (she is the recipient of the Grum Award in 2020), while Barbara Zemljič and Iza Strehar had their plays staged in our theatre in previous seasons (*The Emptiness of Memory* and *Use Me and Discard*).

Pokrovitelj
Mestnega gledališča ljubljanskega

Energija za življenje

Mestno gledališče ljubljansko, Čopova 14, 1000 Ljubljana, Slovenija

Hišna centrala +386 (0)1 4258 222

Tajništvo +386 (0)1 4257 148, faks +386 (0)1 2517 044

Blagajna +386 (0)1 2510 852, odprto vsak delavnik od 12. do 18. ure in uro pred
predstavo, e-naslov blagajna@mgl.si

E-naslov info@mgl.si

Spletno mesto www.mgl.si

Barbara Hieng Samobor direktorica in umetniška vodja

Petra Bizjak direktoričina pomočnica – poslovna vodja

Janez Koleša direktoričin pomočnik za tehnične zadeve

Alenka Klabus Vesel dramaturginja in arhivarka

Eva Mahkovič dramaturginja in vodja mednarodnega oddelka

Petra Pogorevc dramaturginja in urednica Knjižnice MGL

Ira Ratej dramaturginja in vodja izobraževalnega programa

Maja Cerar, Martin Vrtačnik lektorja

Simona Belle vodja službe za odnose z javnostmi in trženja

tel. +386 (0)1 4255 000

Branka Lepšina koordinatorka in planerka programa

tel. +386 (0)1 2514 167

Katarina Koprivnikar koordinatorka trženja

tel. +386 (0)1 4258 222

Petra Setničar koordinatorka obiska

tel. +386 (0)1 4258 222

Zdenka Kristan in Marina Ristić blagajničarki in informatorki

tel. +386 (0)1 2510 852

Javni zavod Mestno gledališče ljubljansko, ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana

Program gledališča financirata Ministrstvo za kulturo (iz proračuna Republike Slovenije) in MOL.

Svet Mestnega gledališča ljubljanskega

mag. Mojca Jan Zoran (predsednica), Ira Ratej (namestnica predsednice), Saša Hren Koritnik, Mojca Slovenc, Aleš Kardelj

Strokovni svet Mestnega gledališča ljubljanskega

Eva Mahkovič (predsednica), Alen Jelen, Tone Peršak, izr. prof. dr. Katarina Podbevšek, Matej Puc, Nina Valič

Gledališki list Mestnega gledališča ljubljanskega

Letnik LXXI, sezona 2020/2021, številka 3

Izdaja Mestno gledališče ljubljansko

© 2020 Mestno gledališče ljubljansko

Za izdajatelja Barbara Hieng Samobor

Urednice Alenka Klabus Vesel, Eva Mahkovic, Petra Pogorevc, Ira Ratej

To številko je uredila Ira Ratej

Lektorica Barbara Rogelj

Avtor fotografij Peter Giodani

Oblikovalka Mojca Višner

Tisk MatFormat

Naklada 200 izvodov

Ljubljana, Slovenija, februar 2021

Po 13. točki prvega odstavka 42. člena ZDDV-1 davek ni obračunan.

Ustanoviteljica

Mestna občina
Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

DRAMSKO BESEDILO

Barbara Zemljič, Tjaša Mislej, Iza Strehar

Tišina med nami

(Mrak, Lunin ples, Zora)

Dramski omnibus

2020

Barbara Zemljič

Tišina med nami

Prvi del: MRAK

OSEBE:

JURE

S svojo družino je živel v spodnjem nadstropju hiše v Litiji, kjer se je rodil. Ko se je ločil od Magde, je ostal doma. Hrčka kot dementna mama, za katero je skrbel, dokler ni šla v bolnico. Stvari imajo zanj čustveno vrednost. Ni se poslovil od mame, ko je umirala, zato ima slabo vest. Ima odtujenega sina Tiborja in brata Mirana. Faliran študent andragogike, dela v antikvariatu. Oči se mu hitro razmočijo.

MIRAN: Bil je z mamo, ko je umrla, kar ga je nepričakovano odprlo. Končal ekonomijo, sedaj dela kot zavarovalniški agent. Pod obvladanim površjem globoko čustvuje. Poročen z Mirjam, ima sina Miho, ki bluzi in poha, ter brata Jureta. Ker je mama hrčkala stvari, je nagnjen k minimalizmu, je operativno storilnostno naravnan in rahlo šovinističen.

FANT

MANČA

PETRA

Igra se dogaja v enem večeru in noči na trgu v mestu. Prvi del se konča, ko pade mrak.

Zunaj. Fant sedi na klopi, dela plakat. Mimo pride Jure. Zamišljen in raztresen tava po trgu, opazuje Robbov vodnjak, v roki ima vrečko iz trgovine. Vidi Fanta, nameni se k njemu, obstoji, tako je razburjen, da se mu glas rahlo trese.

JURE: A vas lahko nekaj vprašam?

Ker ne razumem, res ne razumem ...

FANT: Komot.

JURE: Ja. Ja, sej ne vem točno, kako naj to zdej ...

Am ...

A se vam zdi, da je normalno, da ljudje kar tko ... No, mislim, da samo na sebe mislijo, a veste, kaj mislim ...

Sploh se ne zavedajo, kaj vse ...

Da ne čutijo! Mislim, da ne pomislijo, da niso sami, no.

FANT: Ne vem, če je normalno, je pa velik tega -

JURE: Gre za to, da enih stvari ne moreš kar ...

Ne moreš naredit, no ... Al kaj?

Jure iz vrečke vzame škatlico cigaret, jo odpre in da eno v usta. Fant mu jo prižge.

JURE: Hvala.

Če je tega veliko, potem to verjetno pomeni, da je normalno, a ne?

Jure močno vleče, malo se umiri.

JURE: Itak, da sem jaz preobčutljiv.

Samo ... drugače doživljamo, no.

Čist ... različno. Eni lahko kar tko ...

A bi enga?

Fant prikima. Jure mu ponudi cigareto in prisede.

Fant kadi in dela dalje.

JURE: Oh, paše.

Še sreča, da mate ogenj, madona, na to pa nisem pomislil.

Jure opazi na tleh umazano ustno harmoniko.

JURE: Lej. A je možno, da ... Ja, pa prmejduš, da je ustna harmonika!

Ne morem verjet.

Jure jo pobere, se je razveseli.

JURE: Še ta stara, kovinska. Točno taka je, kot jo je mela moja mami.

No, podobna. Njena je mela še les tu.

Jure vzame ustno harmoniko, jo obriše z razkužilnim robčkom in si jo ogleduje.

JURE: Pardon, sej vem, kako to zgleda, samo zdej pa res ne veš več, a ne, virusi pa to. Sej sem meter pa pol stran, brez skrbi.

Fant se mu nasmehne.

JURE: Ja, harmonika je pa res skorej, kot da bi zobno ščetko delil, ane! Ja.

Jure začne igrati ljudsko žalostinko (npr. Kje so tiste stezice). Jure neha, ogleduje harmoniko, razneži se.

JURE: Še zdej ne vem, kako to deluje.

Kako ena taka mala stvar ustvari tolk tonov, samo ker pihaš not!

Vem, da je zadej en mehanizem, ker sem ga po pomoti poškodoval,

ko sem poskušal ugotoviti, kako to dela. Kako me je mama kregala!

Sem mislu, da sem naredu najhujšo stvar na svetu!

Fotr me je hotu kar s pasom, pa se je postavila pred njega, da sem lahko zbežal. Jaz sem pa samo hotu ...

Jure nenadoma nekontrolirano zahlipa.

JURE: Hotu sem vedet, kako to dela ... pa še zdej ne vem, kako to dela.

Fant ga hoče potrepljati, Jure se zdrzne in zbere, obriše si solze.

JURE: No, sem trapast, pač ne vem, kako dela, ane?

Mal sem zmatran, verjetno.

Nisem velik spal te dni, to pa res nisem.

Jure se zbere, vzame nekaj cigaret in mu da ostale.

JURE: Evo, jaz ne rabim, ne kadim drugač.

Danes sem jih kupu, ne vem, zakaj sem ...

Jure se rokuje z njim.

JURE: Jure sem, drugač.

FANT: Lovro.

JURE: Me veseli, Lovro.

Lovrenc. Lepo ime.

Fant ga pogleda, a nič ne reče.

JURE: Mava pa vsaj lep razgled, ane? Taka fina točka je, vse vidiš.

Oblaki so se pa tud do konca razkadil tam.

Jure pokaže na nebo.

JURE: Lepo je. A ne, da je lepo.

Kmal se bo shladil. Na soncu se vsaj mal pogreješ.

Krajša tišina, Jure preklada harmoniko in si jo ogleduje.

JURE: Hecno, kako majo stvari zgodovino, ni res?

Mene vedno zanima, od kod je stvar prišla, pa kdo jo je naredu ... Čeprav zdej skorej vse delajo v tovarnah.

Sam vseen, tud kdo jo je izbral, a veš, a jo je čuval, za kaj jo je uporabljal ...

Ker stvari lahko uporabljaš za marsikej. Na primer moja žena je enkrat ... No, zdej je moja bivša žena ... No, ona je enkrat najmanjše škorenjce od Tiborja shranila, potem je pa rože not posadila. Rože, si moreš mislit!

Pa je zgledalo kar lepo. Presenetljivo lepo.

Taki mali svetlomodri so bli, z lilijami not. No, ne vem, če so ble lilije.

Lilije so mal prevelike. Ne lilije, tiste vijolične, z malimi cvetki, samo ne spominčice, a veš, katere mislim?

FANT: Lobelije.

JURE: Ja, lobelije! Kako si vedu, mater, iz prve.

Frajer, ej! Lepe so, ane?

Jaz se na rože ne spoznam, si ne morem zapomnit, kako se kateri reče.

Škornji so bli pa dvajset, to pa vem. Po moje je to najmanjša številka, ko jih otroci že lahko nosjo. Ker za škornje moraš znat že hodit, a veš?

Fant zmaje z glavo in se rahlo nasmehne.

JURE: Premlad si še.

No, Tibor pač prej še ni shodu. Potem pa enkrat tle sedim, tam je bil pa voziček, a veš ...

Jure pokaže, od kod do kod je Tibor shodil.

JURE: No in on se drži za voziček in naredi en korak, pa še enga ...
 Ponavad je potem padu, takrat je pa šel kar naprej! Od tam do tukej.
 Pet korakov. Ja! "Bravo, zmagal!" sem mu rekel.
 "Aga!" je rekel.

Kar šel je. Potem pa kar grejo, ja.

Jure se razneži, Fant se nasmehne.

JURE: Ko se je rodil, je mel šestnajst nogico, tako res mini mini.

Takrat še niso mel tistih odtisov v mavcu, a veš, da lahko nogo odtisneš not, drugače jo verjetno bi, ker je res lepo.

En tak lep spomin. Na to, kako hitr vse gre, kako rastejo.

Take male črtke po podplatkih, pa nohtki, taki mini, še manjši od lobelije, a veš.

No, sej bi lahko sam mavec naredu, cement smo pa ja meli, samo se nisem spomnu, takrat. Tak čudež. Mala nogica, ki se cela premika! Ker dojenčki majo cele podplate oživčene, a veš, in jih premikajo kjerkol, povsod so odzivni, kot opice. Tkole.

Jure pokaže z roko, kako se cel podplat premika.

JURE: No, jaz tega nisem vedu ... do takrat.

Potem pa to zgubimo, ta občutek za ... Ne vem, pretočnost al dotik al nekej.

Še zdej mam te škornje, se kar ne morem pripraviti, da bi jih vrgu stran.

Nimam več rož not, to ne, so crknile, že prej so crknile, samo mam jih pa, ja.

Pa zemlja je tud še not. Rož pa ni not, ne.

Jure se zdrami.

JURE: Ej, hvala ti za to. Ne vem, kdaj me je nazadnje kdo res poslušal.

FANT: Ni problema.

JURE: Tko hitimo, pa sam mislimo, kaj bomo povedal, pa kaj bomo nazaj povedal ...
 En mi je enkrat reku, da ljudje v resnici nočjo slišat tvojga mnenja, da v bistvu hočjo slišat svoje mnenje, ki pride iz tvojih ust. Ja.
 Bi moral met kake tečaje za to, da se naučimo slišat, ane?
 Poslušat. Verjetno jih majo, zdej majo že za vse tečaje.

Pa kake terapije verjetno tud to obravnavajo ...
 Mislim, vem, da ja, sem bil tud to ... Sam v praksi ... V praksi je pa potem drugač.
 Jaz se kar nisem mogu pripraviti ... povedati.
 Mislim, sem govoru, sem reku ... Pa nisem. Ja, nisem. Sem kar, ja ... khm, šel sem. No, mislim, ona je potem šla, jaz sem ... Umaknu sem se.

Fant zeha.

JURE: Joj, sem ti zamoru, ane? Oprosti.

FANT: Ne ne, sam ... mal tišine bi.

JURE: Ja, to maš pa prav! Premal smo tiho.

Je kar podcenjena tišina, ane!

V bistvu je najlepše, če si lahko z nekom samo tiho.

Da samo sta, pa je tišina med njima.

Taka mirna, lepa Tišina.

Fant vstane in odide na drugo mesto.

JURE: Ja. Lepo bodi, no. Pa še enkrat, srčno hvala.

Jure malo sedi in zaigra na harmoniko.

Pride Miran, opazi Jureta, ki sedi na klopici. Miran prisede. Jure ne reagira nanj, a kmalu neha igrati.

Malo sedita v tišini.

MIRAN: Skorej vsi so že šli, Mirjam pa še kar razlaga.

Ji je uspelo otroško igrišče pred blokom podret.

Motilo jo je, bi mela mir. Je kar zadovoljna s sabo, zdej.

Juretu uide majhen nasmešek.

MIRAN: Nisem vedu, da to sploh lahko. Pa se da!

Vse se da. Samo večino rabiš.

Sem se rajš kar pobral. Trmasta pa je, trmasta.

JURE: Sam si si jo izbral.

MIRAN: Mi je blo že domače.

JURE: Joj, ker ti si pa taka perla, ane?

Saj si solastnik, si se moral pa ja strinjat, ane?

MIRAN: Lej, če hočeš met mir, moraš ženi dat kako igračko, da se zamot!

Drugač sam teži, al pač gre, ane?

Jure tiho sedi.

MIRAN: Nisem tko mislu, no.

A boš?

Miran mu da viljamovko, Jure naredi požirek, Miran ga zadovoljno opazuje.

MIRAN: Kaj se pa zamudiš, ane!

Vsak naredita dva dolga požirka, Jure se nakremži.

JURE: Uf ...

MIRAN: Od Lojza. Ta pa je, ane?!

Tišina.

Miran gleda ustno harmoniko, ki jo Jure svaljka po rokah. Vprašujoče pogleda Jureta.

JURE: Kaj? Našel sem jo. A ni lepa? Točno taka je kot od mami tista, ki jo je mela še od babi.

MIRAN: Tista, ki si ji mehanizem / uniču –

JURE: Nič nisem uniču, pokvarla / se je –

MIRAN: Pokvarla ja, hahaha. Sama od sebe.

Tišina. Jure si prižge cigareto.

MIRAN: Od kdaj pa kadiš?

Jure ga samo pogleda.

MIRAN: No, sej ni moj problem ...

Tišina.

MIRAN: Zakaj greš vedno sem?

JURE: Pač ... pomirja me.

MIRAN: Kaj, ko gledaš tri tipe, ki držijo vrče in iz njih voda šprica?

Baje je to ful umetnost pa to. Ne vem, no.

Ful je stal. Mislim, original. Saj to veš, da je kopija, ane?

Original majo zdej v Narodni galeriji. Pod streho, kao.

Jure ne reagira. Malo sedita v tišini.

MIRAN: Joj, tko sem utrujen, da bi se kar mal ugasnu.

Sam mal bi ... izginu. Za moment.

Nekaj trenutkov sedita v tišini.

MIRAN: Sam ne se zarad mene sekirat, me še ne bo tko hitr zmanjkalo.

JURE: Sej se ne.

Zarad teh dvanajst dni, ko si hodu k njej v bolnico, te pa že ne bo pobral.

MIRAN: Pizda, Jure, no! Pa kaj bi rad od mene?

Ti si živel z njo, valda si ji več pomagal.

JURE: Ja, pa ne jamram tolk.

MIRAN: Oprosti, nisem mislu jamrat, no.

Sedita v tišini.

MIRAN: Pač, nekaj dela je blo s pogrebom in sedmino.

JURE: Hvala, ker si zrihtal.

Tišina. Miran zavzdihne.

MIRAN: Vem, da je težko, samo bova morala red naredit.

JURE: Ja, vem.

No, dejva.

MIRAN: Ok. Zapuščinska bo verjetno čez mesec, dva, lahko tud šele čez pol leta, odvisno kolk dela majo na sodišču. Samo sej to ni problem, pač pol pol dobiva –

JURE: A dobiva?

MIRAN: Kako to misliš?

Jure skomigne.

JURE: Ja, ne vem ...

MIRAN: Lej, zarad mene tud ti vzameš več za oskrbo, če se ti zdi, Vem, da si ji veliko pomagal ...

Jure se presede.

MIRAN: Al kaj? Kaj pa bi ti?

Jure se nasmehne.

JURE: Nič.

MIRAN: Se pa ja ne bova kregala zarad dediščine, al pač?

JURE: Sem mislu, da se ne bova.

MIRAN: Ja ... no? Kaj bi pa rad? –

Jure se nasmehne.

JURE: Zdej je pa kar naenkrat važno, kaj bi jaz rad.

MIRAN: Pa o čem govoriš, jebemti?

JURE: Sej je v redu. Gremo pač na zapuščinsko, pa vidmo, ane –

MIRAN: Lej, če pol pol ni pošteno, potem pa tud ne vem, kaj je. Al kaj?

Vem, da si jo čuval, sam jaz sem mel kredit,

ti pa nobenih stroškov / doma –

JURE: Pusti, nima veze, res je brezveze, da se s tem zdeje –

MIRAN: Pa kaj bi ti, bi rad, da je vse tvoje / al kaj? –

JURE: A veš kaj, da ti ni nerodn?! Še ohladila se ni.

MIRAN: Ja, potem mi pa razlož –

JURE: Za koga me pa maš –

MIRAN: Pa kaj sem ti naredu?

JURE: Ne vem, ti mi povej?

MIRAN: Koji kurac, Jure, povej, kaj je!

JURE: Če bi mi lepo reku, bi ti sam dal svojo polovico, sam da mam mir.

Pa nehej preklinjat –

MIRAN: Kaj?

JURE: A je bla Mihijeva ideja al tvoja? Pametno, drgač.
 MIRAN: Pa o čem ti to? Kaj Mihi, kaj je blo?
 JURE: Res ne veš?
 MIRAN: Prisežem.
 JURE: Miha vse dobi.
 MIRAN: Mihi? Japajade. To bi pa ja vedu.
 JURE: Tibor mi je danes reku:
 "Hvala, fotr, tut to se nisi pobrigal, da bi od babi kaj dobu."
 Pa sem ga vidu po pol leta, sem ga hotu objet, sem mislu ...
Juretu gre na jok.
 MIRAN: Ej, ej, pomir se. Kaj točno ti je reku?
 JURE: Nič. Miha se mu je hvalu, da se je z babi zmenu, da je vse na njega napisala.
 Da se ne bo s stricem Juretom kregal, ko ona umre, je reku.
 Ostali pa da mate itak vsi polne riti.
 MIRAN: Polne riti, ja, on ma polno rit, ker sem mu vse jaz not zatlaču, smrkovc hudičev. Pa sej to ne more.
 Ti si skrbnik, sej mava papirje, da je bla dementna.
 To pravno sploh ne pije vode, tud če bi blo res, ne sekiraj se –
 JURE: Hočeš rečt, da se Tibor laže? –
 MIRAN: Ne pravim tega.
 Prej si Mihi zmišljuje, kolikor ga poznam, pizda.
 Glej, super fotr si, kolikor ti pač pusti, no ...
Tišina. Miran si vzame cigareto in si jo prižge.
 MIRAN: Čakaj, ti si mislu ... Ti si verjel, da sem za tvojim hrbtom vse na svojega sina prepisal?
 JURE: Kaj, lihkar si me obtožu, da hočem vse sam imet!
 MIRAN: Aja, zato si kar šel s sedmine. Pa tiho mašo fural ...
 Kje sva se pa midva tko zgubila?
 JURE: Ne vem.
Tišina. Jure postane zelo čustven.
 JURE: Pa pri njej si bil v bolnici, ko jaz nisem ...
 Nisem mogu ...
 Oprost.
Miran ga objame.

MIRAN: Nehej no. Na pogrebu si tko ganljivo povedal ...
 Tako pesem si ji napisal ... Me je kar zadela ...
 V redu je, lej.
 JURE: Sedemdeset ni nobena starost.
 MIRAN: Vem. Samo po infarktu, pa če ne paziš ...
 JURE: Ja, samo če bi ...
 MIRAN: Kaj če bi? Pravočasno šli v bolnico?
 Misliš, da se tega ne sprašujem že skoz?
 JURE: Sej sem ti reku, da bi blo mogoče treba –
Miran postane čustven in razburjen.
 MIRAN: Ja, okej, jaz sem zdej kriv, da je mama umrla, okej?!
 A ti je zdej kej lažje?
 Sem pač presodu, da ni tko hudo.
 Ti si pa za vsak drek tekal na urgenco, da mama tut ni hotela it več!
 Je morala dvakrat brezveze test za korono / delat –
 JURE: Itak nikol ni važn, kaj jaz rečem. Dementno mamu pa poslušaj, super!
 Zakaj potem otroku ne pustiš vsega, kar hoče?
 Aja, oprost, sej mu.
Miran je prizadet in užaljen, postane jezen.
 MIRAN: Ej ...
 Dej dej. Takoj ko je blo zares, si dol pobegnil, pa sem moral jaz reševat.
 Kaj pa so bli znaki, a, kaj? Mal ji je blo slabo, pa utrujena je bla, nič takega, da bi paniko delal –
Jure je čustven.
 JURE: Ja, ker je bla bolečina na drugi lokaciji. Pa nizek tlak / je mela –
 MIRAN: Zdej boš pameten s simptomi, ja, sem tud jaz potem strica Googla vprašal.
 Pa je rekel tud: "Kaj je pa jedla, koliko je pa pila, a je kadila?" –
 JURE: Nisem jaz kriv, če je na skrivaj sladko jedla –
 MIRAN: Nekdo ji je moral prineset, ane?
 Dokler je sama hodila v trgovino, sem prepovedal prodajalkam, da ji kak monte al pa štrudelj prodajo.
 JURE: Zdravo sem kuhal, nisem ji pa mogel preprečit, da bi kadila.
 MIRAN: Kolk sta pa kej migala?
 JURE: Ja ... kolkor je šlo. Hrbet jo je bolu.

MIRAN: Jaz pač ... Nisem vedu, da je tko hudo.
 Ni hotla v bolnico. Da ne bo sama umrla, je skoz ponavljala.
 Čisto možno je blo, da nobenega ne bi spustil k njej, tud če bi umirala, tko kot je blo sred karantene. Pa vsak dan ukrepe spreminjajo.
 Ne moreš sam umret, no! Kot da hočmo smrt dezinficirat, pizda!
 JURE: Sej vem ... jaz pa nisem mogu tega gledat ...
 MIRAN: Ne, sej maš prav. Prej bi jo moral peljat.
 V bolnici ... Ko je že slabo zgledal, fejest slabo ... saj sem te večkrat klical ...
 JURE: Vem.
 A je blo mami fejest strah?
Miran je jezen nase.
 MIRAN: Pač, vedel sem, da je to to zdej. Kaj nej?
 Če že prej nisem bil tolk z njo. Bom pač vsaj zdej, ne/ane.
 Ne zarad nje, jaz sem to rabu, a razumeš?
 Rekel sem ji pač, sprost se!
 Ker sprostit se je znala. Spustit pa ne, to pa ne!
 Glavo maš težko, pa roke, noge, sem reku. Ne vem, pač, spomnu sem se, Mirjam poslušaj eno indijansko meditacijo ... A veš, ko vejo, pa kar grejo sami ...
 Pač, rekel sem ji, naj si proba predstavljat tist čoln,
 no, pol pa sem kar naenkrat videl plastično blazino.
 Našo, uno sprano, za napihnit, a veš, katero ...
 Gor je ležala, cela krhka. Tam se je pojavu tak ogromen ...
 Nekaj pač, taka, trimetrška ... Prijazna stvar. Saj vem, da se butast sliš.
 No, in potem je res tunel!
 Mirjam mi je razlagala o njem, ko je mela carskega z Mihijem, ko je baje šla kar iz telesa, a veš, ko smo jo skorej zgubil?
 Je govorila, da je isti tunel, a veš, za ven in za not!
 Mater, pa se mi je zdela mal nora takrat.
 JURE: Ja, se spomnim.
 MIRAN: Zaspala je pač.
 Treba je praznovat življenje, mater.

Tišina. Podajata si viljamovko.
 MIRAN: Ne morem pozabit, kaj sem ... A veš, da je tam ...
 Sej ne moreš z besedami to ...
 Pa ne moreš se sploh z vsakim tega menit, sej veš.
 Pač, milina je.
 To je še najbližje, ja. Milina.
Daljša tišina, pijeta.
Jure se nasmehne.
 JURE: A veš, ko je fotr umrl, pa je bla čist nervozna, da bo ljubico na pogrebu srečala?
 MIRAN: Ne.
 JURE: Celo dopoldne je bla čist živčna, k frizerju je šla, pa nohte si je nalakirala. Kako se ne spomniš? Pa tisto verižico si je dala gor, ki ji je skrila brazgotino od golše, a veš, katero? –
Jure pokaže na sebi, kje na vratu je imela mama brazgotino.
 MIRAN: Ne. In?
 JURE: No, sej veš, ko prideš na pokopališče, maš tam tri vežice, ne, in ker je bla živčna, ni pogledala napisov –
 MIRAN: Ne! In potem je –
 JURE: Ja. Vlekla me je v prvo, nobenga ni pogledala, zrinila se je direktno do krste, s komolcem odrinila žalujočo vdovo, preden sem ji sploh kaj lahko rekel –
 MIRAN: Joj, si jo kar predstavljam ...
 JURE: Počutila se je upravičeno, da kot žena tam stoji, ne! Sem jo poskusil ustavit, samo ni šlo.
 Potem je pa zagledala sliko umrlega, pa se je čist zmedla.
 Diskretno sem jo ven zvlekel, pa se opravičeval vsem po vrsti, da je pod stresom pa to –
 MIRAN: Joj, mami.
Tišina.
 MIRAN: A ti si že dal Magdin priimek z napisa na zvoncu?
Jure si prižge cigareto in oponaša Mirana.
 JURE: A ti si že nehal za vsemi pospravljat, ker ne dajo na točno določeno mesto?
Krajša tišina, pijeta. Miran se nasmehne.
 MIRAN: A se spomniš, ko si pritekel po štengah s solznimi očmi –

JURE: Ja! Ti si pa mislu, da je umrla! –
 MIRAN: Če si pa mel tak izraz na obrazu, moral bi se videt, pa vlažne oči ... –
 JURE: Če se je pa tko posrala mimo plenice, da sem skorej bruhal.
Zelo na glas se zasmejita. Fant čudno pogleda.
 MIRAN: (*Fantu.*) Kaj gledaš? A ti je slučajno neprijetno?
 JURE: Pa dej pust ga, kaj ti je?
 MIRAN: (*Juretu.*) Ne, samo videl sem ga, da je kao užaljen, ker to pa ni lepo, norca se delat iz mrtvih.
 (*Fantu.*) Teb je neugodno in zdej boš v njenem imenu užaljen, ker se ne more branit, al kaj?
 JURE: (*Miranu.*) Sej je v redu no. (*Fantu.*) Pardon.
 MIRAN: (*Juretu.*) Nehej se opravičevat! (*Fantu.*) Noben te ni prosu, da zdej tu sodiš, model! *Fant se obrne stran.*
 JURE: A dopuščaš možnost, da si ga narobe prebral, pa da se zdej ti na njega spravljaš?
 MIRAN: Dopuščam. Samo mam pravico.
 Najina mama je, lahko govorim, kar hočem!
 JURE: Saj ni nič mislu.
 MIRAN: (*Juretu.*) Saj to, nič ni mislu. Dej nehej, poln kufer mam pokroviteljskega folka.
 (*Fantu.*) Pa nehej že prisluškovat, ker se te ne tiče!
Fant gre malo bolj stran.
 JURE: A bo?
 MIRAN: Ja, v redu je.
Jure pije. Krajša Tišina.
 JURE: Ne vem, zakaj nisem ...
 Kot da se bojim, razpadanja, al kaj. Mislim.
 Ali pa korone. Sej ne vem.
 MIRAN: Dej no, če je res, da gre z govorjenjem do šest metrov, s kihanjem pa še dlje, so ukrepi čist brezveze.
 Pač, roke si vsi umivamo, več pa ne moreš.
 JURE: Ne vem. Če pogledaš matematično, trki pa možnost okužbe –
 MIRAN: Virusi so del nas, a razumeš! Ne da se dezinficirat, samo svoje bacile jemo s temi postanimi maskami!

JURE: Ne vem, jaz ... Nisem je mogel gledat.
 Kar umrl bi, če bi pred mano umrla, res bi.
 MIRAN: Sej je v redu.
Juretu gre na jok, Miran se jezi.
 MIRAN: Ne spet, no. Te je pač strah, nisi edini, okej?!
 Vsi bomo enkrat umrli, oprost, če sem ti konc pokvaru.
 Potem pa folk prav, da je korona zarota.
 Nobene zarote ni, lepo se je vse to pripelo pač.
 Na strah ... Pred svojo smrtjo, verjetno.
 JURE: Nisem se poslovu!
 MIRAN: Ni sama umrla, Jure. Marsikdo je, ona pa ni, okej?
 Pa itak me ni spoznala ... večino časa.
 Pač, šel sem zvečer do nje, ji nesu njeno skledo –
 JURE: Res, njeno šalčko si ji prinesu, tisto, ki ma rumene limone gor –
 MIRAN: Kake limone? Pač, keramično skledo sem mel s sabo, če pa ni hotla iz plehnate jest. Kaj ima veze zdej, katera šalca je –
 JURE: Ja, tista je njena najljubša.
Miran gleda, če ima Jure še kje kako cigareto.
 MIRAN: Jebemti, sem vedu, da ne bi smel prižgat, mater.
Miran vstane in gre do Fanta.
 MIRAN: Oprost, a te lahko mogoče nažicam za dva cigareta?
 Sej drugač ne kadim, samo ... Oprost za prej, no.
Fant mu da tri cigarete.
 MIRAN: Hvala, res.
Miran se vrne k Juretu in si prižge cigareto. Tišina.
 JURE: Zadnjič so na Valu 202 rekl, da smo baje trideset odstotkov bolj odporni, če mamu enga, ki nam je blizu.
 MIRAN: Ja? Hvala za odpornost, al kaj.
 JURE: Kontra. Al kaj.
Tišina.
 MIRAN: Kaj, bova hišo prodala, pa deliva na pol?
 JURE: Ti bi prodal?
 MIRAN: Ja, kaj pa? Zate je prevelika.
 Kaj si pa ti mislu?
 JURE: Ne vem, oddajat / zgornje stanovanje –
 MIRAN: Noben ne bo najemal stare bajte v Litiji, verjem mi –

JURE: Študente / sem mislu not dat –
 MIRAN: Študente, ja. V Litiji. Srečo bova mela, če prodava.
 Itak bova morala vsaj deset jurjev vložiti, da jo približn zrihtava.
 Ven bova dobila, ne vem, če bova mela srečo, šestdeset vsak, ker je pač tolk zemlje zraven.
 Pa si kupiš stanovanje v bloku, dobiš dvosobnega tam, za ta denar.
 Men bi pa tud prav prišlo, plesen se nama dela v spalnici, jebemti, moram rekurperacijo naredit. Pa Mihi hoče it na Nizozemsko študirat. Zakaj lih tja, ha?
 Lej, zaslužiš si tud ti, da greš dalje, Jure!
Jure je tiho, piha v harmoniko.
 MIRAN: Noben ne bo najemal bajte, verjem mi.
 Treba je it naprej.
 Pospraviti, naredit garažno razprodajo al nekej ...
 Pa podariva na Rdeč križ, karitas, magari neseš v svoj antikvariat, ne vem.
 A lahko nehaš pihat, ker ne znaš igrat. Prosim!
Jure preneha z igranjem. Krajša Tišina.
 MIRAN: Saj veš, da je mela mami problem –
 JURE: Štiri dni nazaj je umrla!
 MIRAN: Ona bi tud, da spustiš, če že sama ni mogla.
Jure ga zmedeno gleda.
 MIRAN: Kaj? A misliš, da bi hotla, da si isti?
 JURE: Ja, sej vem.
 MIRAN: Če se ne odločiš, kaj boš obdržal, se boš po defaultu vsega držal.
 To je men pomagal –
 JURE: Ne morem poslušat tvojga kliničnega metanja stran!
 MIRAN: Jure, ne seri. Mama je hrčkala in ti hrčkaš.
 Tolk sta nakopičila, da je bajta nabasana s posodo, pohištvom, / cajtngi –
 JURE: Lahko tebi, ker nimaš nobenga odnosa do stvari!
Miran se razjezi.
 MIRAN: Dej Jure, no.
 Zakaj smo meli sedmino tu, a?
 Ker v Litiji v nobeno sobo niti stopit ne moreš!
 Dokumenti, sesalci, mater, tam je stvari / vsaj za tri generacije.

JURE: Ja, in to je treba pregledat / sortirat –
 MIRAN: In dat naprej.
 JURE: Stvari majo tud čustveno vrednost, ne samo materialne!
 MIRAN: Ja. Res je. Samo ti si pobral še blatno ustno harmoniko, / jebemti!
 JURE: Točno sem vedu, da mi boš zdej to očital.
 MIRAN: Pač, skeptičen sem, da se boš zmoгу posloviti od stvari.
 JURE: Jaz ne morem odrezat stvari, pa ljudi, tko kot ti!
 Različne predstave mava o tem, kaj je pomembno.
 Bom pogledal, pa sortiral –
 MIRAN: A lahko določva do kdaj, prosim? Oprost, ampak ti nič ne moreš vreč stran –
 JURE: To ni res.
Miran zavzdihne.
 MIRAN: A veš, da so znanstveno dokazal, da kopičenje pospešuje demenco?
 Sam povem. V hiši so še kartice iz leta 47, polomljene plastične pizdarije iz topšopa, ko sta tko rada / naročala, splesnel fižol ...
 JURE: Tud tvoje stvari so še tam –
 MIRAN: Niso. Ko sem vzel kredit, sem vse odnesu, lani sem ga odplačal, torej že štiriindvajset let ni v tej hiši nič / več mojga –
 JURE: A nis mel kredita za petindvajset let –
 MIRAN: Ja ... in sem ga dve leti prej odplačal.
 Kaj ma to zdej veze?
 JURE: Uau. Jaz pač nisem šel od doma in sem totalni luzer, okej?!
 Ti pa vse vržeš stran. Bravo!
 MIRAN: Dej, kolk si star, no. Jaz živim v faking bloku in nimam prostora.
Jure vstane in hoče oditi.
 MIRAN: Pa Jure, no, a lahko enkrat ne greš! Ne znaš odrezat ljudi, ja, vidim, ja.
Jure odhaja.
 MIRAN: Pol pa pejd. To znaš ... Čustvena vrednost, ja, pizda!
 Enkrat sem dobu od mame za novo leto kučmo, v kateri je mačka skotila, ko sem bil star osem.
Jure se obrne.

JURE: Jaz sem dobu zarjavelo britvico, na pol zlomljeno.
 MIRAN: Lahko bi tetanus fasal.
Nasmehmeta se.
 MIRAN: Lej, lahko greva skupaj čez. Pogledaš – a rabiš, a uporabljaš, a ti prinaša srečo. Al pa po pravilu petih sekund.
 JURE: Ne morem jaz po tvojih minimalističnih principih, a razumeš!
 Ne razumeš –
 MIRAN: Saj ti pa razumeš, zakaj sem jih razvil, ane?
Jure se nasmehne.
 MIRAN: Okej. Dej mi pol razlož vsaj, zakaj bi kdo študiral poljščino in / primerjalno.
 JURE: Andragogiko sem študiral, sam hotu / sem it
 MIRAN: Hotu pa si ... pa to ni point –
 JURE: Ja, okej. Drugač je to Karel Wojtila študiral, pa je bil papež, tko da –
 MIRAN: Moja napaka, tud s tem lahko kariero narediš, samo, a lahko?
 JURE: Izvoli.
 MIRAN: Hvala.
 No povej, zakaj točen rabiš rusko biblijo v cirilici iz leta 1905?
 Ne bereš cirilice, ne znaš rusko in ne verjameš v boga.
 JURE: Lepa je.
 MIRAN: Ja. Pa smrdi tud, pa mal je plesniva.
Krajša Tišina.
 MIRAN: Samo stvari so, nje ni not v njih.
 JURE: Sej vem to. Racionalno vse vem. Samo –
 MIRAN: En dokumentarec sem gledal zadnjič.
 Debela ženska stoji sredi gigastičnih kupov šare pa reče: »Poglejte, tako so videti neizjokane solze.«
 Čeprav to zate ne drži, ker se tolk jokaš, / to sem hotu rečt, ko sem –
 JURE: /Ja, sem dojel –
 MIRAN: Ko sem rekel. Ja, okej, si dojel.
 Lej. Mama je mela tud moje zvezke iz osnovne, vem, ker tisto je blo še označeno po številkah 1. B drugi B ... Skratka, tretjino moje sobe so zasedli, ostalo pa cunje še z etiketami gor.

Petindvajset let jih ni povohala. Samo da bi jaz s famijlo kdaj lahko prespal v Litiji, to pa ni šlo, ane. Ni blo placa.
 Tko da ... povej mi, zakaj točno ma človek tolk stvari, da ni prostora za ljudi?
Miran je jezen.
 MIRAN: Uporabljal stvari, pa mej rad ljudi, ne pa obratno, mater!
Kratka Tišina.
 JURE: Nisem vedu, da si se tko počutu.
Miranu zadržuje jok.
 MIRAN: Sem se. Pa kaj nej zdej, jokam?
 Teb govorim, maš tut sina.
Jure zahlipa.
 JURE: Pizda, Miran, vsakič, ko se s tabo menim, se na koncu počutim, kot da mi na živo zobe ven puljo.
 MIRAN: Boljš, kot da ti zgnijejo. Al kaj?
 JURE: Ja, hah, to pa je.
 MIRAN: Ne vem.
 Baj se učimo samo čez bolečino.
 JURE: Samo včasih se pa tud nič ne naučimo, ane?
 Samo boli, da bi umrl, ti pa še kar živiš. Pa ne umreš.
 MIRAN: Trpljenje.
Tišina. Miran spi je kar nekaj viljamovke. Jure tudi. Prižgeta si zadnji dve cigareti.
 MIRAN: Največ dreka se nabere na gobicah za pomivanje, a si vedel to?
Mimo prideta rahlo vinjena Manca ter trezna Petra, ne opazita ju takoj.
 JURE: Ojoj, jaz mam pa še ta stare od prababice.
 A ti sploh maš kako mamino stvar?
Miran zmaje z glavo.
 MANCA: Živjo!
 MIRAN: O, živjo!
 MANCA: Pardon, čist mal bi zmotili.
 PETRA: Pa dej, Manca, no ...
Juretu je Manca takoj všeč, a je neroden.
 JURE: Dober dan. No, čer.
Manca si ogleda Jureta.
 MANCA: Živjo, skrivnostni tujec s harmoniko.
 PETRA: (Manci.) Resno?

MANCA: (Petri.) Kaj? (Miranu.) Sam mal, evo, to moram ...
Manca poskuša nalepiti nekaj pod klopco.
 MIRAN: Ni problema.
Miran se umakne, Manca z žvečilko prilepi listek pod klopco, Miran si jo ogleda.
 PETRA: Jaz se opravičujem.
 JURE: Ne ne, sta me praktično rešili. Jure drgač.
Jure gleda Manco, Manca mu da roko in potem še Miranu, Petra pokima.
 MANCA: Manca, me veseli, to je pa Petra, ane, Petra?
 MIRAN: Miran. Mene tud, zelo.
 PETRA: (Manci.) No, evo, si, zdej pa dej, no, greva.
 JURE: (Manci.) Še ta stara je, kovinska.
 MANCA: Kaj? Aja, harmonika, super. A znaš tud kak ton iz nje spravt?
 PETRA: Manca, dej no.
Miran ponudi viljamovko.
 MIRAN: Kakega pa že zna pihnt, če se potrud, a ne, Jure?
 JURE: A bosta prisedli?
 PETRA: Ne, ne, sej je v redu.
 MANCA: Bi z veseljem, samo mava strog urnik, vesta, pa se ne smeva nič ustavljat, ane, Petra.
 A vidva sta poročena?
 PETRA: Joj, Manca, jaz grem, nehej jima težit.
Petra odhaja.
 MIRAN: On ni.
Manca naredi požirek viljamovke in gre za Petro, odnese steklenico.
 MANCA: Uf, tale pa je močna. (Petri.) Saj že grem, no ...
 JURE: (Miranu.) Si pa tud ...
Manca se obrne in vrne steklenico.
 MANCA: Pardon.
 MIRAN: Kar mej.
 MANCA: Šestdeset posto alkohola pa ja vse razkuži.
 JURE: Evo, zamenjam.
Jure vzame steklenico in ji da harmoniko.
 MANCA: O, a prav daš mi jo? Jaz sem pa mislila, da mi boš kej zaigral.
 Ja hvala, no. Joj, sta luškana. Dijo!
Manca odide. Jure in Miran obsedita, Jure pogleda za Manco.

MIRAN: Uau. Bravo!
 JURE: Sej sem jo hotu teb dat, pa se mi zdi, da še nisi čustveno pripravljen.
 MIRAN: Zakaj ji pa nis za cifro reku?
 JURE: Ne vem.
Sedita. Jure se skloni pod klopco, gleda, kam je zalepila listek.
 MIRAN: Ne boš zdej s prsti, če je s čigumijem gor nalimala.
 Kaj, boš še v usta dal?
 JURE: Pa sej mam robčke, nekje.
 Sem mislu, mogoče je pa cifro nalimala.
 MIRAN: Maš pa domišljijo.
 JURE: Kaj? Ženske pač, možno je.
 MIRAN: Ja, to maš pa prav. Vse je možno.
Jure razvije listek.
 JURE: (Prebere.) »Pokliči vse bivše in jim povej, da se boš poročila.«
 MIRAN: Jaz še imen ne vem več, kaj šele cifer.
 JURE: Ja pa ja, zdej si pa kar Casanova.
 MIRAN: Kaj, nekaj pa sem jih. Kako že gre: za eno samo črtico sem te mel ...
 JURE: Ziher ja. Mojca pa Tanja, pol te je pa že Mirjam upecala.
Jure zalepi listek nazaj pod klop, roke si obriše v robček.
 MIRAN: Ti, kolk pa ti kaj ...
Jure nekaj trenutkov razmišlja, skomigne.
 MIRAN: To moraš skoz. Ful manjše šanse so za rak prostate –
 JURE: Ne bom se tega menu / s tabo
 MIRAN: Pa tud tlak niža –
 JURE: Evo, pa te vidim, kako vmes na garmin gledaš, kolk maš pritiska. Nehej!
Režita se, pijeta. Krajša Tišina.
 JURE: Ti, a Mirjam je v redu?
 MIRAN: Nič bolj kot ponavad. Zakaj?
 JURE: Ne vem, no. Danes me je prišla za obraz, tko, z obema rokama, a veš, pa mi je ful sočutno povedala neko japonsko anekdoto.
 Al pa legendo. Al nekej.
 MIRAN: A dej?
 JURE: Ja. Čudn je blo, nisem čist štekal. Tanka nit popka se reče.
Tišina.

MIRAN: Ja no, a misliš povedat?
 JURE: Saj ti jo bo zihér sama.
 MIRAN: Ja zdej me zanima, no.
 JURE: Ok, če bom znal ponovít.
 Pač, Japonci imajo baje tradícijo, da ko mama rodi otroka, a ne, ne odrežejo popkovine.
 Pustijo, da sama odpade –
 MIRAN: Sej mi tud. Potem se pa popek naredi.
 JURE: Sej res. Potem pa ne vem. Mogoče pa daljšo pustijo? Al kaj?
 MIRAN: Mogoče pa bolj dolgo pustijo, preden odrežejo? Mirjam ... vem, da je razlagala, ko je rodila, da dokler utripa, ima popkovina še ful hranljivih snovi –
 JURE: Saj sem rekel, da ne vem čist točen, no.
 Skratka, baje smo nasilni, ker kar odrežemo, al kaj.
 Ja, no, v glavnem, ko ti odpade ta popovina ...
 Popkovina ...
 Je mama ne vrže stran,
 ampak jo vzame, pa zavije v eno tako lepo krpico.
 Sej veš, kako majo Japonci to vse lepo ...
 No, v glavnem, zavije jo, pa jo shrani.
 MIRAN: A to ti pa je čudn, da se shrani, al kaj?
 JURE: Nehej me zajebavat! Ti si hotu, da povem.
 MIRAN: Poslušam. No, povej.
 JURE: No, shrani to popkovino, popkovino ... kaka hecna beseda. No, in jo čuva, dokler ni otrok star osemnajst. Potem mu jo pa da, ko gre od doma –
 MIRAN: Kako darilo, ej!
 Če gre od doma –
 JURE: No, pač, da mu jo ob polnoletnosti. Verjetn tud, če ne gre od doma.
 A lahko povem do konca?
 MIRAN: Prosim.
 JURE: No, in potem, ko na koncu življenja mama umre, prnese sin, no, al pa hči, če ima hčer, a ne, to tanko nit popka, tko se očitno reče tej posušeni popkovini –
 MIRAN: Ker je vez med njima –
 JURE: Valda! Nevidna vez med mamo in ...
Jure dobi solzne oči.
 JURE: Kako lepo.

MIRAN: Kaj je lepo?
 JURE: Ja to!
 Sin prinese tanko nit popka, a veš, zavito v tisto staro krpico s sabo in jo da v zemljo skupaj z mamo.
Jure je ganjen.
 MIRAN: Ja. Je.
Tišina. Miranu steče solza ali dve, zazvoni mu telefon.
 MIRAN: Ja? Ja, oprosti. Oprosti. Evo me.
Miran vstane, pomigne Juretu, da gresta.
 MIRAN: Ja, sva. Ja. Že grem, evo, deset minut.
Miran odloži.
 MIRAN: Mirjam teži, da je čas za it.
 JURE: Ja, saj je že mrak, greva, ja.
Odhajata. Miran objame Jureta.
 MIRAN: A veš, da sva zdej uradno odrasla.
 JURE: Ja. Samo prodala pa ne bova.
 MIRAN: To ti misliš.
Odideta.

KONEC 1. DELA

Tjaša Mislej

Tišina med nami

Drugi del: LUNIN PLES

OSEBE:

G. KOREN: *Pomemben poslovnež, veliko mu pomenijo družbeni status, moč ter stabilnost družine in zakona*

GA. KOREN: *Mati in žena po poklicu, ni zadovoljna s svojim položajem, a ne zmore narediti večjih sprememb*

NATAŠA: *Mama samohranilka, delala je v bivši firmi G. Korena, znajde se v finančni in socialni stiski*

Obletnica poroke

Večeri se. Na mestni trg prideta gospod in gospa Koren. Bila sta na popoldanski predstavi v operi, lepo sta oblečena. Praznujeta 25. obletnico poroke. Usedeta se na bližnjo klop pod drevesi. S seboj imata dve steklenici šampanjca in dva kozarčka.

G. Koren odpre in nalije šampanjec. Nazdravita in naredita nekaj požirkov.

GA. KOREN: Kakšen lep večer! A ni lepo, no?

G. KOREN: Ja.

GA. KOREN: In kako krasen pogled na vodnjak.

A vidiš? Lej, kako lepo prši.

G. KOREN: Ja, vidim.

GA. KOREN: Sem ti rekla, da bo lepo zunaj.

G. KOREN: Lahko bi šla v kak lokal, kot se spodobi.

GA. KOREN: Eh, ne kompliciraj. Tu imava lep razgled. In svež jesenski zrak.

G. KOREN: Pomešan s svežimi izpušnimi plini.

GA. KOREN: A ni lepo? Listi na drevesih so že mal obarvani, lej. Zgodnja jesen je tko krasna. In še večerna zarja se je nardila! Lej, no!

G. KOREN: Ja, ja. Na zdravje, draga.

GA. KOREN: Na 25 let. To je pa že nekaj, a?

G. KOREN: Hvala ti, da me prenašaš že četrto stoletja, heh.

GA. KOREN: Hvala enako. Čin čin.

G. KOREN: Čin.

Pijeta šampanjec.

GA. KOREN: Mm, dober je.

G. KOREN: Najboljši.

GA. KOREN: Ne vem, zakaj si vzel dve flaši. Ne bova tolik spila.

G. KOREN: Za 25 let je pa treba met vsaj dve.

Ga. Koren si ogleduje zlato zapestnico na roki.

G. KOREN: Ti je všeč?
 GA. KOREN: Zelo je lepa.
 G. KOREN: Belo zlato je, veš.
 GA. KOREN: Vem, hvala ti. Gotovo je bla ... No, draga.
 G. KOREN: Ni bla poceni.
 GA. KOREN: Ja. Se vidi.
Premor.
 GA. KOREN: Veš, kaj sem razmišljala ... Da bi meli jutri zeliščne cmoke za prilogo.
 G. KOREN: Aha. A maš sveža zelišča?
 GA. KOREN: Ja.
 G. KOREN: Morjo bit sveža.
 GA. KOREN: Seveda.
 G. KOREN: Prav. Logarjeva prideta ob enih. Ne smemo zamujat s kosilom.
 GA. KOREN: Joj, vratovino moram še danes vzet iz zmrzovalnika.
 G. KOREN: Vratovino? A vratovino boš delala?
 GA. KOREN: Pozabla sem ti omenit.
 G. KOREN: A se nisva zmenila, da bo divjačinski golaž?
 GA. KOREN: Vem, samo ... Divjačine nam je zmanjkalo. Lej, vratovina tud paše zraven in –
 G. KOREN: Lahko bi šla iskat. Štacune so na vsakem koraku, no.
 GA. KOREN: Divjačine ne dobiš kar tko. Če bi ti hodil v trgovino, bi vedel.
 G. KOREN: Logar sedi v dveh upravnih odborih pa še za poslanca namerava kandidirat. Mislim, da si zasluži divjačinski golaž. Lahko bi se mal potrudila.
 GA. KOREN: Okej, v redu. Bom šla jutri v Leclerc po srno al po prasca, kar bojo pač mel. Da boš ti zadovoljen. V redu?
 G. KOREN: Ne bit zdej tečna, tko sva se zmenila. Jaz sem mu že hvalil tvoj divjačinski golaž.
 GA. KOREN: Ne vem, zakaj je treba komplicirat.
 G. KOREN: Tvoj divjačinski golaž je najboljši.
 GA. KOREN: Hvala.
Premor. Pijeta šampanjec.
 GA. KOREN: In kakšna ti je bla predstava?
 G. KOREN: V redu.
 GA. KOREN: Glavni sopran je bil super.
 G. KOREN: Opera pač. Dolg je trajal.

GA. KOREN: Dve uri pa še mal. En odmor. To ni velik za opero.
 G. KOREN: Ah, kje. Več je blo!
 GA. KOREN: Dve uri pa pol. Lahko pogledaš na spored.
 G. KOREN: A ni blo več? Men se je zdel štir ure.
 GA. KOREN: Sem te gledala, če boš zaspal.
 G. KOREN: Joj ...
 GA. KOREN: Pa nisi.
 G. KOREN: Itak, da nisem.
 GA. KOREN: Na prejšnji predstavi pa si zaspal. Nek moderni balet je bil. Na baletu vedno zaspíš.
 G. KOREN: Kako maš ti čas vmes še mene gledat, če spim?
 GA. KOREN: Danes je mal manjkalo. Konc drugega dejanja so se ti že oči zapirale. Matral si se, revež.
 G. KOREN: Nič se nisem matral.
 GA. KOREN: Še dobr, da je bla pavza. Ne maram, da spiš med predstavo. To tud name meče slabo luč.
 G. KOREN: Joj, kok ti kompliciraš. Kdo to sploh opazi razen tebe? Sem pač utrujen. Od šihita, od vsega. Teb je lahko. Ti prideš spočita v opero.
 GA. KOREN: In da zaspíš med tako predstavo.
 G. KOREN: Sploh nisem zaspal! Pa tud če bi. Sem pač utrujen.
 GA. KOREN: Madame Butterfly! Kakšna zgodba! Samo to si je želela – da bi bla ljubljena. Da bi mela nekoga zase, tko zares mela. A veš?
 G. KOREN: Ponoč ne morem spat.
 GA. KOREN: Ljubezen je bla zanjo najbolj pomembna. Bolj kot vse drugo. Ljubezen. Lepo, a ne? A sploh poslušáš?
 G. KOREN: Ja ja, lepo je. Arhitektura, barve, vodnjak ... Nekej me hoče glava bolet. (*Spije kozarec šampanjca do dna.*) Ponoč se premetavam, ne najdem udobnega položaja. Ti pa zraven spiš ko bubica. Brez skrbi.
 GA. KOREN: Lepa zgodba je bla. Da je ženska zatajila svojo vero, kulturo, družino – vse za ljubezen. Do konca je čakala nanj, čeprav je že zdavnaj ni več ...
 G. KOREN: Mater, to čakanje me nervira. Še vedno ni odgovora z ministrstva. Vse je odvisno od

ttega razpisa. Veš, kašne cifre so to? Veš, kok je to keša?
 GA. KOREN: Ostal ji je samo še bled spomin, kako je blo včasih. Od spominov na ljubezen se ne da živet. No, lahko živiš. Ampak v bistvu ne živiš čist zares.
 G. KOREN: Če dobimo osnovna sredstva za zagon, je posel naš. Ivan mi je dal osebno zagotovilo. A se spomniš Ivana Slaviča? Sej je že bil pri nas. En drugemu sva že marsikaj zrihtala. Zdej je on na vrsti. Mater, Ivanček. Daleč je prilezel.
 GA. KOREN: A ti kdaj razmišljaš o tem?
 G. KOREN: Kaj? O čem?
 GA. KOREN: Ja, o tem. Kako živimo? Kolk sploh poznamo en drugega. In kolk v resnici poznamo sami sebe?
 G. KOREN: Dej dej, žena. Nehej filozofirat. Na, spij še en kozareček.
G. Koren ji nalije šampanjec.
 G. KOREN: A ti kdaj razmišljaš o tem, kolk je dons zajebano štartat nov biznis, a? Trideset let sem delal, da sem si ustvaril mrežo. Ne moreš lovkar tko čez noč razpredit ... Moraš hodit na zbornico, pa na mitinge, na seminarje, na poslovne večerje pa na zabave pa vse te kolobocije.
 GA. KOREN: Ja, res. Zajebano.
 G. KOREN: Pa ni dovolj, da se samo prikažeš. O ne! Moraš bit družaben, zanimiv, karizmatičen, mater. Navdušit pomembne ljudi, da verjamejo tvoji viziji in da bodo tud oni mel kej od tega. Trideset let je trajal, da sem dobil zveze v upravah, v bankah, v politiki. Še v stranko sem šel, vse za poslovno prednost.
 GA. KOREN: V stranko, ki je nikdar prej nisi volil.
 G. KOREN: Ah, jebeš načela. Z načeli ne boš plačala frizerja in dopusta na Šrilanki. Z mojo kartico pa boš.
 GA. KOREN: Včasih si drugač govoril.
 G. KOREN: Če se greš biznis, moraš bit prilagodljiv. Ne moreš tko naivno gledat na svet. Kolk novih podjetij sem ustvaril, a? In to iz nič, draga moja. To je tista dodana vrednost, o kateri vsi čivkajo.
 GA. KOREN: Eh, Boris. Prava dodana vrednost je čist nekej drugega. Energije morajo bit

uravnotežene. Ni dobro, če samo v eno stran preveč usmerjaš.
 G. KOREN: Lahko je bit poduhovljen, če maš doma hladilnik, ki ti ga en drug napolni. Pa hiša tud ni zrasla zarad nekih nevidnih energij. Nekdo je vse to moral plačat.
 GA. KOREN: Ni ti treba bit ciničen. Mava pač drugačne poglede.
 G. KOREN: Teb pa ni treba moralizirat.
 GA. KOREN: Samo povem svoje mnenje.
 G. KOREN: Pametuješ.
 GA. KOREN: Zate je vse ekonomija. Moški znate bit pragmatični. Ko se uporabnost ene ženske izniči, si najdete drugo, bolj donosno. Isto je v biznisu. Od ene firme k drugi.
 G. KOREN: Govoriš o stvarih, ki jih ne poznaš, draga moja.
 GA. KOREN: Berem v medijih, kako to gre. Izčrpaš eno firmo in greš naprej, ustanoviš novo. A ni tko?
 G. KOREN: Ni ti treba tega brat.
 GA. KOREN: A te nič ne skrbijo tožbe upnikov?
 G. KOREN: Naj kar tožijo. V pravni državi smo, heh. Vedno sem delal vse legalno. Pa tud ... Super odvetnike mam, sej veš.
 GA. KOREN: Samo to ti je važno, da te ne bojo mogli dobit.
 G. KOREN: Dej že mir, ženska. Ni se ti treba delat vzvišeno nad mojim biznisom, nad zaslužkom. Sej ti živiš od tega, mater ti.
 GA. KOREN: A moraš vedno preklinjat, Boris?
 G. KOREN: A moraš ti vedno pametovat za brez veze?
 GA. KOREN: Hočeš reč, naj bom tiho.
 G. KOREN: Nimam več upanja, da boš kdaj tiho. Lahko si pa vsaj realna.
 GA. KOREN: Veš, kaj vse pišejo o teb.
 G. KOREN: Sem ti že stokrat rekel, da ne beri tega.
 GA. KOREN: Da si namenoma pustil, da firma propade. Da si celo premoženje ven pobral, da si dolžen davke –
 G. KOREN: O nečem pač morjo pisat. Poglej mal okol sebe. Firme kar naprej propadajo. Pač kriza je prišla za vse. Ne vem, zakaj se sploh vmešavaš. Ne sekiraj se. Hotla si na sprehod

in gledat fontano. No, zdej sva tukej, uživaj. Glej nebo, barve, umazane tlakovce, polne smetnjake, golobje dreke, kar češ.

GA. KOREN: Golobje dreke?

G. KOREN: Kaj? Tud to spada zraven. Evo ga, še na klopki je. Treba bit eno z naravo, a ne?

GA. KOREN: Spet se norčuješ.

G. KOREN: Resno ti povem. Ne beri teh člankov, ker so same laži in ugibanja. Sem ti že stokrat rekel.

GA. KOREN: Ja, vem ...

G. KOREN: Okej, sej razumem. Dolgčas ti je. Otroci so odrasli, nimaš kej počet.

GA. KOREN: Ni mi dolgčas, Boris.

G. KOREN: Kmal bojo prišli vnuki, še mal počakej.

GA. KOREN: A lahko nehaš s temi vnuki! Jaz sem še kaj več kot samo bodoča babica, ki bo pletla šale in skrbela za vnučke.

G. KOREN: To pač babice počnejo. Pečejo piškote in pletejo prevelike puloverje.

GA. KOREN: Spet govoriš o men, kot da sem del kuhinjske opreme.

G. KOREN: Joj, ženska. Ne bit histerična. Ne da se mi ...

GA. KOREN: A me lahko vsaj probaš poslušat?

G. KOREN: Lej, ne da se mi. Cel dan me napadaš.

GA. KOREN: Nobene kritike ne preneseš.

G. KOREN: Kaj hočeš od mene? Kaj sem spet narobe rekel, a?

GA. KOREN: Lahko bi kdaj probal meditirat. Lahko bi šel na kašno delavnico z mano.

G. KOREN: Na delavnico?

GA. KOREN: Ja. Za razstrupljanje na primer. To bi ti pasalo.

G. KOREN: Ti kar hodi. Mene tam ne bojo vidli.

GA. KOREN: Naslednji vikend majo seminar za odkrivanje zdravih energij in zdravljenje s svetlobo. To bi blo zate, Boris. Prepričana sem –

G. KOREN: Zdravljenje s svetlobo? Da boste spet zemljo jedl in bos skalal po žerjavici. Pa da moram še plačevat za to ...

GA. KOREN: Okej! Prav, če nočeš! Men pa lahko pustiš veselje.

G. KOREN: Kako se že reče? Vsako tele ma svoje vesele.

GA. KOREN: Spet si agresiven, Boris. Spravljaš se name, vedno je isto, sploh ne morem ...

G. KOREN: Kok si ti uboga. Vedno žrtev.

GA. KOREN: A me lahko enkrat poslušáš, da povem do konca?

G. KOREN: Ne da se mi, Ema. Res. Utrujen sem. Zakaj spet delaš dramo?

GA. KOREN: Ne delam nobene drame. Gre za to, kako se jaz počutim. Kako se počutim ob tebi, a razumeš?

G. KOREN: Mhm?

GA. KOREN: Pač ... Nesramen si do mene. Sploh me več ne pogledaš.

G. KOREN: Oh ja ...

GA. KOREN: Zate je vse samo še rutina, obveznost. Ne vem ... prazna navada.

G. KOREN: Dej nehej, no.

GA. KOREN: Z mano si poročen, ker se tko spodobi, ker ti je udobno, ker ti pride prav za poslovne večerje in sestanke. Da maš neko sliko stabilne družine.

G. KOREN: Zdej mi greš pa že na živce. Preveč ti je dolgčas v življenju. Nimaš kej počet in maš čist zmešano glavo. Dolgčas ti je.

GA. KOREN: Ni mi dolgčas! A lahko že enkrat nehaš to govorit?

G. KOREN: Obnašaj se, kot se za zrelo petdesetletnico spodobi.

GA. KOREN: Ta tvoja aroganca ... Kolkrat sem ti pogledala skoz prste. Vse tiste tvoje avanture ...

G. KOREN: A moraš spet pogrevat, Ema? Zdej tega ni več.

GA. KOREN: Ti kar komu drugemu nakladej. Mogoče sem naivna, nisem pa neumna. Človek se ne spremeni. Jaz pa vse prenašam. In trpim.

G. KOREN: Kok ti trpiš! A je tko fajn bit žrtev? Zjamrana ženska, ki ima vse v življenju, pa ne zna bit zadovoljna. Nadležna si.

GA. KOREN: Nadležna sem!?

G. KOREN: To jamranje te naredi nadležno.

GA. KOREN: Sploh se ne da pogovarjat s tabo.

G. KOREN: To, da ti jamraš in špilaš žrtev, zame ni noben pogovor. Povej, a ti kej manjka? Vse maš, za vse sem poskrbel. Vedno sem poskrbel zate.

GA. KOREN: Ja, si. Materialno. Kaj pa intimnost, čustva, ljubezen?

G. KOREN: Dej, ne bluzi. Petindvajset let sva poročena. V najinih letih je ljubezen to, da ti skuhaš odlično kosilo, jaz ti dam pa kartico, da greš v trgovino po stvari. Bod realna.

GA. KOREN: In to je vse?

G. KOREN: Sej si dobila zapestnico, a ne?

GA. KOREN: Zapestnico! Govoriš, kot da jih mava 80! Še vedno maš svoje potrebe in glede na to, kako je med nama, sem sigurna, da ... da spet hodiš drugam, h kakšni drugi ...

G. KOREN: Ne bom poslušal tega obtoževanja, kar takoj nehej.

GA. KOREN: Kdaj si me nazadnje objel, a? Zares objel, ne sam zarad ritaula za novo leto al pa za rojstni dan?!

G. KOREN: Na kurac mi greš, Ema. Jaz bom šel, ti povem. Ni mi treba tega poslušat.

GA. KOREN: Kako si lahko tko ... nesramen do mene.

G. KOREN: Če me nalašč provociraš. Na živce mi greš in patetična si, ko me tko napadaš. Sej pravim, dolgčas ti je v lajfu. Polno rit maš vsega.

GA. KOREN: Ni mi dolgčas! Pa tud patetična nisem. Veš kaj, zaljubljena sem! Na novo sem zaljubljena. V drugega!

Premor.

G. KOREN: Kaj?

GA. KOREN: *Je tiho.*

G. KOREN: Kaj si rekla?

GA. KOREN: *Je tiho.*

G. KOREN: Drugega maš. A maš drugega? Ema?!

GA. KOREN: Ne, samo ... Spoznala sem nekoga. Tko ... nenačrtovano ... Mah, nič ni. Še sama ne vem. Pozab, da sem ti omenila. Kolk je ura?

GA. KOREN: *Vstane s klopi.*

G. KOREN: Used se nazaj.

GA. KOREN: Pozno je. Kaj če bi šla ...

G. KOREN: Used se!

GA. KOREN: *Se usede nazaj.*

G. KOREN: Zdej mi boš pa vse povedala. A se s kom dobivaš? Kdo je? Kaj počneta? Ne laži mi, Ema.

GA. KOREN: Boris, neprijetno mi je govorit ...

G. Koren močno prime soprogo za roko.

G. KOREN: Vse mi boš povedala!

GA. KOREN: Av, Boris! Roka me boli.

G. KOREN: Govori.

GA. KOREN: Kaj naj ti povem? Pač ... Nekoga sem spoznala in ... Kar zgodilo se je. Boris, jaz ne morem več tko naprej, med nama je vse tko napeto in ... stalno neka pričkanja ... Sam veš, kako je.

G. KOREN: Čakej, greva po vrsti. Kolk časa že to traja?

GA. KOREN: Ne vem točno ... Ni tko dolg.

G. KOREN: Pomisli. Kolk časa?

GA. KOREN: Kakšnih pet al pa šest mescev.

G. KOREN: Pol leta?!

GA. KOREN: Nekej takega. Ne vem točno.

G. KOREN: Aha. In kdo je ta kurac?!

GA. KOREN: Boris, če boš vpil ...

G. KOREN: Okej, ne bom vpil. Ne vpijem. Povej mi, kdo je.

GA. KOREN: A je važno, kdo je?

G. KOREN: *(Pokaže na zakonski prstan.)*

Tole še vedno nekej pomen, a ne. Povedala mi boš resnico.

GA. KOREN: Resnico. Spomni se, kolkrat si ti prišel brez prstana domov. Kolkrat si ga ti spravil v žep, ko ti je bil odveč.

G. KOREN: Zdej govori o tebi. Kje sta se našla?

GA. KOREN: Na slikarskem tečaju.

G. KOREN: Seveda. Men je blo pa čudno, zakaj se moraš tko polivat s parfumom za nek penzionerski krožek. Plačeval sem ti slikanje, ti pa tko.

GA. KOREN: Nisem nalašč, Boris. Če bi me kdaj hotu poslušat ...

G. KOREN: Vse mi povej. Kako se je zgodilo, kdaj se je zgodilo, kje se je zgodilo – vse, celo zgodbo hočem.

GA. KOREN: A je treba?

G. KOREN: Ja, je treba. Govor.

GA. KOREN: Pač, prišel je enkrat na tečaj slikanja in sva se spoznala. Enkrat po novem letu. Mislim, da je bil še sneg.

G. KOREN: Mhm, sneg. In pol?

GA. KOREN: Nič. Reku je, da bi rad poskusu slikat. Ravno je šel v penzijo.

G. KOREN: Penzionist? Moj bog, Ema.
 GA. KOREN: Ni tolk star. Pač kmal je začel delat.
 G. KOREN: Bivši delavec. In kako sta pol od slikanja prišla do ... No?
 GA. KOREN: Zraven mene je bil slučajno plac. Mentorica mu je dala stojalo in barve. Čopiče sem mu pa jaz posodila. Nič ni mel s sabo.
 G. KOREN: Pa pol? Pol ti je vrnu čopiče in sta šla v zadnjo sobo? Al na vece al kam?
 GA. KOREN: Pogovarjala sva se. A se še spomniš, kaj je to normalen pogovor? Govorila sva o vsem mogočem. Tud hude stvari. Ločen je. Tri otroke ima. Že odrasle.
 G. KOREN: A on ve, da si ti poročena?
 GA. KOREN: Itak, da ve. Nikol nisem skrivala tko kot ti.
 G. KOREN: Kaj hočeš povedat? Da mi zdey vračaš? A je to tvoje maščevanje?
 GA. KOREN: Ne, Boris! Ugotovila sem, da pogrešam neke stvari. Ki sva jih midva včasih mela, pa jih že dolg ni. Recimo občutek, da koga zanimaš. Da te hoče zares poslušat. Da bi se lahko pogovarjal ure in ure ...
 G. KOREN: A nimaš kolegic za pogovarjat? Pa sosedo? Še z ministrovno ženo hodiš na kavice.
 GA. KOREN: No ja. Bolj redko.
 G. KOREN: Zrihtal sem ti elitno družbo, a se ne znaš nič pogovarjat?
 GA. KOREN: Ženska je usekana, sej sem ti rekla.
 G. KOREN: V redu. Pogovarjaj se ti s komer hočeš. To me sploh ne zanima.
 GA. KOREN: Lahko bi vsaj probal razumet.
 G. KOREN: Kaj nej bi razumu? Kaj?
 GA. KOREN: Ko je prišla karantena in nekaj časa nismo mel tečaja, sem ugotovila, kolk pogrešam slikanje. Ne ravno slikanje, sej slikam lahko tud doma. Pogrešala sem tečaj. In tiste pogovore.
 G. KOREN: Aha. Pogovore.
 GA. KOREN: Sam veš, kako je blo med nama, ko si bil tud ti doma. Stalno neko pričkanje. Držal si se zase, če sva bla slučajno v isti sobi, sva se pa skregala. Jaz sem komaj čakala konec karantene, da bo spet tečaj, da bo vse po starem. Ko smo meli spet srečanje, mi je prvič

po ne vem kolkih letih razbijalo srce, ko je stopu skozi vrata. Po tečaju sva šla pa še nekeje spit. Vročo čokolado sem pila, čeprav je blo toplo zunaj. Za roko me je prijel ...
 G. KOREN: Za roko ... V lokalu?
 GA. KOREN: Tko se je pač to zgodil ... Zaljubila sem se v Jasmina.
 G. KOREN: Kdo je? Jasmin?
 GA. KOREN: Čist nenamerno, še sama ne vem. Na delavnicah vedno govorijo, da se vse stvari zgodijo z razlogom. Da se uravnotežijo energije.
 G. KOREN: Jasmin mu je ime?! Kaj je to, neko čefursko ime al kaj?
 GA. KOREN: Pač ni Slovenec. Prišel je k nam delat. Že dolg nazaj.
 G. KOREN: Aha, tuji delavec, čefur.
 GA. KOREN: Kaj je to važno, Boris?
 G. KOREN: Nizko si se spustila.
 GA. KOREN: Jaz ti razlagam, da sem zaljubljena v drugega, tebe pa moti to, da ni Slovenec? Neverjeten si.
 G. KOREN: Kdaj in kje sta se dala dol? Hočem vedet, Ema.
 GA. KOREN: Najin odnos ni seksualen.
 G. KOREN: A pol nista nikol ...?
 GA. KOREN: Ja, sva.
 G. KOREN: Pol pa povej že enkrat ta glavno stvar in nehej nakladat o pogovorih in blesavi vroči čokoladi.
 GA. KOREN: Kaj hočeš slišat?!

G. KOREN: Sem te že stokrat vprašal. Kdaj, kje in kolkrat ti ga je not vtaknil, Ema?
 GA. KOREN: Prostaški si. Ne znaš se normalno pogovarjat ...
 G. KOREN: Jaz prostaški? Ti imaš ljubimca, draga žena. Ti si tista, ki z njim počne vse te stvari. Dejva bit direktna.
 GA. KOREN: Ti nič ne štekaš ...
 G. KOREN: Hočem vedet dejstva. Dejstva, govori. Kdaj in kje?!

GA. KOREN: Pri njem doma, če že hočeš slišat! Povabu me je k seb, da bi mi pokazal svojo zbirko slik in plakatov. Povedal mi je, kaj pomenijo, od kod jih ima in tko. Nazadnje mi je pokazal sliko v spalnici.

G. KOREN: In kaj je blo na sliki?
 GA. KOREN: Nič takega. Ženski akt.
 G. KOREN: Seveda.
 GA. KOREN: Gledala sva sliko in ... In pol me je pač objel in je šlo pač tko naprej. Zgodil se je, kar se je moral zgodit. Jaz nisem mela več vpliva.
 G. KOREN: Kdaj je blo to?
 GA. KOREN: Ne vem ... Enkrat junija, se mi zdi.
 G. KOREN: Pa pol? Še kdaj?
 GA. KOREN: Ja ... Še parkrat.
 G. KOREN: Kdaj nazadnje?
 GA. KOREN: Ne vem, Boris.
G. Koren močno prime soprogo za ramena.
 G. KOREN: Kdaj je blo nazadnje, Ema? Kdaj sta nazadnje?!

GA. KOREN: Ne vem Kake tri tedne. Al pa več. Ne vem točno!
G. Koren spusti soprogo. Vstane in naredi nekaj korakov gor in dol. Prižge cigareto. Natoči si poln kozarec šampanjca in ga spiye.
 G. KOREN: Na zdravje. Na najino obletnico. Ti hinavka lažniva.
 GA. KOREN: Kar obtožuj. Ne vem, zakaj sem ti sploh povedala. Skrivat bi morala, kot si vedno delal ti.
 G. KOREN: Na najino obletnico si mi povedala? Na kurčevo obletnico?!

GA. KOREN: Nisem tega planirala.
 G. KOREN: Česa? Da si najdeš fakerja al da mi poveš na najino obletnico? In tvoje nakladanje, kako sem jaz grozen, kako si ti žrtev in bla bla bla. Kakšna hinavka.
 GA. KOREN: Boris, prosim te.
 G. KOREN: Kaj?!

GA. KOREN: Nehaj me žalit, ker ... ker nimaš pravice, da me žališ.
 G. KOREN: Hinavka nehvaležna!
 GA. KOREN: Nisem nalašč. Preprosto nisem več mogla tko naprej. Počutila sem se tko ... nezaželeno, prazno, brez energije. Ti pa si vedno mel druge skrbi.
 G. KOREN: Zdej bi rada, da sem jaz vsega kriv, ti boš pa spet špilala žrtev. Odsotni mož, ki je zanemarjal ženo. Klasika. Ja, mel sem druge skrbi. Preživiljal sem tebe in najina otroka.

Že 20 let nisi v službi. Ker sem jaz poskrbel za vse! In ti mi tkole vračaš ... Skočila si v postlo ta prvemu, ki te je hotel poslušat in te je mal lepše pogledal.
 GA. KOREN: Kaj pa ti?! Kaj pa tvoje avanture?! Tvoji obiski bordelov?! A tisto pa ni blo nič? Jaz moram pa vse požret?!

G. KOREN: Tist je blo drugač, Ema. Nikol nisem govoril, da sem zaljubljen. Moje zadeve so ble anonimne. Noben ni vedu zanje. Tud ti ne bi vedla, če ne bi najela privat detektiva. Ti se pa igraš igrice, ki so zoprne in nevarne za vse. Državni posli se ne sklepajo z ljudmi, ki nimajo urejenega doma. Ki še svoje žene nimajo pod kontrolo, da se vlačijo okoli z migrantskimi delavci. Si kdaj pomislila na to? Seveda ne. Samo nase misliš!

GA. KOREN: Boris, pretiravaš.
 G. KOREN: A ti sploh veš, kaj si nardila?! Kaj misliš zdey, a? Bi rada šla živet k temu čefurju, gledala nage slike in živela od njegove penzije?

GA. KOREN: Ne vem, Boris. Vem samo, da ne morem več tko naprej. Midva ne morva tko naprej. Mogoče bi šla začasno nekam na svoje. Ne vem ... Začasno. Da si vzameva premor in vidva, kako bo ...

G. KOREN: Kako si naivna! Misliš, da se je on zaljube vate. Stari čefur je zavohal priliko. Razočarana žena, ki bi rada mal vznemirjenja. In te je fino pokavs! Z lahkoto.

GA. KOREN: A se lahko normalno pogovoriva?
 G. KOREN: Grem stavit, da ma poleg tebe še dve al tri razočarane gospodinje, ki jih veselo natepava.

GA. KOREN: Boris, nehaj.
 G. KOREN: V redu. Do zdey si govorila ti. Zdej boš pa poslušala. Prvič, jaz sem kupil našo hišo, polovico sem plačal iz dediščine, za polovico sem vzel kredit, ki sem ga sam odplačal. Ti nisi prispevala niti centa. Drugič –

GA. KOREN: Aha, a tja boš šel ... Okej. Kaj pa vodenje gospodinjstva? Kdo je pazil na otroke, ko si ti cele dneve delal? Kdo je bil ves čas na razpolago?

G. KOREN: Počakej, da končam. Drugič, dolgo časa sem plačeval še eno gospo, da je hodila pospravljat ...

GA. KOREN: Samo ta večje stvari, enkrat na teden.

G. KOREN: Tretjič, mene in otrok ne boš metala iz hiše. Zarad mene lahko greš k čefurju, ampak boš šla brez vsega, s kovčkom oblek v roki in z jutranjo šalco za kavo! Kdo te bo preživiljal, a? Tožbe za premoženje trajajo leta, če boš hotla dokazat svoj prispevek. Dobr veš, da poznam odvetnikov, kolikor češ. V najboljšem primeru boš dobila majhno žepnino. In? A boš šla delat? Boš iskala šihit pri teh letih?

GA. KOREN: Mogoče bom pa res. Zakaj pa ne?!

G. KOREN: S svojimi izkušnjami. Kdo te bo pa vzel, a? A boš šla v McDonalds burgerje sestavljat? Boš šla čistit? Še doma smo moral met čistilko najeto. Na socialki boš pristala in cuzala denar od države. Si pomislila na vse to, draga žena?

GA. KOREN: Nesramen si ... Nisem sploh razmišljala o premoženju, Boris.

G. KOREN: Seveda. Nisi razmišljala. Ker ti v življenju ni blo treba ene položnice plačat.

GA. KOREN: Jaz ti govorim o svojih čustvih, ti pa samo o denarju. Kako si lahko tko pokvarjen?

G. KOREN: Jaz pokvarjen?! Ti se fukariš okrog in misliš, da to ne bo mel nobenih posledic? Da bom še naprej plačeval, ti se boš pa jebala z drugimi?! Umazala moje ime in ugled. A me hočeš met za norca? A me maš za bedaka?!

GA. KOREN: Nehej, prosim te.

G. KOREN: Kaj naj neham, Ema? Enkrat v življenju boš prevzela odgovornost zase in za svoja dejanja.

GA. KOREN: (*Na jok ji gre.*)

Ti nič ne razumeš. Uničuješ me ... Jaz ne morem več tko naprej ...

G. KOREN: Ti nehej. Zber se. Ema, poslušaj me. Ne bom dovolu, da mene in otroka porivaš v drek. Anja ma magisterij pred sabo, Mark bo mel drugo leto maturo. Pomisl na družino. A poslušáš?

GA. KOREN: Ja.

G. KOREN: Poslušaj me. Nikol več nočem slišat za tega tipa ne od tebe, kaj šele od koga tretjega.

Če zvem, da se greš še kdaj ljubezenske avanture v javnosti, se bom takoj loču in boš ostala brez vsega! Brez vsega, razumeš?

GA. KOREN: Ja, Boris.

G. KOREN: Veš, da poznam odvetnikov – kolkr češ.

GA. KOREN: Ja, Boris! Si povedal.

G. KOREN: Če boš hotla kej od premoženja, me boš morala tožit. Kako boš plačala odvetnike, a? Bod pametna, Ema.

GA. KOREN: Ja, Boris. Prav maš. (*Premor.*) Oprosti.

G. KOREN: Bolš zate, da se ne ponovi.

GA. KOREN: Sej ... Nikol nisem omenjala ločitve. Hotla sem se pogovorit s tabo, ampak očitno to ni možno.

G. KOREN: Ne bom dovolu, da prestopiš mejo. A si slišala?

GA. KOREN: Ja, Boris! Sem te slišala.

G. KOREN: A si me razumela?

GA. KOREN: Ja, sem te razumela! Nisem čustveni invalid.

Ga. Koren ne more več zadrževati solz.

G. KOREN: Oh, daj no. Umiri se. Plačal ti bom tiste tvoje vudu delavnice in se boš uravnovesila nazaj, a je tko? Lej, vse se bo umirilo in vse bo lepo po starem.

GA. KOREN: Ja, Boris.

G. KOREN: Dobila boš vnuke in ne bo ti dolgčas.

GA. KOREN: Ja ...

G. Koren si nalije šampanjec in prižge cigareto.

G. KOREN: Še ena cela flaša je ostala. Rad bi še malo posedel in kakšnega pokadil. Veš, kaj predlagam. Glede na to, da moraš ti zjutraj še po divjačino in da je že dokaj pozno, bi bilo pametno, da greš mal prej spat.

GA. KOREN: Ja.

G. Koren vzame avtomobilske ključke.

G. KOREN: Izvoli ključke, kar pejd domov, jaz pa pridem pol s taksijem. V redu?

GA. KOREN: Ja. Okej.

G. KOREN: Okej. Se vidiva doma. Logarjeva prideta ob enih, ne pozabi.

GA. KOREN: Adijo.

G. KOREN: Adijo.

Ga. Koren odide. G. Koren odpre še drugo steklenico šampanjca in si natoči.

GOLA LUNA

Zvečer na mestnem trgu. G. Koren sedi na bližnji klopi, kadi cigareto in pije šampanjec. K vodnjaku pride mlada ženska. Oblečena je v kratko krilo in obuta v čevlje z visokimi petami. Zelo je nervozna. Iz torbice vzame tobak in zvije cigareto. Išče vžigalnik, a ga ne najde. Odpravi se proti g. Korenu.

NATAŠA: Oprostite, a mate mogoče ogenj? O, vi ste. Gospod Koren, dober večer. Nisem vas takoj ... Mal je temno.

G. KOREN: (*Ponudi ji vžigalnik.*) Em ... A se midva poznava? Oprostite, ne vem točno ...

NATAŠA: Nataša. Nataša Lah. Delala sem pri vas – referentka za stranke ... Pri Transportu Plus.

G. KOREN: Za Transport si delala?

NATAŠA: Najbrž se me ne spomnite. Bla sem v skupni pisarni, pritličje. Včasih ste prišli mimo. Sestanke ste mel vsake tolik z našo vodjo, gospo Kristino.

G. KOREN: Ja, se spomnim! Ti si bla tista ta nova. Kristina mi je povedala, da si bla v redu. Pridna, urejena. Vse tko, kot je treba.

NATAŠA: Hvala.

G. KOREN: Jah ... Smola za firmo. Nimaš kej.

NATAŠA: Jah ... Škoda, da smo moral it.

G. KOREN: Žal. Tko je naneslo.

NATAŠA: Gospod Koren, a ste dobil moje mejle? Pisala sem vam glede plače.

G. KOREN: Ne, ne vem. Nič nisem dobil. Kdaj to?

NATAŠA: Par mesecev nazaj. Potem ... Po stečajju.

G. KOREN: Aja, no. Starga službenega mejla nimam več. Pa telefona tud ne.

NATAŠA: Ja, sem opazila. Hotla sem vas osebno vprašat, če kej veste glede stečajnega postopka in plače. Če mate vi kakšne informacije pa tko.

G. KOREN: Žal. Jaz nimam nič s tem. To gre vse po postopku. To vodjo stečajni upravitelji.

NATAŠA: Stečajni upravitelji.

G. KOREN: Nimam informacij o tem, žal.

NATAŠA: Res škoda, da ste moral zapret.

G. KOREN: Škoda, škoda.

Nataši zapiska mobilcel.

NATAŠA: Pardon.

Nataša živčno pogleda na telefon in nekaj odpiše.

G. Koren jo gleda.

G. KOREN: Sej ... Za takšno fejšt punco, kot si ti, se ziher najdejo nove priložnosti. A ni tko?

NATAŠA: No ... Zdej ni velik ponudb. Sej neki sem našla ... Tko bolj začasno. Še vedno iščem reden šihit, če mogoče spet rabite? Al pa če koga poznate? Imam velik izkušenj. Lahko pošljem CV, ni problema.

G. KOREN: Aha, aha. Ja, vidiš, mogoče bom pa res kej rabu za novo firmo. Odpiram novo podjetje za logistiko.

NATAŠA: O, super. Jaz bi se takoj prjavila.

G. KOREN: Super. Ej, a bi spila mal šampanjca z mano? Prosim, izvoli.

NATAŠA: No ja. Mal se mi mudi ...

G. KOREN: En kozarček. Izvoli, čist je.

NATAŠA: Okej. Hvala.

G. Koren Nataši in sebi nalije šampanjec. Oba pijeta.

G. KOREN: Veš, kaj. Dejva se midva nekam uvest. Se bova mal pogovorila ... Glede nove službe in tko. Poznam en lušten lokal tukej ... blizu. Te povabim na eno pijačo.

NATAŠA: Joj, saj bi. Ampak sem kmal zmenjena. Nekoga čakam ...

G. KOREN: A fanta čakaš?

NATAŠA: Ne, ne. Nimam fanta.

G. KOREN: Aha. Kaj pa? Kolegico?

NATAŠA: Ne, ne.

G. KOREN: Lahko pride v tisti lokal, ni problema.

NATAŠA: Ni kolegica.

G. KOREN: Aha. Ti si pa mal skrivnostna punca, a?

NATAŠA: No ja ... nič takega.

G. KOREN: Lahko bi mi mal povedala, kje si že delala in tko. En tak mini razgovor bi mela. Ko odprem firmo, bom rabu take punce.

NATAŠA: Ja, sej bi ... Težko zdej razložim, ampak tu moram počakat.

G. KOREN: No, prav. Lahko se pa kar tukej mal usedeva, a?

NATAŠA: Okej.

G. KOREN: Izvoli, še mal šampanjca.

NATAŠA: Hvala.

Nataša in G. Koren sedita na klopi. Nataša vzame tobak iz torbice in zvije cigareto. G. Koren ji jo prižge.

G. KOREN: Kakšen miren večer, nobenga nikjer.

Kot mesto duhov. A ti večkrat prideš sem?

NATAŠA: Niti ne. Bolj izjemoma. Pa vi?

G. KOREN: Jaz tud ne, slučajno sem šel ... mal na sprehod.

NATAŠA: A lahko vprašam, zakaj šampanjec?

G. KOREN: Kar tko. Dobil sem ga za darilo. Pa sem si rekel – zakaj ga ne bi ravno danes spil? Na tak lep jesenski večer.

NATAŠA: Aha. No, na zdravje.

G. KOREN: Čin. Nataša, ane?

NATAŠA: Ja.

G. KOREN: Lepo ime.

NATAŠA: Hvala. In kakšno firmo boste odprli?

G. KOREN: Organizacija prevozov, varovanje.

Transport za državne firme. Podobno kot prej, samo na višji ravni. Vse bo na večje.

NATAŠA: Super.

G. KOREN: Veš, da. To bo super prilika za kariero.

Super prilika za mlade ...

Nataši zapiska telefon.

NATAŠA: Joj, samo mal. Kaj spet ...

Nataša na hitro odpiše.

NATAŠA: Pardon. In kakšne kadre boste iskali? Pa kdaj? Kdaj mislite, da bi lahko začela?

G. KOREN: Hehe, ti si pa zagreta. To mi je všeč.

NATAŠA: Rabim šiht. Izkušnje mam. Pri Transportu sem delala s strankami, urejala rezervacije, urnike, odgovarjala na mejle ... Delala sem tud na recepciji hotela – znam dobro angleško in mal nemško. Prej sem pa delala še prek študenta različne stvari, od čiščenja do ...

G. KOREN: Super, super. Vidim, da si pridna.

NATAŠA: A vam lahko kar pošljem prijavo?

G. KOREN: Ja, ko bomo tko daleč, boš poslala.

Stvari so še mal ... Odprte. Neke razpise še čakamo.

NATAŠA: Aha.

G. KOREN: Vsekakor se bom spomnil nate. Veš kaj, dej ti men kar telefonsko, a? Pa te bom jaz poklical. Dej, povej. (*Vzame mobilni.*)

NATAŠA: Em ... Okej. 040765823. Nataša.

G. KOREN: Ja, vem. Spomnim se te. Polepšala si tisto pisarno, sami moški in nekaj starih kokoši je blo tam, hehe.

NATAŠA: Hvala.

G. KOREN: A se ti mudi s službo?

NATAŠA: V bistvu ... Ja. Se mi kar mudi. Trenutno sem v taki ... čudni situaciji. Z bivšim sva šla narazen in nimam rednih dohodkov. Pa še zadnji dve plači čakamo, sej veste.

G. KOREN: Pa sej človek mora met neke rezerve. Vi mladi ste bolj zapravljeni, vse sproti porabite, a? Potovanja, obleke, pametni telefoni ... Vidim pri hčerki.

NATAŠA: Ne živimo vsi tko. Kolk let že nisem bla nikjer ... Pač najemnina je ful draga in zdej težko sama plačujem. Pa otroka mam in stalno neke rab.

G. KOREN: A maš že otroka?

NATAŠA: Ja, sina. Leto in pol.

G. KOREN: Lepo, lepo. Fanta pa nimaš, al kako?

NATAŠA: Z bivšim se nama ni izšlo. Otroka je znal nardit, poskrbet za njega pa ne.

G. KOREN: Pa zate? A zate tud ni znal poskrbet? Te ni nič »poštimal«, kot je treba?

NATAŠA: Znal je kričat name. Pa me udarit, če se mu je zadel.

G. KOREN: Udarit? Takle obrazek? Sramota.

NATAŠA: Na začetku je bil v redu. Čist drugačen.

G. KOREN: Začetek je lahek, ampak po 25 letih ... Marsikej doživiš.

NATAŠA: A ste vi poročeni?

G. KOREN: Ne.

NATAŠA: Če pa vidim, da mate prstan, gospod Koren.

G. KOREN: Ej, lahko mi rečeš Boris, prav? Prstan, ja ... Prstan. No, ja ... Mam ženo, to že. Ampak mava bolj odprt odnos.

NATAŠA: Aha.

G. KOREN: Boš še mal šampanjca? Izvoli.

NATAŠA: Hvala.

G. KOREN: Na nove začetke! Čin.

NATAŠA: Dejan je bil najprej čist nor name. Nosil mi je rože. Govoril mi je, da sem lepa. Kok sem bla naivna.

G. KOREN: Res si. Lepa punca. Sej veš to, ane? To je lahko velika prednost v življenju. To moraš znat vnovčit.

NATAŠA: No ja ... Do zdej mi ni preveč pomagal. Z Dejanom sva bla skupej komej par mesecev in sem bla že noseča. Neplanirano itak. Fak, on je čist znoru. Prezgodej mu je blo. Splava pa nisem mogla ...

G. KOREN: Mhm, mhm.

NATAŠA: Ko sem rodila, je šlo sam še navzdol. S tamalim je blo velik dela. Dejan je hodu v službo, težak šiht, izmensko delo. Njegovi kolegi so bli pa še vsi frej.

G. KOREN: Dons fantje niso več to, kar so bli. Še zase ne znajo poskrbet, pa bojo za otroka in za babo. Ti rabiš enga starejšega, bolj izkušenega.

NATAŠA: Nobenga ne rabim. Samo službo, ki bo vsaj približno dobro plačana in je ne bom zgubila po petih mesecih.

G. KOREN: Morš bit optimistična. Nikol ne veš, kaj pride.

NATAŠA: To je šit, ker nikol ne vemo, kaj nas čaka. Ko me je prvič udaru, nisem mogla verjet, da se to res dogaja. Zdel se mi je, da od zunaj gledam nek drug par, da jaz sploh nisem prava jaz. Kot da gledam film, neko tuje življenje.

G. KOREN: Udaru? Grozno.

NATAŠA: Še zdej ne morem verjet. Po porodu se je začel. Nič več mu ni blo všeč na men. Kao da mam grde lase, grdo kožo, da sem se zredila in take stvari.

G. KOREN: Kašna neumnost. Poglej se, no. Krasna si.

NATAŠA: Če na meni ni nič najdu, je pa gledal po stanovanju, kaj je narobe. Za vsako malenkost je začel kričat. Med enim takim prepirom me je udaril v obraz. Kar naenkrat. Po ustih, da mi je kri pritekla.

G. KOREN: Grozno, res.

NATAŠA: V šoku sem bla. Kar stala sem in ga gledala. Tud on je bil šokiran, da je to naredu. Opravičil se mi je. Kok debilno. Obljubo je, da se ne bo več ponovil. Itak, da se je.

G. KOREN: Vedno se ponovi.

NATAŠA: Ja, sej. V teoriji sem to vedla. V praksi pa človek drugač reagira. Enkrat je prišel ves nadrkan iz lokala, pijan. Takoj sem vedla, da bo scena. Tamalga sem dala v stajico in zaprla vrata. Takrat sem že vedla, da živim v strahu, da me je strah v lastnem domu. Takoj je začel napadat. Kakšna sem – zanikrna, nemarna, da je vse razmetan. Končal se je tko, da sem ležala na tleh in me je zbrcal.

G. KOREN: Ti prasec en.

NATAŠA: Naslednji dan sem ga končno prijavila.

Eno rebro sem mela počeno. Sem mela še srečo. Včasih berem v medijih take stvari, da me kar zmrazi. Ustrelijo jih, zabodejo, zažgejo. Brrrr.

G. KOREN: To so sami luzerji. A ti daje vsaj dnar za otroka?

NATAŠA: Tožila sem ga za preživnino, ampak je ne plačuje redno, idiot.

Nataši zapiska mobilni. Pogleda na telefon.

NATAŠA: Fak. Zamudu bo. Šit.

G. KOREN: Kdo? Tvoj bivši? Nej pride, če si upa.

NATAŠA: Ne ne. En drug. Ni važn. Šit.

G. KOREN: Ti povem, če bi se to moji hčerki zgodil ... Najel bi kašnega Bosanca, da bi ga fejest premlatil. Naj vidi, kako je to, kurac mali.

NATAŠA: Če bi se vsaj brigal za lastnega otroka. Kje sem ga staknila, ne vem ...

G. KOREN: Ej, mela si smolo. Verjetno še pimpeka ni znal uporabljat, a? Jaz vem, kaj ti rabiš, punca. Mal sprostivte rabiš. Da pozabiš na te skrbi. A bi šla mal na morje? Na Obali mam lep vikend, veš.

NATAŠA: Aja. A vikend mate?

G. KOREN: V Istri. Mala vasica. Čist privat lokacija. Zdej je tam še vedno toplo. No, lahko bi šla na en izlet. Bi te peljal, a? Kaj misliš?

NATAŠA: Ne vem, nimam tolk časa ...

G. KOREN: Jeseni je ful lepo na morju. In barko mam. Bi se mal peljala z barko, kej dobrega pojedla in tko. Maš rada jastoga?

NATAŠA: Ne vem ... Najbrž. Nisem ga še ... Težko bi, nimam varstva.

G. KOREN: Lahko greva tud v hribe, če bi rada. A so ti všeč hribi? Mam eno kočico v Kranjski

Gori. Ni ti treba nič skrbet. Rad bi te samo peljal na en izlet. Zaslužiš si, no. Taka ... taka pridna pa ... pa lepa punca.

NATAŠA: Ne rabim dopusta. Bolj kot vse rabim službo. Denar.

G. KOREN: Mhm.

NATAŠA: Morala bom it, ura je že ful ...

G. KOREN: Sej si rekla, da zamuja. Kam se ti mudi? Bova še kašno rekla. O tvoji službi pa tko. Na, še mal šampanjčka.

G. KOREN: *G. Koren ji nalije.*

NATAŠA: Hvala. A vas lahko nekaj vprašam?

G. KOREN: Kar hočeš.

NATAŠA: Zakaj nas niste dal na čakanje?

G. KOREN: Na čakanje?

NATAŠA: Ko se je začela epidemija. Zakaj ste takoj zaprl in v stečaj? Lahko bi od države dobil nadomestilo.

G. KOREN: Joj, Nataša. Ne gre to kar tko. Ne bom ti zdej razlagal o biznisu. To so kompleksne stvari, zajebane stvari. Sem že mal preveč šampanjčka spil. Na zdravje.

NATAŠA: In kako to, da še vedno nismo dobil vseh plač? Že več mescev je minil.

G. KOREN: Sem ti že povedal, da nič ne vem o tem. Lej, firma je zašla v težave, ni blo financ. Žal. Konec je s to zgodbo.

NATAŠA: Za vas mogoče.

G. KOREN: Ne odpirej spet tega. Ti bom zrihtal nov šiht, ko bo prilika.

NATAŠA: Ne razumem. Prejšnje leto je baje šlo super. Še vi ste se hvalili na novoletni zakuski. Velik strank smo mel pred krizo. Če so ble stranke, je bil tud dobiček, a ni tko?

G. KOREN: Ej, ej, ej. Sam mal, punca. Ne ti mene učit, kako se vodi podjetje. V firmo je treba vlagat. In to je blo prejšnje leto. Pol se je pa vse spremenil. Čez noč. Sej vem, težko ti je. Na, spij še mal. Lej, če hočeš, se bom osebno pozanimal pri upravitelju. Ti postopki lahko trajajo več mesecev.

NATAŠA: Jaz nimam tolk časa! Jaz nimam treh avtomobilov pa vikenda al pa barke, da bi lahko kej prodala za vmes.

G. KOREN: Lubica, ko boš ti 30 let delala v gospodarstvu, boš pa mogoče tud mela kej premoženja.

NATAŠA: Dolžna sem najemnino. Lastnica mi je poslala enga tipa na dom – gorila, meter krat dva metra. Rekel je, da mam čas do srede. Pol se bo vrnil in mi vse stvari odnesel na ulco ... Da bi tam zunaj stala otroška posteljica in v njej moj tamal, ki se dere ko žival, jaz pa moledujem tistga tipa, tisto gorilo, nej mi dajo še par dni časa. Pa na tleh škatle z igračami in kupi oblek. Ne, ne morem si zamislit.

G. KOREN: Ne, seveda ne.

NATAŠA: Obljubila sem Filipu, da ... da bom poskrbela, da ... da ne bo nikol več prestrašen ... da ne bo več takega stresa doma, kot smo ga mel prej, ko je bil še ...

G. KOREN: Razumem, ja.

NATAŠA: Lastnici sem vse razložila – da sem zgubila šiht, da iščem drugo službo ... Če lahko še kak mesec počaka – zaradi otroka vsaj. A veste, kaj je rekla? Jaz mam tud otroke. Sem vedla, da te ne bi smela vzet – mi boš zdej otroka naprej metala ... Do naslednje srede! In je zaprla vrata. Kar tko.

G. KOREN: Taka brezbriznost. Zakaj se pa ne odseliš?

NATAŠA: Nimam kam. Mama je v penziji, živi na vasi, v na pol podrti stari bajti, včasih je bla tam kmetija. Fotra nimam več. Edino sestro mam v Nemčiji, že zdavnaj je šla ven delat. Mam eno frendico, ki živi s štirimi cimri v fletu. Da bi s tamalim spala na kavču v kuhni? Druge kolegice so še pri ta starih al pa v študentskih domovih. Ni šans. Da vlačim ta malega okoli, kot da je neka zgubljena mačka. Nisem mogla. In pol sem se pač odločila. Da bom zaslužila denar do srede pa pika. Na kakršen koli način. A razumete?

G. KOREN: Vsako delo je pošteno, pravijo.

NATAŠA: Nobenemu nisem povedala, kaj bom delala. Tamalga mi čuva kolegica. Rekla sem ji, da grem čistit pisarne. Kao nočno čiščenje. Pa ne bom čistila. Šit. Noben ne bo vedel, če se mi kaj zgodi.

G. KOREN: Kaj govoriš? Kaj bi se ti pa zgodil?

NATAŠA: Vzela sem ga za samoobrambo, en mali nožek. Strah me je. Še nikol nisem ... Danes grem prvič.

G. KOREN: Kaj to? O čem ti govoriš?

NATAŠA: A vam nekej pokažem ... Lejte to. (*Nataša vzame iz torbice majhen lesen rožni venec.*) Na poti sem ga našla. Sem ga kar pobrala. Na samem je bil. Faking rožni venc. To je ziher znamenje. Da sem ga ravno jaz našla. Vzela sem ga za srečo. Dons štartam nov biznis. Če vam povem, kaj, boste rekli, da sem zmešana.

G. KOREN: Nore ideje so včasih najboljšje. Prvo firmo sem odprl, ko sem bil star 19 let. Ni dolg trajal, sem se pa velik naučil. Kolk let maš? 23, 25?

NATAŠA: Tam nekje. 26.

G. KOREN: Mal več kot moja hči.

NATAŠA: Nekej bi vas vprašala ... Ne vem, kako naj ... Kaj bi rekli, če bi recimo izvedli, da vaša hčerka ponuja erotične usluge za denar? Da je dala ... em ... da je dala erotični oglas na internet?

G. KOREN: Oglas na internet?!

NATAŠA: Ja ... recimo na Sexaventure.com? In da ji zdej pišejo neznani moški, če bi se dobila z njimi ... Za denar.

G. KOREN: Kaj? Ubil bi jo. Zaprl bi jo v sobo in zaklenil noter. Hrano bi pa dobivala skoz okno. Mah, da sploh pomisliš na kej takega! Ogabno. Pa taka mlada punca ... To je kriminal.

NATAŠA: Kriminal ... Ja. Šit. A lahko en čik? Zmanjkalo mi je tobaka.

G. KOREN: Izvoli, na.

Nataša in G. Koren kadita. Nataši zapiska telefon. Pogleda na mobilni in prebere SMS.

NATAŠA: Fak! Skenslal je! Model mi je skenslal.

G. KOREN: Kdo?

NATAŠA: Napisal je, da ga ne bo. Fak.

G. KOREN: Ne se sekirat. Če te je tip zajebal, je totalen bebec. Pejva zdej midva lepo na eno pjačko, a?

NATAŠA: Ne razumete.

G. KOREN: Bi šla z mano nekej popit? Te povabim ...

NATAŠA: Po eni strani sem prav upala, da ga ne bo. Po drugi pa ne vem, kaj bom zdej. To je spet en znak. Že prva stranka mi je odpovedala. To nekej pomen.

G. KOREN: Stranka? Kakšna stranka?

NATAŠA: Ja, stranka! A vam še vedno ni jasno? V pizdi sem, res sem v pizdi. Dala sem oglas na internet ... pač erotični oglas ... za spolne usluge ... Pizda, da ga zdrkam al pa potegnem za keš, no!

G. KOREN: Kaj? Ti to resno? Zajebavaš.

NATAŠA: Ne, ne zajebavam! A vam tko zgleda? O, fak. Ogabno. Tujega kurca bi morala ... Kar slabo mi je.

G. KOREN: Punca, kaj se pa ti greš? Da bi se res tko nizko spustila? Če bi bil jaz tvoj fotr, ti povem, bi te skoftal – pri teh letih.

NATAŠA: Vam je lahko govorit. Nisem vedla, kaj nej ...

G. KOREN: Da mi takoj zbrišeš tisti ogabni oglas in da ... Da te ne slišim več o tem.

NATAŠA: Nisem vedla, kaj nej nardim.

G. KOREN: Vzemi se v roke, punca.

G. Koren vzame iz žepa denarnico in jo odpre. V njej ima šop večjih bankovcev.

G. KOREN: Evo, tu maš nekej denarja.

G. Koren vzame šop bankovcev iz denarnice, Nataši da 100 evrov.

G. KOREN: Na, vzemi. Vzemi, no.

Nataša gleda šop bankovcev. Vzame ponujenih 100 evrov.

NATAŠA: 100 evrov.

G. KOREN: Da ti bo lažje ...

NATAŠA: Dolžni ste mi še dve plači. Dva jurja. Da ne govorim še o prispevkih.

G. KOREN: A bova spet o tem? To ne gre kar tko na roko. To mora bit vse uradno zabeleženo. V redu. Na evo, še 100. (*Spet vzame cel šop bankovcev in izvleče enega stotaka, ostalo pospravi nazaj.*) Več pa res ne morem ... To ni legalno.

NATAŠA: Kok mate v denarnici? Vsaj jurja gotovine.

G. KOREN: Ponavad mam tolk s sabo ... Nikol ne veš, kaj pride vmes. Včasih koga srečam in

gremo kej dobrega popit pa pojest. Pol pa moraš častit in si hitro tam.

NATAŠA: Dejte mi vse.

G. KOREN: Kaj si rekla?

NATAŠA: Hočem ves denar. Gotovino. To je moj denar.

G. KOREN: Umir se, ta mala. Dost je blo heca ... Sej nočeš, da postanem jezen, a? Na, spij še mal ...

Nataša iz torbice vzame žepni nož in ga usmeri proti G. Korenu.

NATAŠA: Vso gotovino hočem, takoj!

G. KOREN: Kaj delaš? A se ti je čist zmešal ... En te bo videl. Dej stran to.

Nataša približa nož g. Korenu.

G. KOREN: Ej, to je nevarno ...

NATAŠA: Hočem ves denar! Takoj! Dejte mi moj denar!

G. KOREN: Okej, okej. Pššt! Ne der se. Evo. Da ne bo kašnih neumnosti ... Na, na, na. Vzem, vse vzem.

G. Koren vzame denarnico in potegne ven gotovino.

NATAŠA: Vse hočem.

Nataša pograbi denar in spravi nožek.

G. KOREN: Kdo bi si mislil, jebemti. Da si taka kradljivka.

NATAŠA: To je moj denar! Še več ste mi dolžni!

G. KOREN: Jaz ti nisem nič dolžen. Hotel sem ti pomagat, pizda. Še službo bi ti zrihtal. Zdej pa pozab. Pejd. Pejd lepo domov, preden pokličem policijo. Kdo bi si mislil ... Tatita pohlepna.

NATAŠA: Jaz?! Jaz pohlepna?! Vi mate te svoje vikende, avtomobile, barke in ne vem, kaj še vse, delavcem pa ne morte niti plače dat? Da nimamo za položnice, da nas mečejo na cesto, da otroku ne morem kupit kvalitetnih čevljev! A je to normalno?! A je to pošten biznis?! Vi se bašete z jastogovim namazom, vaši bivši delavci pa hodijo na Karitas po hrano. Vi imate slučajno jurja evrov v denarnici, jaz sem pa čakala tipa, ki ga še nikol v lajfu nisem vidla, da mu zdrkam kurac za 50 evrov! In vi si men upate rečt, da sem jaz pohlepna. Pa kje vi živite?! V nekem paralelnem svetu, v udobnem mehurčku privilegijev! Da ste mi hotli pomagat ...

V resnici vam dol visi zame in za ves svet, samo da se imate vi fajn v lajfu. Super vam gre, uživajte še naprej.

G. KOREN: Ne, to ni res, Nataša. Ni res. Trideset let sem delal. Trdo sem delal ...

NATAŠA: Nasvidenje, g. Koren. Dovolj je blo pravljič.

Nataša odločno odide.

G. KOREN: Počakej! Ko boš ti 30 let delala, ko boš ti mela 50 ljudi pod sabo, boš drugač govorila! Kako si upa ... Ni res. Nič ni res. Smrklja nesramna. Ne ve, kaj govori. Same laži.

G. Koren izprazni steklenico šampanjca do konca. Prižge cigareto. Vzame mobilni telefon in pokliče.

G. KOREN: Ema? Oprost. Vem, da je pozn. A lahko prideš pome? Oropal so me.

KONEC 2. DELA

Iza Strehar

Tišina med nami

Tretji del: ZORA

OSEBE:

BRINA
LANA
LIZA
MANCA
PETRA

Noč. Manca, Brina (nevesta), Lana in Petra prispejo na prizorišče, na katerem že sedi Lovro. Brina ima na sebi majico, na kateri piše Nevesta. Na majici je s flomastrom popisanih nekaj telefonskih števil in moških imen. Na glavi ima majhen pajčolan. Ostale tri imajo na sebi majice, na katerih piše Dekliščina. Manca pred sabo rine nakupovalni voziček, v katerem so steklenice s pijačo in kozarci.

MANCA: In ta moja pacientka s shizofrenijo je že dve leti prepričana, da je noseča z bodočim odrešenikom oziroma revolucionarjem, ki bo svet postavil na pravi tir. Domači jo skoraj vsak teden prisilijo, da se polula na test nosečnosti, da bi ji dokazali, da ni noseča, ampak ona je prepričana, da so ti testi prirejeni. Ker če bi se izvedelo, da nosi v sebi osebo, ki bo uničila nepravilen, kapitalističen svet, bi bila ona in njen otrok ogrožena. Ima pa pripravljen že cel učni načrt, kako bo tega otroka vzgojila v pravičnega revolucionarja. Nekaj med Chejem Guevarom, dalajlamo, Leninom in Schindlerjem.

Manca pomigne proti Lovru.

MANCA: Mogoče ima on kaj.

PETRA: Ne moreš kar enih ljudi po poti spraševat.

Te bo še kdo prijavil.

LANA: Daj, vprašaj ga. Če bo čudno reagiral, mu reci, da si se samo hecala.

Manca se napoti proti Lovru.

MANCA: Oprosti, ampak ...

LOVRO: Ja?

MANCA: Imaš ti mogoče kaj ...

LOVRO: Kaj?

MANCA: Saj veš.

Manca z roko nakaže kajenje.

LOVRO: Cigaret?

MANCA: Ne, ne. Saj veš.

Manca z roko nakaže zvižanje cigarete.

LOVRO: Tobaka.

MANCA: Pa ne ... Zelenih cigaret.

LOVRO: Mentolove cigarete so umaknili iz prodaje.

MANCA: Pa ne, no. Saj veš. Pač. Za kanon.

LOVRO: Kanon?

MANCA: Vutra.

LOVRO: Jaz sem iz generacije, ko se nismo več učili srbohrvaščine, tako da ne razumem čisto.

MANCA: Pa saj veš, no. Šit.

LOVRO: Drek.

LANA: Travo, marihuano hoče, no!

LOVRO: Ja, saj vem, malo se zajebavam.

MANCA: Smešno.

LOVRO: A niste malo prestare za to?

LANA: Ej!

MANCA: Starejše se spoštuje.

LOVRO: Se opravičujem, gospa.

MANCA: Nismo stare, ampak izkušene.

LOVRO: Aja?

MANCA: Kje imaš pa mamico?

LOVRO: Nimam mamice.

MANCA: (*Zapeljivo.*) Če hočeš, sem lahko jaz tvoja nova mamica pa malo poskrbim zate.

PETRA: Pa ti nisi normalna.

LOVRO: Kako pa bi poskrbela zame?

MANCA: Nič ti ne bi manjkalo, verjemi.

LOVRO: Aja?

MANCA: Lahko mi daš svojo telefonsko pa se kdaj dobiva pa ...

PETRA: Pa dobro, no. A lahko gremo?

Petra prime Manco in jo odvleče.

MANCA: 041 581 319!

Lovro prične hitro tipkati v telefon.

LOVRO: 581 kaj?

MANCA: 319!

LOVRO: Hvala! Kaj pa džojnt?

Lovro pomaha z zvitim džojntom, Lana prihiti do njega in mu stisne v roko bankovec.

LANA: Hvala!

Ženske pričnejo peti pesem Pastirče mlado. Petra se postavi k Mancu in prične debato, Brina in Lana

naprej živeto prepevata, hodita dalje ter se ne zmenita z Mancu in Petrino prepri.

PETRA: (*Manci.*) To je pa malo obupano izpadlo.

MANCA: Kaj?

PETRA: Petdeset si stara. In se pecariš z dvajsetletniki. A to se tebi zdi normalno?

Manca lopne Petro po riti, Petra poskoči.

MANCA: Malo se sprost, no.

PETRA: Temu fantu bi ti lahko bila mama.

MANCA: Ja, saj to sem mu rekla.

PETRA: Ogabno.

BRINA: Lana, jaz sem tako vesela, da si danes prišla!

LANA: Malo me je bilo strah, ampak sedaj sem tudi jaz vesela, da sem prišla!

BRINA: Česa te je bilo pa strah?

LANA: Se mi je zdelo, da si bila v sporočilih malo čudna.

BRINA: Kakšnih sporočilih?

LANA: Pa zdelo se mi je, da je bila bolj Mihaela del družbe kot jaz.

BRINA: Seveda si del družbe! Res se nismo videle že ... tisoč let!

LANA: Maljon let!

Brina prične prepevati pesem Orion, Lana se ji pridruži. Objameta se.

LANA in BRINA

(*Pojeta.*) Čez tisoč let, ko naju več ne bo ...

MANCA: Ja, in ti si tudi stara okoli petdeset in tvoj mož je malo čez petdeset, to je tudi malo ogabno.

PETRA: Kaj pa je tu ogabnega?

MANCA: Lahko bi mu bila sestra.

PETRA: Kaj?

MANCA: On bi bil, glede na leta, lahko tvoj starejši brat.

PETRA: Ampak ni.

MANCA: Točno.

PETRA: Ja.

MANCA: Saj.

PETRA: Kaj?

Lana in Brina prispeta do klopce. Stopita nanjo in naprej prepevata Orion, ki vmes nekako nehoti preide v pesem Poletna noč.

LANA in BRINA: (*Prepevata.*) Pridi kdaj pome z ognjem v očeh. Bova ljubila se vso noč ...

MANCA: Fuuuuuuuu, Petra se daje dol z nekom, ki bi lahko bil njen brat. Fuuuuuuuu. Fuj, fuj, fuj, fuj.

PETRA: Koliko si stara?

MANCA: Že deset minut mi mečeš v glavo, da sem petdeset, potem me pa sprašuješ, koliko let imam.

Manca steče z vozičkom proti klopci in pleše solo-kolo okoli klopce. Brina in Lana trenutno prepevata Dan ljubezni, ko prispe Manca, ona nadaljuje s pesmijo Pastirče mlado, Brina in Lana se ji pridružita. Petra jih naveličano opazuje, ko ji zazvoni telefon. Manca iz žepa vzame ustno harmoniko in »igra« spremljavo petju.

PETRA: Halo, ja, živijo. Sedaj smo šele do trga prišle ... ja. Pa saj sem ti rekla, da bo trajalo ... Ne, še vedno sem s puncami ... Kaj? ... Ja, lahko.

Petra prisloni telefon na uho Brini, ki preneha peti.

BRINA: Kaj? Ja, hej ... Brina tu, ja ... Lana in Manca ... (*Lani in Mancu.*) Malo bolj tiho, no ... V parku smo ... A prideš na kozareček? ... Pa zakaj ne? ... Okej, puritanec.

Brina vrne telefon.

PETRA: (*V telefon.*) Zadovoljen? Okej, se vidiva doma. Rada te imam.

Petra živčno pogleda na uro.

PETRA: Ena je že ... Brina, a Liza sedaj pride?

BRINA: Sem ji javila, kje smo. Ziher pride. Enkrat. Ampak pride.

MANCA: (*Prepeva.*) Oj, fantič pridi k meeni, saj sama, sama sem doma ...

LANA (*se ji pridruži*): ... sem doma.

PETRA: A lahko nehata, no?! Zamujamo!

Lana in Manca obmolkne. Manca vzame iz žepa ustno harmoniko in piha vanjo, Petra ji jo vzame.

PETRA: Dobiš nazaj, ko se pričneš letom primerno obnašat.

MANCA: Ja, turšica.

PETRA: Malo pa je nevljudno, da že toliko zamuja. A vedno zamuja? Ti to ne gre nič na živce?

BRINA: Pa ne, Liza je zlata.

PETRA: Torej, nekje tu te čaka listek z osmo nalogo. Poišči ga in ...

Manca prejme SMS in vzame telefon v roke.

MANCA: O, dejansko mi je pisal!

PETRA: Pa ti imaš koncentracijo petletnega otroka!

BRINA: Kdo?

MANCA: Tisti tip od prej.

PETRA: Misliš tisti froc?

LANA: Kaj pa ti je napisal?

MANCA: Da mi je dolžan pijačo, ker mi je rekel, da sem prestara.

PETRA: Kar si.

BRINA: Kaj mu boš odpisala?

MANCA: Ne bom pisala.

Manca si majčko potegne nekoliko nižje, da se bolj vidi dekolte, ki ga fotografira. Lana in Petra se smejeta, Petra postaja bolj in bolj nervozna.

PETRA: Ja, to pa sploh ni obupano. Daj, pazi, da se ne bo videla brazgotina od tvoje operacije na sliki ... Me že res zamujamo z urnikom. Pa smo šele na sedmi postaji od dvanajstih. Ob tej uri bi morale bit že pri deseti.

LANA: Jezus, no.

PETRA: Da malo pospešimo ... Brina, pod klopjo se nahaja tvoja naloga.

Brina odide do klopce, malo pogleda in iztrga listek izpod nje. Lana prižge džojnt, ponudi ga okoli, samo Manca ga sprejme.

BRINA: (*Bere.*) »Poklič vseh svoje bivše in jim povej, da se boš poročila.« Čakajte. Zdaj naj jih pokličem?

MANCA: Ja!

BRINA: Ura je dve ponoči.

LANA: Ja, in?

PETRA: Saj, če bi se držale urnika, bi klicala ob deseth zvečer, kar pa ni tako neprimerno.

MANCA: O, zakon! To sploh ni trava, ampak hašiš!

LANA: Dober je, a ne?

MANCA: Pa kar močen.

BRINA: A ve mislite, da imam dejansko še vedno telefonske od vseh?

PETRA: Smo se pripravile na to.

Petra iz torbice vzame listek, Lana poda Brini steklenico z žganjem za pogum, ostale pričnejo navijati in jo spodbujati. Brina vzame Petri seznam.

BRINA: (*Šteje po seznamu.*) En, dva, tri ... sedem.

MANCA: Začni s Sandijem.

BRINA: Prav.

LANA: Pa na zvočnik daj.

MANCA: Zihér bo mislil, da se hočeš dol dat z njim.

PETRA: A vsi tipi, ki jih ti kličeš, mislijo, da se hočeš dol dat z njimi?

MANCA: Ja, če jih kličem pijana sredi noči. *Brina pokliče, telefon zvoni, na drugi strani se oglasi zaspan glas.*

SANDI: (*Iz zvočnika.*) Halo? Brina? A je kaj narobe?

BRINA: Hej, Sandi, jaz te kličem, da ti povem ...

MANCA: Da bi rada fukala!

BRINA: Ne, ne ... da se bom poročila.

SANDI: Aja? Am. Okej. Čestitke?

BRINA: Hvala.

SANDI: A zato me sredi noči kličeš?

BRINA: Ja.

SANDI: Okej. Am. A grem lahko nazaj spat?

BRINA: Ja.

Sandi prekine, ženske planejo v smeh.

BRINA: Saj to pa ni tako težko! Bom še Marcela poklicala!

Brina kliče, ko se skupini približuje Liza, Brina preneha klicati, ji pomaha, Liza pride do njih in veselo objame Brino.

BRINA: Punce, to je Liza.

LIZA: Živjo.

LANA in MANCA: Živjo!

PETRA: Že par ur te čakamo.

LIZA: Jaz se res opravičujem, ampak sem imela čisto nor dan.

BRINA: Kaj pa je bilo?

LIZA: Navsezgodaj me je prebudila kolegica, ki je prejšnjo noč seksala pijana brez zaščite in je želela, da grem z njo v lekarno po tableto za dan kasneje. Itak je ni upala potem sama kupit, ampak sem jo morala jaz. Nato sem šla na faks na konzultacije, kjer mi je mentor, ki je več kot očitno prepričan, da bo na neki točki od mene dobil vsaj blow-job, težil okoli magistrske naloge. Za kosilo sem šla po sendvič v neko kavarno zraven faksa, kjer sem ugotovila, da je klošar, ki mu ponavadi dam evro, umrl in da ljudje hodijo mimo, kot da ni nič. Klicala sem policijo in počakala, da je prišla. Nato sem z avtom letela v Postojno do frenda, ker sem

pri njemu pozabila ipada, potem se me ustavili policaji, mi dali za pihat. Za tem sem letela v službo, kjer je bila cela norišnica, vmes me je neprestano klicala kolegica, ki ima eksistenčno krizo, tako da sem po službi letela do nje, kjer mi je tri ure razlagala o tem, da je že skoraj trideset in ji biološka ura tiktaka, ona pa še nima tipa oziroma niti ne ve, če bi rada sploh imela otroke. Potem sem se odpravila, ugotovila, da mi je pajek odpeljala avto, tako da sem morala peš do sem. In sedaj sem tu.

PETRA: Vseeno je malo nevljudno, da nisi javila, kdaj točno prideš. Me smo računale, da boš z nami že pri prvi nalogi in ker te ni bilo ...

MANCA: Petra, utihni.

BRINA: Kaj je s tem profesorjem? To mi nisi pa še nič razlagala ...

LIZA: Eh, nič zaskrbljujočega.

LANA: Daj, boš pila, a ne?

LIZA: Ne bi, hvala. Antibiotiki.

BRINA: Kakšne antibiotike jemlješ? Si bolna?

LANA: Pa saj veš, da je to navaden mit, a ne? Ker antibiotike so najprej naredili za zdravljenje sifilisa. In potem so zdravniki rekli svojim pacientom, da ne smejo pit, če jemljejo antibiotike, da ne bi pijani hodili na kurbe in dalje širili sifilisa. V resnici pa je to navadna laž. Antibiotiki delujejo tudi, če piješ alkohol.

LIZA: A res?

BRINA: Ali pa je to samo še ena tistih njenih novoodkritih teorij, ki so si kontradiktorne s teorijami preteklega dne. Ona to obožuje.

PETRA: Sploh zadnje čase. Brina, naloga? Tik tak, tik tak.

BRINA: Okej, okej. Kličem Roka.

MANCA: (*Lizi.*) Brina mora poklicat vse svoje bivše in jim povedat, da se bo poročila.

LIZA: Kul!

MANCA: Se spomnim, kako sva bili enkrat v srednji šoli z Brino med fiziko pijani. In sva bili celo uro pod klopo. Pa profesor niti opazil ni. LIZA: Jaz sem prišla pijana na ustni del mature iz slovenščine ...

Telefon zvoni, oglasi se ženski glas.

ŽENSKI GLAS: Prosim.

BRINA: Halo, a ni to od Roka telefon?

ŽENSKI GLAS: Rok spi. A je kaj nujnega? *Lana trzne in postane pozorna.*

MANCA: Zbudi naj ga.

BRINA: A bi ga mogoče lahko zbudila?

ŽENSKI GLAS: Če je res nujno. Kdo pa je to drugače?

BRINA: Brina.

ŽENSKI GLAS: Kaj pa je tako nujnega sredi noči?

Lana iztrga Brini telefon iz rok.

LANA: (*V telefon.*) Mihaela? Mihaela, si to ti?

ŽENSKI GLAS: A to mene nekdo zajebava?

LANA: Jaz razumem, če ne smeš nič izdat. Ampak si ti, a ne? Tvoj glas bi kadarkoli prepoznala ...

Glas na drugi strani prekine klic. Brina vzame Lani telefon in jo pogleda, tudi ostale jo prestrašeno gledajo, z izjemo Lize, ki ne ve, kaj se dogaja.

LANA: Čisto isti glas je bil, priznajte.

PETRA: Lana ...

Neprijetna tišina.

LANA: Ne me tako gledat.

BRINA: Lana, saj ti je jasno, da to ni bila Mihaela, a ne?

LANA: Jaaaaaa.

BRINA: Zakaj si pa potem ...

MANCA: Hašiš. Lana, dovolj si imela.

Manca vzame Lani džojnt iz rok.

PETRA: Zakaj si pa rekla, da je Mihaela?

LANA: A se vam ni zdelo, da je imela isto barvo in ritem glasu?

LIZA: Kdo to? Kje je ta Mihaela?

BRINA: Od Lane punca.

LANA: Mrtva je, okej. Našla sem jo s prereznimi žilami. Pred pol leta!

Lana plane v nekoliko histeričen smeh, kot da je pravkar povedala šalo.

BRINA: Lana, meni to ni smešno.

PETRA: Meni tudi ne.

MANCA: Zadede je, no. Pa saj je vedno imela čuden črn smisel za humor. To je njen obrambni mehanizem.

LANA: Hvala, Manca.

Manca vzame telefon, prebere SMS, se glasno zasmeji in odpiše.

PETRA: Mehanizem.

MANCA: (*Odsotno.*) Ja, saj.

LIZA: Ni pametno tega v sebi tiščat. Od ene moje kolegice je oče naredil samomor ...

LANA: Pa kdo sploh si ti, da boš meni govorila? Danes te prvič vidim!

MANCA: To je Liza. Od Brine bodoča hči.

LANA: Vem!

BRINA: Okej, vem, da ti je hudo, ampak ni se treba nad Lizo znašat.

Manca vzame iz nakupovalnega vozička paket zavit v darilni papir in ga poda Brini.

MANCA: Da bosta imela za na medene tedne.

BRINA: Hvala.

PETRA: Ti bi ji morala dat darilo po opravljeni nalogi.

Brina strga papir.

BRINA: Kaj pa je to?

MANCA: Napihljiv flamenco. Za v vodo.

PETRA: Hočeš reči flamingo.

MANCA: Saj. Flamenco.

PETRA: Flamingo.

MANCA: Kaj sem pa rekla?

PETRA: Ti govoriš flamenco.

MANCA: Saj sem rekla flamenco.

PETRA: Pravilno je flamingo.

MANCA: A je kaka razlika?

PETRA: Flamingo, flamenco.

MANCA: Aaaaam. Kaj je torej ta zadeva?

PETRA: Flamingo.

MANCA: Kaj pa je potem flamenco?

PETRA: Nimam pojma. Flamingi, ki plešejo flamenko?

MANCA: Hahaha, si predstavljaš. Butasti ptiči, ki plešejo flamenco.

Manca oponaša nekaj, kar naj bi bilo v njeni interpretaciji ptič, ki pleše flamenko.

MANCA: Ole!

PETRA: Flamenko.

MANCA: Pa pejdi v kurac, kurčeva učiteljica slovenščine.

Manca pograbi paket in ga odpre.

BRINA: Hvala, Manca ... Za darilo. In da si ga odprla. In očitno ga boš tudi napihnila ...

Manca prične napihovati roza flaminga.

LANA: Kaj pa študiraš, Liza?

LIZA: Antropologijo. Absolvent. Če bo vse po sreči ...

MANCA: Poglejte, tamle se dva dol dajeta na okenski polici!

LANA: O, kul! Kje se dol dajeta?

MANCA: Ta rdeči blok. Tretji štuk.

Vse pričnejo gledati.

LANA: Dobro jo bo!

MANCA: Dajmo, dajmo, dajmo!

Brina in Liza se spogledata, nato se pridružita.

Petra zavija z očmi. Navijajo, vzdikajo, se smeji in zraven ploskajo, kot bi gledale nogometno tekmo.

PETRA: A ni to vdor v zasebnost?

MANCA: Če ne bi želela, da gledamo, tega ne bi počela na oknu!

LANA: Še malo, še malo!

LIZA: (Poje.) Ubi, ubi, ubi pederaaaaaa, pederaaaaa...

LANA: Levo, levo!

BRINA: Podaj žogo!

MANCA: Okoli jo obrni!

Manca vzame mobilni telefon in snema. Petra ne vidi druge rešitve, kot da se še sama pridruži.

PETRA: Ofsajd!

BRINA: Iiiiiiiiiin, obrnil jo je!

LIZA: (Poje.) Malo vas je, malo vas je, pičkice!

BRINA: Gooooooooooooooooooooooooooooo!!!!

MANCA: Ampak samo za njega.

BRINA: Vseeno dobra igra, dobra igra.

LANA: Nasprotna ekipa je obstala ob oknu in si razočarana prižgala cigareto.

MANCA: In prenos je tako za nas končan, dragi gledalci. Se vidimo kasneje v studiu, kjer bodo strokovnjaki komentirali današnje tekmo.

PETRA: A resno si ti to snemala?

LANA: Runda za vse!

Lana toči pijačo, Liza ponovno odkima.

LANA: Pa daj, no.

MANCA: Veš, kako smotano je bit pijan, če veš, da je poleg tebe nekdo, ki je trezen, in se bo jutri vsega spomnil?

BRINA: Pa če ti je povedala, da ne bo.

MANCA: Ampak jaz sem ful bolj zabavna, če imam pijano občinstvo! (Poje.) Bolje biti pijan, nego star ...

BRINA: Zakaj pa jemlješ antibiotike, Lizi?

LIZA: Okej, no. Bom enega.

LANA: Jaaaa!

Skupina pričanja nazdravljati, ko Petrin telefon zazvoni, odide nekoliko stran in se javi.

MANCA: Kaj si po horoskopu, Liza?

LIZA: Ovnica.

MANCA: Jaz tudi! Najboljše znamenje! Na to se še enkrat pije.

Manca naliže sebi in Lizi.

LANA: Hitler je bil tudi oven.

MANCA: A z levo roko pišeš?

LIZA: Ja.

MANCA: Jaz tudi! Še eno rundo!

Manca ponovno naliže sebi in Lizi. Nazdravita.

BRINA: Kaj pa jaz? Zakaj pa jaz ne dobim?

MANCA: Ona je rak. Raki so vedno žrtve.

BRINA: To pa sploh ni res.

LIZA: Ko sem prišla na svoje zadnje, zadnje predavanje na faksu, sem pozabila izklopiti telefon in ...

MANCA: Telefoni, ja! Brina, kliči.

BRINA: Liza je ravno zgodbo pripovedovala.

MANCA: Aja. Liza, povej.

LIZA: No, za zvonjenje sem imela komad Pesem XIV. divizije ...

MANCA: (Zapoje.) V borbo, štirinajsta, juriš! Naj se razlega prek sveta. Dvignimo puške in naprej junaško ...

LIZA: Ja, to je ta pesem. No, in moj profesor ...

MANCA: (Brini.) Martina pokliči.

BRINA: Ne.

Liza ugotovi, da zgodbe ne bo končala, in obmolke. Manca nadaljuje napihovanje flaminga.

LANA: Njega bi ji lahko dovolile, da preskoči.

MANCA: Mogoče bo dobila katarzo s tem. Ko mu boš lahko povedala, da si končno šla naprej.

BRINA: Kaj pa Davida?

MANCA: Itak boš morala vse.

BRINA: Bom Davida.

LANA: Mogoče res ni najpametneje, da jo silimo, da kliče Martina.

BRINA: Bom Davida.

MANCA: Saj je pijana.

LIZA: Zakaj ne bi Martina?

LANA: Lahko dobi veto na Martina.

MANCA: Ampak on je najpomembnejši. Ne bit taka pička, no.

BRINA: Prav. Bom. Martina.

Brina vtipka številko z listka.

BRINA: Pravi, da ta številka ne obstaja. Mogoče je menjal.

Manca pogleda njen telefon in nato listek.

MANCA: Narobe si vtipkala. Evo. Aja, saj ga imaš shranjenega.

Manca vtipka številko in Brini poda telefon.

BRINA: Hvala. Manca.

Petra se vrne, Brina telefonira.

MANCA: (Petri.) To res ni zdravo, da te tako pogosto kliče.

PETRA: Skrbi ga.

MANCA: Posesiven je.

PETRA: Če bi se ti pogostejše javljala svojim možem, mogoče ne bi bila tolikokrat ločena.

MARTIN: (S telefona, nejevoljno.) Kaj bi rada?

BRINA: Martin, oprosti, ker te kličem sredi noči.

PETRA: Martina kliče?

MARTIN: Tu je jutro.

BRINA: Aja ... Kje si ti?

MARTIN: Kaj to tebe briga.

BRINA: Oprosti, samo ...

MARTIN: Na Kitajskem sem.

LANA: (Prestrašeno.) Potem pa raje prekini ...

BRINA: Kličem, da ti povem, da se bom poročila.

MARTIN: (Po pavzi tišine.) In jaz naj ti verjamem?

BRINA: Punce so mi za dekliščino dale nalogo, da pokličem vse bivše in jim povem ...

MARTIN: Brina, ti imaš neke težave, s katerimi se jaz res nočem ukvarjat in ti ne znam pomagat.

BRINA: Saj jaz te nisem hotela klicat ...

MARTIN: Aha.

BRINA: Pač, dekliščino imamo pa ...

MARTIN: Konec je med nama.

BRINA: Vem, samo. Naloga.

MARTIN: Ti res rabiš pomoč. Neuravnovešena si. In jaz naj ti verjamem, da bi se kdo drug želel ukvarjat s tabo?

Lana prime telefon in prekine, Liza z zanimanjem gleda, kaj se bo še zgodilo.

MANCA: Pač nista bila za skupaj.

LANA: Tip je na Kitajskem?

Lana vzame svoj telefon in napiše SMS.

PETRA: Brina, oprosti, ker si ga morala poklicat.

LIZA: Kaj pa je bilo s tem Martinom?

PETRA: Nič. Tip je kreten.

Brina postane vidno slabe volje.

BRINA: To me je pa kar ubilo.

LANA: Mene je včasih strah, da bi Kitajci prevzeli svetovno ekonomijo.

LIZA: Kdaj pa sta šla z Martinom narazen?

LANA: Ampak me vseeno tolaži to, da oni vseeno ne znajo razumeti zahodnjaških emocij.

Drugače čustvujejo kot mi. In zato jim tudi miselni procesi drugače delujejo.

PETRA: Pred tremi leti.

LANA: Ampak nas po mojem preučujejo. In ko nas poštekaajo, bo problem.

BRINA: Meni je dol padlo. Domov bi rada šla.

LIZA: Zakaj pa sta se razšla?

LANA: Prek internetnih strani nas preučujejo in se učijo. Ampak še niso povsem naštudirali. Zaenkrat še precej banalno in klišejsko razmišljajo o zahodnih ženskah. Ko sem za Brino naročila tisti sokovnik, mi je stran predlagala še neke druge gospodinjske pripomočke in poročno obleko. Tako da sem jo naročila. Saj je bila samo sedemdeset evrov. Nato sem dobila predlog za otroške obleke in plenice. Tako da sem še plenice naročila. Naj oni mislijo v svoji bazi, da sem postala stereotipna gospodinja. Ampak nato sem pa naročila še knjigo Umetnost vojne, majico Mao Cetunga in joga hlače s podobo svastike na hlačnici. Upam, da jim bo uničilo algoritme in jih čisto zmedlo.

Manca plane v smeh.

PETRA: Lana, kaj ti buziš/blužiš?

LIZA: A je Martin prekinil s tabo ali ti z njim?

BRINA: A gremo lahko domov?

PETRA: Jaz sem vam rekla, da ne dat Martina na seznam!

LANA: Vse skupaj sem pa tako ali tako poslala na Danielov naslov. Če me kdo zasleduje, naj misli, da sva par. Tako bo bolje za Daniela. Če se ponovno bliža desničarska konservativna

diktatura, je bolje, da sva oba v bazi označena kot heteroseksualca.

LIZA: Kdo je Daniel?

PETRA: Kakšna baza?! Kakšna diktatura?! Prosim, nehaj mi s temi teorijami zarote! A ti nič drugega ne počneš, kot pa sediš za kompom in guglaš?! Nobenih mikročipov pa 5G pogovorov pa virusov, ki so bili izpuščeni iz laboratorija, prosim!

LANA: A si ti ena od njih?

PETRA: Ena od katerih?!

Brina prične jokati, ostalim je neprijetno, Petra jo objame, a jo Brina odrine. Manca pogleda na svoj telefon.

BRINA: V redu sem. Samo leča mi nagaja.

MANCA: Lana, kakšno sporočilo si mi to poslala?

LANA: Kaj?

MANCA: (Bere.) »Sem v Kopru, pridem nazaj v nedeljo pravočasno za k maši.«

LANA: Aja. Ja. Očitno sem narobe poslala.

MANCA: Komu si pa to mislila poslat?

LANA: Drugi Manci.

MANCA: Ti ne hodiš k maši.

LANA: Interna fora.

MANCA: Okej. Jaz mislim. Jaz mislim, da me rabimo eno sliko vseh nas na flamengu!

BRINA: Ne, no.

MANCA: Jaaaaaa.

Manca sede na flaminga, Liza in Lana ji neprepričano sledita, Petra prime Brino za roko in jo posede na flaminga. Manca dela »selfije« z vsemi. Naredijo nekaj fotografiji. Manca prižge prenosni zvočnik, zasliši se pesem Dancing queen. Pričnejo plesati, Brina je na sredini, skuša skriti slabo voljo, ostale v krogu plešejo okoli nje. Manca vzame novo steklenico s pijačo in jo poda naokoli, nato sama izpije skoraj deciliter, ji postane slabo in steče bruhat za grmovje. Petra in Brina odideta za njo, da bi ji pomagali. Lana in Liza ostaneta sami. Neprijetna Tišina.

LIZA: Zadnjič sem gledala film o Jukiu Mišimi.

LANA: Ja, sem brala neke njegove knjige. Na faksu.

LIZA: On je tudi naredil samomor. No, sepuku. Oziroma harakiri. Potem ko je skušal naredit

državni udar. Tako da mogoče ni ravno relevantna tema. V bistvu sploh ni. Oprosti, ker sem začela.

LANA: Saj ni nujno, da je Mihaela naredila samomor.

LIZA: Kaj?

LANA: Meni se zdi možno. Da je bila Mihaela umorjena.

LIZA: Kaj?

LANA: Meni se zdi, da je bila umorjena in so to prikazali kot samomor.

LIZA: Kdo pa misliš, da jo je umoril?

LANA: Komunisti.

LIZA: Komunisti.

LANA: Ja. A veš, ona je pisala knjigo o povojnih pobojih.

LIZA: To res ni tema, na katero bi se spoznala.

LANA: No, vsi me prepričujejo, da jo je to pahnilo v depresijo pa ... ampak lahko, da so bili komunisti.

LIZA: Ampak mi ne živimo več v komunizmu.

LANA: Ne, ampak vseeno imajo bivši komunisti še vedno lovke povsod ... Pa zaščiteni so bolj kot kočevski medvedi.

LIZA: Okej. Kdaj pa se ti je to začelo zdet?

LANA: Kakšen teden nazaj.

LIZA: Ona pa je umrla.

LANA: Pred pol leta.

LIZA: Ne vem, možno.

LANA: Potem sem se za nazaj spomnila, kako je kar naenkrat, kakšen teden pred smrtjo, nenehno en tip sprehajal psa pod najinim balkonom. Prej ga nikoli nisem videla.

LIZA: Lahko, da se je preselil ...

LANA: In najino stanovanje je iz časa socialistične gradnje. In kuhinja je obdana s pluto. Lahko bi bile prisluškovalne naprave pod pluto.

LIZA: Okej.

LANA: In prej po telefonu. Jaz sem stoprocentna, da je bila Mihaela.

LIZA: Prej, ko je Brina klicala bivšega in se je oglasila njegova punca?

LANA: Ampak glas je bil isti.

LIZA: A nisi videla trupla?

LANA: Ja, ampak lahko, da so našli eno podobno njej in ...

LIZA: Zakaj bi to naredili, če so jo želeli ubiti?

LANA: Mogoče je pa kdo vedel, da jo skušajo ubiti in jo je zaščitil.

Liza jo zgrožena gleda.

LANA: Ti misliš, da sem nora, ane?

LIZA: Ne, ne. Možno je.

LANA: Nisem nora!

LIZA: Saj ne pravim, da si! Samo jaz nimam pojma o komunizmu. Sem bila rojena v osamosvojeni Sloveniji ...

LANA: Saj sem pošiljala puncam sporočila ... Pa je bilo, kot bi ignorirale. Ali pa so jih mogoče komunisti prestregli in jih niso nikoli dobile ... Ali pa so Kitajci prestregli sporočila ... Nikoli niso začele debate o tem.

LIZA: Kitajci so prestregli kaj?

LANA: Članke pa dokaze. Povezave, ki sem jih našla.

LIZA: Am, okej.

Manca, Brina in Petra se vrnejo, Petra pogleda na telefon.

MANCA: Brina, jaz se res opravičujem, ker sem se tako napila.

PETRA: Nič novega.

MANCA: Pa pizda, zakaj si vedno tako težka? Bom dala sliko na facebook. Liza, imaš facebook?

LIZA: Samo instagram.

MANCA: Ampak potem te ne morem označit na sliki s flamenkom!

BRINA: Ampak saj ti imaš facebook, Liza.

PETRA: Jaz bi res morala počasi domov.

MANCA: Nič novega.

BRINA: Pa ne, no. Daj, no. Verjetno zadnjič skupaj pijemo, preden stopim pred oltar.

MANCA: Na magistratu ni oltarja.

BRINA: Ampak v cerkvi pa je.

MANCA: Kaj? Cerkvena poroka bo?

BRINA: Ja.

MANCA: In mi tega nisi povedala?

BRINA: Nisem upala.

MANCA: Ampak. Ti nisi verna.

LIZA: Moj oče si je zaželel. Na stara leta je spet Boga našel. Tako je bilo tudi pri eni moji

kolegici in njenemu očetu. To je fora s ful levičarji. Na stara leta postanejo orto desničarji pa po možnosti še verni.

MANCA: Za tipa boš vero sprejela?!

BRINA: Tradicijo ...

LIZA: Ampak odkar je desničar, je malo boljši foter.

BRINA: Ne govori tega. Vedno ti je bil dober oče.

LIZA: Aja? Kako pa ti to veš? Mogoče, če bi bil prej boljši foter, ne bi klamidije od svojega poročenega šefa fasala.

MANCA: Ampak ti niti krščena nisi.

LIZA: Naslednji teden se bo.

MANCA: Ali pa, če te kar zdaj.

Manca pomoči prste v svoj kozarec s pivom in poškrapi Brino.

MANCA: Brina, jaz te krstim! V imenu Očeta in Sina in Svetega duha. Reči morate amen!

LIZA: Amen.

BRINA: Kako si od svojega šefa klamidijo fasala?

LIZA: (Sarkastično.) Na WC školjko sem sedla za njim.

LANA: Brina, jaz te štekam. Bolje, da si korak pred njimi, glede na to, kaj se dogaja pa da kao to sprejemaš.

BRINA: Kaj pa se dogaja?

LANA: Ponovna vzpostavitev patriarhata.

BRINA: Okej. Pa še poročen je ta tvoj šef?

LIZA: In?

LANA: Trideset let smo imeli desno diktaturo, nato trideset let levo. Sedaj je bilo trideset let demokracije in sedaj bo spet desna diktatura.

MANCA: Ali po domače – na tridesetletno kolobarjenje.

BRINA: In to se bo zgodilo zaradi moje cerkvene poroke.

LANA: Tvoja cerkvena poroka je del plana. Ponovnega pokristjanjevanja Evrope. Vzpostavitev klasične družinske celice, kjer ženska ni več kot gospodinja in mati. In tako bomo ženske spet podrejene. Vse nas želijo podredit. Vse nas želijo prepričati, da so poroka in otroci vse, kar si želimo. Zato pa se meni prikazujejo oglasi za poročne obleke na spletnih straneh. Mene tudi želijo spreobrniti.

In igram njihovo igro in grem dvakrat na teden k maši. Naj mislijo, da sem njihova.

PETRA: Čigava?

BRINA: (*Lizi.*) Jaz sem mislila, da si ti vseeno pametnejša.

LANA: Ko se je Mihaela lani vrnila iz psihiatrične bolnišnice, je bila še bolj čudna kot ob odhodu. In še bolj se je umikala vase.

PETRA: Mihaela je bila klinično bolna.

LIZA: (*Brini.*) Teoretično gledano boš res moja mama, ampak ni se pa treba tko obnašat.

LANA: Ali pa se jo skušali spreobrniti v heteroseksualko.

PETRA: In kako človeka spreobrneš v heteroseksualca?

LANA: Filajo te s praškom za bruhanje in ti kažejo homoerotično pornografijo, ob kateri bruhaš. In tako ti gre potem po Pavlovem refleksu avtomatsko na bruhanje, če pomisliš na homoerotično udejstvovanje.

MANCA: Lana, to terapijo so ukinili v sedemdesetih!

Petra in Manca gledata Lano in ne vesta, kaj bi.

BRINA: (*Spravljlivo, a neprepričljivo Lizi.*) Ne, saj razumem. Se zgodi. Nič ne obsojam. Odrasla si.

Petri ponovno zvoni telefon. Manca zavije z očmi.

MANCA: A resno? Resno te spet kliče?

PETRA: (*V telefon.*) Hej, ja, še vedno smo tu ...

Saj sem ti rekla ... Kaj pa, če bi šel kar spat?

Manca prime Petrin telefon in ga vrže stran. Petra jo zgroženo pogleda.

PETRA: A si ti čisto zmešana?

MANCA: Dvajsetkrat te je že klical, odkar smo se dobile!

Brina odide iskat telefon in ga vrne Petri. Petra ga pogleda.

PETRA: Bravo, uničen je.

Manca skomigne z rameni. Mančin telefon zazvoni, Manca ga pogleda.

MANCA: In sedaj mene kliče.

PETRA: Daj mi telefon.

MANCA: Ne, ni šanse.

PETRA: Manca, prosim.

MANCA: Ne.

Mančin telefon preneha zvoniti, sekundo kasneje zazvoni Lanin telefon, Lana ga vzame iz žepa.

MANCA: Petra, a ti res ne vidiš, da je preveč posesiven? A to je tebi normalno? Da kliče vse nas, če tebe ne dobi?!

PETRA: Skrbi ga.

MANCA: Jaz ti kot terapevtka povem ...

PETRA: Ma, ti si zanič terapevtka! Lana, daj mi prosim telefon.

MANCA: Lana, da ne bi.

PETRA: Lana, prosim.

LANA: Petra, to res ni normalno, veš?

PETRA: A mi lahko, prosim, ena od vas da telefon?!

MANCA: A ne more ene noči brez tebe?

LANA: Pa to dejansko on kliče? Kje je dobil mojo telefonsko?

PETRA: Manca, nisi ti tista, ki bo jutri fasala klofuto, če se mu ne oglasim!

Lanin telefon preneha zvoniti. Brina, Liza in Lana se zastrmijo v Petro. Manca prične peti, videti je, kot da ni zares poslušala Petre.

MANCA: (*Prepeva.*) Ne kliči me, ker zame več te ni in naj ne pade kdaaaj na pameti ti...

BRINA: Manca.

MANCA: Kaj?

LANA: A sem jaz prav slišala?

MANCA: Kaj, kaj, kaj je bilo?

LIZA: Rekla je, da bo tepena, če se ne oglasi.

MANCA: Moj kurac bo tepena.

BRINA: Daj Manca, no. To ni smešno.

LANA: Petra. A ti to resno?

LIZA: Tepe te?

BRINA: To res ni v redu.

PETRA: Nobena od vas nima pojma o zakonskih zvezah, tako da naj mi nobena od vas ne govori! Ni vedno lahko ... Težko mu je trenutno. Njegova mama je bolna. Pa ...

LIZA: Prijavit bi ga bilo treba.

PETRA: Prosim, ne.

Manca odide do Petre, da bi jo objela, ampak jo Petra odrine, ker je Manca že precej vinjena, nerodno pade po tleh. Lana ji pomaga vstati.

MANCA: Če ima težave, naj se gre zdraviti na terapijo, ne pa da te tepe!

Še Brinin telefon zazvoni. Brina ga pogleda, Petra proseče iztegne roko.

BRINA: Ne.

LIZA: On te fizično zlorablja. Pa še emocionalno, glede na to, da te stalno kliče in imaš slabo vest, če se mu ne javiš v sekundi.

PETRA: A sedaj mi bo pa najstnica solila pamet?

BRINA: Jaz se strinjam z Lizo.

PETRA: Ve ne razumete. Sama sem zajebala in sama sem kriva, da je postal tak. Z enim od svojih dijakov sem se zapletla pa šihrt zaradi tega izgubila, okej? Ni on. Zaradi mene je situacija takšna, kot je. Ampak saj bova rešila. Samo krizo imava.

Brina, Manca in Lana se spogledajo. Brina poda Petri zvoneči telefon, Petra ga olajšano prime in odide nekoliko stran.

PETRA: Živjo, oprost, baterija mi je šla ...

Ostale štiri ne vejo, kaj bi rekle.

MANCA: A je katera od vaju ...

BRINA: Nisem imela pojma. Nisem vedela, da je šihrt izgubila.

LIZA: Jaz bi ga vseeno prijavila. Jutri bi šla na policijo.

BRINA: Petra bo vse zanikala.

Petra se vrne in poda Brini telefon.

PETRA: Jaz moram it. Hvala vam vsem. Zabavno je bilo.

Ostale jo neprepričano gledajo.

PETRA: Se vidimo, če ne prej, na poroki, ane?

MANCA: Ne moremo ti dovoliti, da greš sama zdaj domov.

PETRA: Veš, kaj, Manca? Odjebi. Od kdaj pa tebe skrbi zame?

MANCA: Frendice smo.

PETRA: Moj kurac smo frendice. Nismo zares. Če bi bile frendice, bi že nekaj časa nazaj videle, da ni vse v redu.

MANCA: Prejšnji teden si bila pri meni na kavi.

PETRA: Ja, povabila si me, da si mi pokazala svoj nov usnjen kavč, ne pa zato, da bi me vprašala, kako sem.

MANCA: A si ti mene kdaj po ločitvi vprašala, če sem v redu?

PETRA: Mogoče te po tretji nisem, ker sem že pozabila, da si se vmes na novo poročila.

MANCA: Jaz bi se vsaj ločila, če bi me tip tepel. Ne bi tega sranja prenašala. Kaj, imaš raje, da te tip tepe, kot pa da bi bila malo sama?

Petra jo nekaj trenutkov besno gleda, nato jo zlasa. Ostale tri skočijo do njiju in ju spravijo narazen.

Manca dvigne roke, Petra odide. Lana se sesede na klop in razmišlja.

LIZA: A resno ne bomo nič naredile?

MANCA: Zakaj bi karkoli naredile za njo?! Cel šop las mi je izpulila.

LIZA: Pa ne moremo dovoliti, da se v enaindvajsetem stoletju to še vedno dogaja!

BRINA: Kaj pa lahko naredimo?

LIZA: Policijo pošljemo v njuno stanovanje.

BRINA: Jaz se v to nočem mešat. Definitivno pa nočem policije v to mešat.

MANCA: Jaz tudi ne.

BRINA: Samo še večje sranje lahko naredimo.

MANCA: Bosta že rešila. Ali pa ne bosta. Briga me.

BRINA: Če bi želela našo pomoč, bi prosila za njo. Pa ni. Očitno še ni tako hudo.

MANCA: Če gre sedaj od njega, si bo samo našla drugega, ki jo bo tudi tepel. Ker je problem v njej. Imam goro pacientk s tem problemom.

LIZA: In kaj jim svetuješ?

MANCA: Poslušam jih ... Njen mož je manjši od nje, saj ne verjamete, da bi jo dejansko lahko tepel? Pa da je Petra tako neumna, da bi dovolila, da se to dogaja?

Manca odkoraka stran in telefonira, Lana sede na flaminga.

LIZA: Jaz bom policijo klicala.

BRINA: In kaj boš na koncu kriva za razpad njunega zakona? A res hočeš imet to na vesti?

LIZA: A ti hočeš imet na vesti njene modrice?

BRINA: Me se tu nimamo kaj vtikat. Ne vemo vseh plati. Pijana je. Mogoče je zapretiravala, da bi dobila našo pozornost. Ne moreš kar nekoga obtožiti, če nimaš dokazov. Ti niti poznaš ne njenega moža. Super človek je.

Liza vzame telefon in kliče.

LIZA: Halo, ja, rada bi prijavila domače nasilje ... Hvala ... (*Brini.*) Kje pa stanujeta?

BRINA: Ne vmešavaj se v njun zakon.

LIZA: Pa če je povedala, da jo bo tepel.

BRINA: Liza, prekini.

LIZA: Samo povej Petrin naslov.

BRINA: Ne.

LIZA: Brina?

Liza strmi v Brino, Brina strmi v njo. Liza odneha in prekine.

LIZA: A resno?

BRINA: Kaj?

LIZA: Kaka frendica pa si ti?

BRINA: Ko boš starejša, boš razumela. V zakonske težave drugih se ni pametno vmešavat. Ne veš vseh plati.

LIZA: Ti si gnil človek.

BRINA: En dan se boš morala sprijaznit s tem, da imaš samo 25 let in da še ne veš vsega o tem svetu!

LIZA: Vem, da ni pametno mižat, če se nekoga fizično zlorablja.

BRINA: Pa kaj tebe tako skrbi za Petro? Danes jo prvič vidiš!

LIZA: Ker je foter, ko sem bila še mala pa je pil, včasih mami nalomil, okej? Saj potem je našel vero pa nehal pit pa blablabla se pokesal in postal boljši človek, ampak.

BRINA: Lažnivka.

Na prizorišče pride Lovro, na sebi ima majico, na kateri je upodobljen Mao Cetung. Manca prihiti do njega.

MANCA: Evo me!

LOVRO: Hej.

BRINA: (*Manci.*) A resno?!

MANCA: Zakaj pa ne?

BRINA: Manca, veš, koliko let že jaz čakam na ta svoj moment? A ne moreš en večer ...

MANCA: Ne, Brina, niti en večer ne morem brez kurca v sebi, a to hočeš slišat?

LANA: (*Neprepričano Lovru.*) Kul majica.

LOVRO: Hvala. Od Kitajcev kupil.

LANA: Aha.

LOVRO: Ampak pazi to. Ko sem jo naročil, mi je spletna stran predlagala, naj kupim še nek sokovnik in plenice za dojenčke. Kao da ljudje to kupujejo v kompletu s to majico. Čist noro.

LANA: In, si naročil?

LOVRO: Tiste plenice so bile dejansko tako poceni, da sem jih naročil. Naj imajo Kitajci malo algoritme zmešane.

Lana objame Lovra. Kar nekaj časa se objemata.

Ko končata, je Lana vidno pomirjena, Lovro pa rahlo zmeden. Lana se izčrpana, a zadovoljna uleže na flaminga in zadrema. Manca pomigne Lovru, če gresta.

MANCA: Aja, meni se zdi možno, glede na moje izkušnje s pacienti, da ima mogoče Lana psihozo pa rabi pomoč, tako da ne vem.

Manca in Lovro odideta. Brina in Liza se hladno pogledata.

BRINA: Povej, da si se zlagala.

LIZA: Mogoče sem se, mogoče se nisem. En dan se boš morala sprijaznit s tem, da si stara samo petdeset in še ne veš vsega o tem svetu.

Liza odide. Brina zavzdihne, nato se napoti proti speči Lani, ko ji zazvoni telefon. Javi se.

BRINA: Marcel, živijo ... Kaj pa ti že pokonci? ...

Aja, valda, mali otroci že pred šesto vstajajo ...

Veš, kaj? Poročila se bom! ... Hvala! Ja, sem zelo vesela, ne bi mogla boljšega najti, krasen je!

Brina se veselo pogovarja in med govorjenjem odhaja in pusti Lano samo.

KONEC 3. DELA

Priloga gledališkega lista Mestnega gledališča ljubljanskega
Letnik LXXI, sezona 2020/2021, številka 3